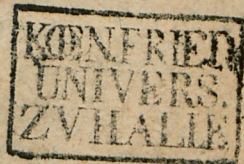

3 62
SAMVEL STRYKII
COMMENTARIVS
AD L. XI. COD. DE PETIT. HEREDIT.

DE
NECESSITATE
EDENDI TITVLVM
POSSESSIONIS

64.
OB ARGVMENTI DIGNITATEM
DENVO RECVSVS

FRANCOFVRTI ET LIPSIAE
MDCCXLV.

PROLEGOMENA.

*Communione rerum primæ-
væ non omnino esse negan-
dam, argumento est, quod
vita socialis, & distinctio do-
miniorum non per se, & im-
mediate ex natura rerum flu-
at, sed factum humanum præsupponat, quod
cuius rerum Politicarum principia cura-
tius indaganti erit in proclivi. Quippe
natura nos quidem ducit ad societatem co-
lendam, verum non per se atque interno in-
stinctu, sed ducta necessitatibus commodisque
humanis. Si igitur nullæ necessitates forent.
nec natura nos ad societatem impelleret. Quo
circa communionem rerum primævæ asserere,
ac divisionem earum non a natura, sed
facto*

A

facto humano immediate derivare sustinemus. Hujusque hypothesis necessitatem ipsa divisionis natura involvit; nihil enim dividi potest, nisi prius fuerit commune. Pari modo Grotius videtur ratiocinari: DEUS humano generi, generaliter contulit jus in res hujus inferioris naturæ statim a mundo condito, atque iterum mundo post diluvium reparato. Erant, ut Justinus loquitur, omnia communia & indivisa omnibus, veluti unum cunctis patrimonium esset. At vero cum Natura omnibus hominibus dederit jus in omnia, & unumquemque sibi ita commendaverit, ut singuli rerum possidendarum cupidine ducantur, facile si sibi solis relinquerentur singuli, atque in mero Naturæ jure persisterent, insufficientiam suam sentire, quod nimirum ad sui tutelam essent invalidi. Proinde cum minime proficuum fuerit, in omnia jus commune retinere (nam communio est mater discordiarum) nec tamen aliud remedium se obtulerit, quam ut ad pacta confugerent, probabile est, principio rerum statim homines a communione illa recessisse, singulosque in unum aliquem coetum, vel personam jura utendi viribus suis a be-

a beneficio communi, ad beneficium proprium transtulisse, ut is terrore tantarum virium unitarum singulorum voluntates ad unitatem & concordiam, vel, ut verbo dicam, socialitatem conformaret: Atque ita societatem perfectam inierunt homines, quæ omnia in se complecti videtur, quæ ad vitam recte tuendam sunt necessaria. Quo facto porro, dictante jure sociali seu Gentium, tanquam communi societatis humanæ vinculo, distinctiones minorum & separatæ possessiones videntur constitutæ. Dum cætus ille perfectus vel Princeps jus singulorum in se translatus iisdem quasi particulatim secundum mensuram, ut loquuntur, proportionem distribuit, ita tamen, ut eorum dominum ab illo priore domino penderet. Ex hisce ita dictis porro inferri potest; Principes non omnino cunctas possessiones in subditos singulos denuo transtulisse, sed ad universitatem nonnullas retulisse, sibi que reservasse; partim tanquam patrimonium universitatis seu totius populi. cujus imaginem Princeps gerit, ut ad sustentandum status sui splendorem conducere; partim tales, quæ per se naturam regalium sapiunt, adeoque

A 2. regu-

que regulariter ad privatum non spectant. Quamobrem non inconueniens naturali rationi videtur, quod nimirum privati, quamvis regulariter possessionis suæ titulum edere non teneantur, certis tamen casibus ad edendum titulum a Principe adstringi possint, si vel maxime talia possideant, quæ juribus Principum communiter annumerantur, ut pote cum præsumptio semper sit pro Principe, ipsum non facile huius cæmodi, quæ de juribus suis aliquid delibant, in privatos contulisse. Illustre satis hoc mihi argumentum visum, de quo in præsentî ex suffragio Celeberrimæ Facultat. Jurid. in alma Viadrina, honores & privilegia Doctoralia solenniter ambiens, Dissertationem aliquam pro captu conscriberem. Cæterum ex animo cum Imp. nostro precor, ut ille, in quo uno mihi spes, quique nobis animæ dat salutem, laboris mei velit esse non solum principium, sed etiam medium & terminus. Tu vero, Lector Benevole, omnia æquè bonique consule, & si forte erratum, & ætati & festinationi ignosce. Sicubi etiam a receptis opinionibus me hinc inde divortium fecisse senseris, libertati Academicæ condonabis. Numquam vero me sine auctoritate Dd. quicquam asseruisse, senties.

CA-

CAPVT I. GENERALIA DE EDENDO TITVLO POSSESSIONIS EXHIBENS.

SVMMARIA.

I ngressus.	n. 1. & 2	<i>Alii derivant ab intuendo.</i>	14
Verborum prior ratio habenda.	3	Homonymia.	15
Verborum studium juris perito necessarium.	4	Tituli alias vocantur partes.	16
Voces sunt Symbola rerum.	5	Jure Can. quomodo titulus sumatur.	17
Indeque incipit omnis scientia.	ibid.	Nonnunquam denotat privilegium.	18
Intimaque rerum iisdem aperiantur.	ibid.	Interdum natam honoris & dignitatis.	19
Romanorum & Ceterorum cura in investigandis Etymologis.	6	Sumitur quoque pro redituum principalium divisione.	20
Edere quid sit.	7	Quandoque significat causam possidendi.	21
Judici plena fides facienda de titulo.	9	Frequentius Inscriptionem, Indicinam, Epigraphen.	22
Adversario non.	ibid.	Ita accipitur L. 1. ff. de Reb. Cred.	23
Ratio ejus.	10	Rubricæ quoque in Jure Tituli nomine veniunt.	24
Titulus unde derivetur.	11	Unde explicatur Regula: A Rubro &c. & adduntur plurima aliæ significationes	25
Plurimi cum derivant, a tuendo vel tutando.	12		
Milites olim dicti Tituli.	13		
Hinc etiam Titi nomen ortum.	ibid.		

nes ex Codice Theodosiano.	Quemadmodum res dicuntur	
25	universæ & singulæ, ita	
Quæ significationes tamen huc	etiam tituli.	41
non pertinent.	Eadem ratione qua actiones	
26	ita dicuntur.	42
Germanice vocatur: Die	(2.) In generalem & specia-	
Ursach des Besizes. r.	lem.	43
27	Titulum pro suo est Genera-	
Definitio Tituli.	lis.	44
28	Datur etiam titulus pro suo	
Alia definitio.	specialis.	45
29	Quando ita dicatur.	46
Titulus Jure Gentium intro-	Exemplum.	ibid.
ductus. Jure Civ. appro-	Specialis titulus quid sit.	47
batus.	Varia ejus species.	48
30	Ubi reperiantur.	49
Explicatio ejus. 31. & 32	Quatuor earum classes.	50
Titulo carens, jure possidendi	Quarum (I.) sit titulus a nul-	
quoque & dominio caret.	lo, sed magis a rei condi-	
33	tionem profectus, ut per Oc-	
Est qualitas possessionem de-	cupationem, Inventionem	
terminans.	& Accessionem.	51
34	Occupatio quoduplex.	52
Titulus quomodo interdum	Inventio quid sit.	53
possessionem conferat.	Accessio quoduplex,	54
35	(II.) Si Titulus a Magistratu	
Exemplum in Hypotheca ib.	ortus.	55
Idem in Deposito & Commo-	(III.) Si a judice datus.	56
dato.	(IV.) Si a privatorum volun-	
36	tate natus.	57
Per causam possessionis seu ti-		
tulum dominium non sem-		
per transfertur.		
37		
Sine possessione ex titulo affe-		
ctus dominii non fluit.		
38		
Duplex tituli effectus.		
39		
Divisio tituli (1.) in univer-		
salem & singularem.		
40		
	Modus	

Modus acquirendi Origina-	certo constituuntur.	73
rius & Derivativus.	An satius sit, nullum habere	
Definitio utriusque.	ritulum, quam invalidum?	
Originarii subdiviso.	Aff.	74
Quomodo fiat.	Ratio ejus.	75
Explicatio ejus.	Qui pro se habet præscriptio-	
Titulus coloratus, præsum-	nem immemoriam, si al-	
pus & bellicus.	leget ritulum invalidum,	
Titulum coloratum quis ha-	dicitur malæ fidei posses-	
beat.	sor.	76
Car ita dicatur.	Limitatio prioris.	77
Interdum ritulus præsumitur.	Effectus tituli allegari.	78
	Exempla.	ibid. & 80. 81
Exemplum.	Titulus interdum confert so-	
Actus præsumitur gestus in	lum nomen dignitatis, et-	
executionem tituli præce-	iam antequam acquiratur	
dentis.	possessio.	82
Titulus præcedens inducit	Non tamen semper.	83
præsumptionem actum se-	Requisitum tituli ex necessita-	
quentem eo jure gestum esse.	te allegari.	84
	Limiratio.	85
An jus armorum plenum jus	Titulus quoque multiplicari	
possidendi conferat.	poteft.	86
Jus armorum possessionem	Exemplum.	ibid. & 87. 88.
constituit.		89
Non tamen securam.	Error justus quandoque etiam	
Arcanum Principis, præten-	tituli loco haberetur.	90
sionibus suis nunquam in-	Titulus putativus quid sit.	91
solidum renunciandi.	Ulterior divisio ritulorum.	92
Ratio ejus.	Possessionis materia utilissima	
Res humanæ ita non in in-	& summe necessaria.	93
	Densf.	

<i>Densissimis tamen tenebris involuta.</i>	94	<i>Ratio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Et difficillima.</i>	95	<i>Possessio quoque significat ipsam rem possessam.</i>	110
<i>Ejusd. principia vacillant.</i>	96	<i>Exempl.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Difficultas hæc ex confusione terminorum potissimum orta.</i>	97	<i>Fabri error</i>	<i>ibid.</i>
<i>Distinctiones possess. plures.</i>	98	<i>Descriptio possessionis nominalis.</i>	111. 112. 113. 114.
<i>Possessio naturalissima & civilissima</i>	99	<i>Realis.</i>	115.
<i>Possessio late & stricte sumpta.</i>	100	<i>Usus hic capitur pro detentione.</i>	116
<i>Propria & Analogica.</i>	101	<i>Dominus quandoque dicitur possessor.</i>	117
<i>Differentia ejus.</i>	102	<i>Sed improprie.</i>	118
<i>Possessionis vox multipliciter capitur.</i>	103	<i>Qui se possessorem dicit, negat se esse dominum.</i>	119
<i>Interdum significat proprietatem.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Possessio causalis rejicitur.</i>	120
<i>Regulariter tamen proprietas cum possessione nihil habet commune.</i>	104	<i>Derentio mentalis quoque sufficit & per alium facta.</i>	121
<i>Proprietas juris est, possio facti.</i>	105	<i>Limitatio.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Conciliatio L. 49. ff. de Acquir. vel amitt. Poss.</i>	106	<i>Possessoris beneficia innumerabilia.</i>	122
<i>Ratio ejus.</i>	107	<i>Duo interdicta retinendæ possessionis, uti possidetis & utrubi.</i>	123
<i>Cur assistentia juris ad possessionem concurrat.</i>	108	<i>Defensio privata.</i>	124
<i>Possessio ingeniose vocatur Creatura juris.</i>	109	<i>Judicium morutionis regulariter non requirit titulum.</i>	125
		<i>Immobiliū possessio liberatur a satisfactione.</i>	126
		<i>Et a suspitione fugæ.</i>	<i>ibid.</i>
			<i>Præsum.</i>

<i>Præsumtio semper militat pro possessore etiam injusto.</i>	127	<i>Conciliatio</i>	L. 16. C. de Prob.	135
<i>Limitatio.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Quid de possessore actoris partes obtinente.</i>		136
<i>Ratio.</i>	128	<i>Explicatio Regulæ: Affirmanti incumbit probatio.</i>		137
<i>Possidens nec a Domino potest dejici.</i>	129	<i>Tres Dd. regulæ de possessione.</i>		138
<i>Exceptio Domini vel tituli mandatum de manutenendo non impedit.</i>	130	<i>Regula prima.</i>		139
<i>Beati possidentes.</i>	131	<i>Regula secunda.</i>		140
<i>Possessionis titulum nemo regulariter allegare tenetur.</i>	132	<i>Exempl.</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Ratio.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Regula tertia.</i>		141
<i>Possessores se tuentur commodo possessionis.</i>	134	<i>Exempl.</i>	<i>ibid.</i>	
<i>Actore non probante remanet suo loco possessio.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Dd. qui plura de possessionis materia exhibent.</i>		142
		<i>Transgressio ad Caput secundum.</i>		143

CUM Argumentum a Genere ad speciem ductum, non tantum sit probabile, sed etiam necessarium. Nic. Everhard. *Top. Leg. l. 6. pr.* operam perdere non videbor, si de titulo possessionis edendo acturus, nonnulla de titulo & possessione in genere præmiserò, transgressurus in sequentibus ad specialiora. Equidem cum Lexicorum natare scaphis propositum non est meum. Quoniam tamen verborum prior, rerum autem posterior debet esse indagatio. *L. 1. pr. ff. de Just. & Jur. l. 1. ff. de Reb. cred.* Et uti rerum, ita etiam verborum studium jurisperito necessarium. Galvan. *de usufr. C. 1. n. 1.* Quintilian. *lib. 1. C. 12.* Velasc. *de privil. pauper. qu. 1. n. 2.* Cum voces, teste Aristotele,

B

sint

sint simbola rerum, & a cognitione vocabulorum incipiat omnis scientia. Baldus in l. 10. C. de operib. libert. num. 9. eademque multoties intimæ rerum vires aperiantur. Forcat. *Necyomant. Dial. 75. pr.* Proinde Romanorum Jctorum morem insequendo, qui, ut fateatur Hermenegild. de Roxas de *Incompatibil. Regnor. part. 1. C. 1. n. 16.* magnam curam in investigandis nominum Etymologiis adhibuerunt, pauca de Verborum Etymologia & Homonymia prælibabo, ita tamen, ut spreta verborum prelixitate inani, necessariis tantum concise inhaream.

Quid autem sit EDERE, de eo omnes omnino Commentatores ad titulum Digestorum de *Edendo* fusius differunt. Proprie hoc loco edere significat, ita ad adversarii notitiam aliquid referre, ut ipsi causa seu titulus possessionis designetur. Judici vero per sufficientia argumenta plena fides de titulo facienda est, quam tamen adversario facere necessum non est. l. 83. §. 1. ff. de Verb. Obligat. Adversarius enim forte contumax, satis probatum non esse, semper allegare posset.

Ad Etymologiam TITULI quod attinet, videtur a Græco originem trahere, vid. B. Becman. de *Orig. Lat. Lingv. lit. T.* Plurimi Dd. hanc vocem, si in eadem capiatur significatione, qua nos eam in præfenti capimus, derivant a *tuendo* vel *tutando* quod scilicet tueatur possessorem, & indicet, quis juste possideat. Conf. Mynsing. & Schneidewin. ad rubr. *Instit. de Usucap.* Hahn. ad Wesenbec. de *Just. & Jur. voc. titulus.* Milites quoque hinc olim vocabantur *tituli*. Cæpolla L. 1. de *Servit. c. 71. n. 7.* quasi *Tutuli*. qui patriam tuentur.

tur. Hinc etiam *Titi* nomen ortum volunt. Alii titulum ab *intuendo* derivant, quod intueri inde liceat, juxta quis possideat, an non Donell. *L. 3. Comm. 15. Ol. dendorp. in Introd. Class. 3. p. 151.* Aliam adhuc derivationem habet Petr. Francisc. Passerin. *Probl. Leg. 7. n. 83. & 84.*

Homonymia longe lateque se extendit. conf. Speidel. *in Spec. Jur.* Besold. *Thesaur. Pract.* Calvinus *in Lex. Jurid. lit. T. Weber. in arte discurs. de qualib. mat. voce: Titulus; & alii complures.* Jus nostrum vero proxime attingit, quod *Tituli* alias *partes* vocentur ex. gr. quando in jure dicitur, ventrem *ex omnibus partibus* mitti in possessionem, idem est, ac si dicatur, ventrem *ex omnibus titulis* in bonorum possessionem mitti. *L. fin. ff. de Ventr. in poss. mitt.* Jure Canonico inter alias significationes sumitur (1.) pro ipsa Ecclesia seu templo in memoriam sanctorum erecto & ad publica ministeria Ecclesiastica deputato. Strauch. *Amanit. Jur. Can. Sem. 1. 1. Eclog. 3. C. 14.* (2.) Pro prædiis Clericis, ad victum destinatis *1. F. 6. pr. C. Sanctorum 2. dist. 70. Ziegler. ad Jus Can. l. 1. tit. 14. §. 2.* Nonnunquam denotat privilegium *Novell. 131.* Interdum notam honoris & dignitatis. *tit. C. ut nemo priv. tit. præd. suis vel alien. imponat. &c. & de his qui pot. nom. tit. præd. affig. Nov. 17. C. 15. L. 3. C. de bon. vac. L. 2. C. de Aqueduct. Add. tit. C. de Canone largizionalium titul. ubi titulus sumitur pro reddituum principalium divisione, & in certas partes distributione.* Conf. Dn. Brunnem. *ad dict. tit. Cod.* Quandoque causam possidendi per quam domino acquirendo occasio præbetur *§. 41. de Rev. div. L. 14. C. de R. V. l. 1. ff. pro solut.* Codex Theodosianus
B 2 Lib. II,

Lib. 11. tit. 39. l. 12. Gothofred. *ad L. 13. ff. de hered. pet. tit.* Frequentius in scriptionem, indicinam, Epigraphen significat. Nam omnibus propemodum rerum generibus solent inscribi quidam velut indices, qui ostendant autorem, vel materiam, vel aliam operis qualitatem. Ita titulus accipitur *L. 1. ff. de Reb. Cred.* quia tuetur & indicat id cui superscribitur. Rubricæ itidem in jure nostro tituli nomine veniunt. *L. 2. §. fin. ff. de interd. Et* ex hoc invenit Explicationem vulgata regula; quod a rubro ad nigrum valeat argumentum. Dn. Præses *ad Rubr. Institut. de Justit. & Jur.* Hahn. *ad Wesenbec. tit. de just. & jur. voc. titul.* Everhard. *in Top. Leg. Loc. 92. a Rubro.* Qualis autem sit titulus Annonarius, vid. Codex Theodosianus *lib. 11. tit. 28. l. 5. Fiscalis, eod. l. Frumentarius. lib. 14. tit. 16. l. 1. & 3. Laudabilis, lib. 15. tit. 3. l. ult.* Ad largitiones pertinet, *lib. 11. tit. 28. l. 3. Æneus, lib. 14. tit. 16. l. 5. Canonicus, lib. 11. tit. 1. l. 36. Manifestus, lib. 7. tit. 4. l. 32.* Titulus Meritorum. *lib. 6. tit. 19. l. unic. Navium. lib. 14. tit. 27. Præstationis, lib. 14. tit. 6. l. 1. Primipili, lib. 11. tit. 28. lib. 11. Solemnis, lib. 11. cit. 5. l. unic. & solitus lib. 11. tit. 1. l. 19.*

Cum tamen omnes hæc significationes ad præsentem non faciant scopum, ulterius iis non immorabimur. Lingua Germanica, vocem illius Tituli, de quo nos loquimur, exprimit per verba: ein Recht, woher einer ein Ding hat, die Ursach des Besizes oder Schein, eine gute Ankunfft, eine Anzeigung oder Merckzeichen einer rechtmäßigen Ankunfft oder Besizung eines Dinges. Meier. *in Collegio Argent. tit. de Usucap. th. 16.*

Defini.

Definitur seu potius describitur titulus, quod sit: Qualitas possessionem determinans. Oldrad. *Conf.* 217. Card. Tulch. *Pract. Conclus.* 306. n. 1. lit. T. Justa & æquitati consentanea, per quam vel possessor fit Dominus, vel usucapiendi conditio in illum transfertur. Amad. Eckolt. *in Comp. Digest.* 29. ad tit. de servit. §. 2. titulum ait esse causam, in qua de domino transferendo agitur. Vid. aliter describentem Dn. Leiserum *in speciali Disput. de Titulo* lib. 7. Ubi titulum Jure Gentium introductum & Jure Civili approbatum receptumque adferit. Etenim ex æquitatis ratione, aucto mortalium genere, necessaria distinctio dominiorum fuit, quæ antea non requirebatur ob maximum numerum rerum, minoremque hominum. Instituendæ proinde videbantur causæ, ex quibus cuique rem prehendere, occupare & inculpate possidere liceret. Ut hinc qui titulum aut nullum, aut non justum habet, is quoque nullum possidendi jus, nullum, aut non justum habet, is quoque nullum possidendi jus, nullumque ex possessione dominium sibi arrogare possit. Estque ideo Qualitas seu causa justificatoria possessionis; Nam, remoto titulo, expirabit quoque justitia possessionis. l. 12. ff. de hered. petit.

Nec omnibus titulis quis possessionem consequitur, ex. gr. Titulus pignoris possessionem veram non parit, licet quandoque creditor possidere dicatur l. 35. §. 1. l. 37. ff. de Pignor. act. l. 33. in fin. ff. de Usurpat. l. 37. pr. ff. de A. R. D. l. 1. §. 2. de pign. & hypoth. conf. Vincent. Brilla *in Nomorb. Parthenop. seu Jur. Neap. prompt. tit.* 26. c. 2. n. 30. & seqq. Crivel. *Dec.* 77. n. 6. Fontanella. *Tom. 2. Dec.* 447. Multo minus possessio transfertur in

Deposito & Commodato &c. l. 3. §. 2. ff. de Acquir. poss. Jafon. in l. 3. §. ex contrario. ff. eod. Gothofred. ad d. l. 3. §. 2. Mantica lib. 9. tit. 1. in fin. Pichard. in §. Item is cui n. 34. Inst. quibus mod. re contrab. oblig. Vid. DD. D. Gasparis Patris, & Joh. ac Sebast. filiorum ab Hermo-
filla Notæ Addit. & Resol. ad Gloss. LL. Partitar. D. Gre-
gor. Lopetii Tom. 1. Gloss. 1. l. 9. n. 12.

Ex hisce dictis itaque sequitur, per causam pos-
sessionis seu per titulum Dominum non transferri, L. 20.
C. de pact. licet proprie dominium sit effectus tituli ob
quem dominium alicui competit. Traditio vero est
causa & conditio sine qua regulariter ex ejusmodi titulo,
tanquam fonte & origine, effectus ille dominii fluere
nequit. vid. Molina de Jur. & Jur. Tract. 2. Disp. 4.
num. 1. Cæterum de hac tituli a modo acquirendi di-
versitate ex professo egit Dn. Eichel. Disput. de Modo
ejusque a Titulo different. Duplex ergo tituli effectus est,
(1.) Possessionem sine titulo rem detinens non est pos-
sessor, sed potius inique detinens quem pro possessore
possidere jura nostra dicunt. l. 13. §. 1. vers. denique de petit.
hered. (2.) Dominium.

Dividi autem poterit Titulus multipliciter (1.) qui-
dem tituli acquirendi domini dividuntur ratione obje-
cti in *universalis*, ut Arrogatio, Hereditas, Bonorum
possessio, §. ult. Instit. per quas person. cuique acquir. Vel
singulares, ut contractus. Quemadmodum enim res
quædam dicuntur universæ, quædam singulæ, ita &
tituli, per quos res universæ transferuntur, universa-
les, per quos res singulæ, singulares dici possunt.
Eadem ratione, qua actines, quibus bonorum uni-
versitatem petimus, qualis est petitio hereditatis, ex
obje-

objecto appellamus universales, quibus res singulas, qualis est rei, vindicatio, singulares aut speciales. *L. ff. de R. V. l. 15. C. de Transact.*

(2.) In *Generalem & Specialem*. Generalis est, qui peculiari nomine destitutus cum specialibus titulis concurrat. Sic titulus pro suo Generalis est. *l. 27. ff. de Usucap. l. 1. ff. pro suo*, & concurrat cum qualibet alia causa. Borgnin. Cavalcan. *Decis. Fori Fivizan. Part. 3. Decis. XI. num. 67.* quia ad omnes possessionis acquirendæ species accommodari potest, nam possidens ex titulo Emti &c. simul possidet ex titulo pro suo. Datur tamen etiam specialis titulus pro suo. Joh. Vannez. Parladorius *Quorid. different. Sciquicent. diff. 41.* Hahn. ad Wesenb. *eod. n. 1.* Zælius *ad eund. num. 1.* Amad. Eckolt. *eod. pr.* ubi rejicit opinionem Wesenbecii *b. tit. num. 1.* Tunc autem Titulus pro suo specialis dici poterit, quando alius titulus deficit, iusta tamen possessionis causa adest, utpote si quis eodem modo rem consecutus, quo alias sine causa & titulo prævio ex naturali ratione dominium acquiritur, ex. gr. si quis gemmam alterius ignorans in littore maris inveniat. *l. 2. ff. pro suo.* Bachov. ad Treutler. *Vol. 2. Disp. 22. rh. 5. lit. G.* Struv. in *Syntagm. J. Civ. Exerc. 73. rh. 41.* Et hæc sufficient de titulo Generali.

Specialis est, qui certum habet nomen de jure proditum, atque habilis quoque est ad dominium transferendum. Cujus tituli plurimæ dantur species, nullus vero in jure nostro reperitur textus, qui eas omnes simul comprehendat. Reperiuntur tamen pleræque in *l. 3. 4. 5. 6. 7. ff. de Public. in rem act. & l. 3. §. 4. ff. de Acquir. poss. §. 41. Inst. de Rer. Div.*

Illas

Illas autem egrige admodum ad quatuor reduxit classes Hugo Donellus *5. Comm. 14.* Si titulus justus a nullo, sed magis a rei ipsius acquisitæ conditione profectus est, ut per Occupationem, inventionem & accessionem. Hæcque est prima classis. Occupatio est vel pacifica, vel violenta: ad pacificam pertinet venatio, ad violentam occupatio rerum hostilium, quæ quando nostræ sunt & cui acquirantur, de eo vid. Hug. Grot. *de J. B. & P. L. 2. C. 2. & 3. It. L. 3. c. 6.* Inventio est rerum pro derelicto habitarum *L. 9. §. f. de A. R. D.* & generaliter rerum quæ vel nullius sunt, vel de quarum domino non constat. Accessio vel est naturalis vel civicis, de quibus prolixius vid. *Disp. Illustr. Dn. de Rhetz me Respondente habita ad Instit. Tit. de Rerum Div. Posit. 6. 22. & 25.* Aut est titulus a Magistratu ortus: Hæc secunda classis: Aut a iudice datus: Hæc tertia classis: Aut denique a privatorum voluntate natus; & hæc est quarta classis. In tribus ultimis classibus me non detinebo, sed quia hæc jam per se clara, Lectorem ad citatum Donellum tanquam ad fontem remitto, in sequentibus Capitibus sparsim adhuc aliqua exhibiturus.

Non displicet præterea Celeberrimi Grotii *de J. B. & P. L. 2. C. 3. 1b. 1.* compendiosior distinctio, inter modum acquirendi Originarium & Derivativum. Confer. Dn. Ziegler. *in Not. ad b. l.* Ille est, quo ab initio in rem aliquam proprietas introducitur; Hic, quo dominium in illa re jam constitutum ab uno homine in alium transfertur. Dn. Pufendorf. *Tr. de J. N. & G. L. 4. Cap. 6. §. 1.* Modum acquirendi originarium subdividit, quod sit vel simpliciter talis, quo dominium
in cor-

in corpus alicujus rei acquiritur; vel secundum quid, quo incrementum aliquod ad rem nostram adjungitur. Originaria acquisitio olim, cum genus humanum coire in Societatem posset, fieri potuit etiam per divisionem, nunc per occupationem tantum. Grotius *cit. loc.* Probabile enim est, postquam mortalibus a primæva communione discedere placuit, ipsos de rebus in communione positis pacto suam cuique portionem assignasse consensu, sorte, quandoque optione concessa; Quæ sub istam primævam divisionem non venerunt, super his ita conventum, ut ea cederent occupanti. Vid. Dn. Pufendorff. *cit. loc. pluribus.*

Subnectimus hisce titulum *coloratum*, *præsumptum* & *bellicum*. Titulum coloratum habere dicitur is, qui illum habet ab eo, penes quem est potestas conferendi, licet in recipiente fuerit defectus. Guido Papæ *Decis.* 85. Decius *Consil.* 220. *in med.* Tusch. *Concl.* 307. Et dicitur titulus coloratus ideo, quia prima facie justus & validus apparet. Tusch. *cit. loc. vid.* Achilles de Grassis *Decis.* 246. Joh. Petr. Fontanella. *Dec.* 326. n. 16. 17. 18. 19. & *Decis.* 327. n. 4. Interdum quoque titulus præsumitur. Sic obligatus aliquid facere, si facit illud, præsumitur actus gestus ex titulo præambulæ obligationis. Aymon. Cravetta. *Consil.* 284. num. 6. ubi plura allegat exempla, & hanc communem opinionem esse testatur Roman. *Consil.* 91. num. 8. ita ut si non appareat, a quo actus gestus fuerit, præsumatur tamen factus ab eo, qui erat obligatus. Cardin. Tusch. *Conclus.* 313. num. 4. *lit. T.* ubi de Titulo præsumpto, & in quibus casibus alteri acquiratur titulus per alterum, prolixè agit. Sic vult actum præsumi gestum in Executione.

C

cutio.

cutionem tituli præcedentis *Conclus. 152.* Et dotem solutam ab eo, qui erat obligatus, censeretur ex præambula obligatione *Conclus. 785.* & plura *Concl. 346.* Titulus qui præcedit, inducit præsumptionem, ut actus sequens eo jure factus dicatur. *Conclus. 314. lit. T.* Plura de titulo præsumpto habent Andr. Knichen. *de Jure Regio fol. 147.* Paul. Æmil. Verallus *Dec. Rotæ Rom. 304. n. 1. Part. 3.* Hieron. Magon. *Dec. Florent. 37. num. 7.*

De titulo bellico jam ante disserui, cum agerem de occupatione rerum hostilium, hincque porro annoto; *An quod jure armorum aut victoriæ nobis partum est, pleno jure nos possidere dicere possimus?* Resp. (1.) Victoriæ omnino possessionem constituere, omnibus bellis enim tacitum pactum inest, ut quod quisque cepit, pro suo retinere possit. (2.) Plenum tamen possidendi jus non dare, ideoque nec securam reddere possessionem, licet titulum possidendi præbeat, quia quocunque tempore alter loca illa recipere valet, jus possidendi seu possessio prior ipsi redit, eoque possessio illa non diutius durat, quam per vim majorem licet; unde liquet titulum bellicum firmum jus non dare, nisi pax subsequens per pacta illud convalider. Hinc est inter arcana Principis, prætensionibus suis nunquam in solidum renunciandi. Facta enim semel plena renunciatione; non licet aliquid in posterum repetere propter inita pacta: sic vero aliquid remanet, ut semper sit quod objici possit.

Neque res humanæ hoc modo in incerto ponuntur (1) enim id fit, quo hostis importunitatem declinamus, qui aliquid a nobis prætendit. Nec (2) dicimus,

mus, nulla pacta esse ineunda, quippe de rebus evidentibus & præsentibus omnino certi quid statuendum (sed relinquenda interim quædam esse, ne omnibus plane telis in hostem nos exuamus. Quid vero alias sentiendum de Pactis Principum ex necessitate publica, vid. ap. Myler. ab Ehrenbach. *Nomolog. Princ. Imp. cap. 8.*

Inter quæsitæ porro venit: *An sarius sit nullum habere titulum, quam allegare invalidum?* Affirmat id prolixè Card. Tusch. *per tot. Concl. 317. lit. T.* Ratio breviter est; quia præsumitur, quod is, qui allegat vel producit titulum invalidum, non habeat alium titulum meliorem, quia si meliorem haberet, hunc invalidum non allegasset vel produxisset. Octav. Cacher. Ofasch. *Dec. Pedem. 101. n. 38.* Ægid. Bellam. *Conf. 10. n. 20.* Ay-mo Cravetta *Conf. 134. n. 44.* Oliver. Beltramin. ad Ludovif. *Dec. 353. n. 19.* Martin. Ventur. *Conf. 20. n. 19.* Joh. Petr. Fontanella *Decif. 445. num. 13.* Don Laurentius Matthæu & Sanz, *Tr. de Regim. regni Valentia. Cap. 6. §. 1. n. 42.* ibique citata decisio Calahorra. Et ideo is, qui allegat præscriptionem immemoriam, cum qua posset allegare quemcunque titulum validum, si edit vel producit titulum nullum & invalidum, dicitur malæ fidei possessor, nec præscribere poterit, quia oritur confessio saltim tacita, quod ex illo titulo præscripserit, qui malam indicat fidem. Octav. Cacheran. Ofasch. *Dec. Pedem. 101. n. 27.* Proce-dunt tamen hæc, quando illa productio tituli, ab ipso principali emanavit. Secus vero in productione facta a procuratore absque expressa principalis ratificatione. Hæc enim præsumptionem melioris tituli non aufert,

aufert. Oliver. Beltraminus ad Ludovif. *Dec. 353. num. 19.*
Fontanella *Dec. 445. num. 14.* Paul. Melius *Obferv. Forenf.*
97. num. 71.

Verum enim vero Titulus feu iufta poffeffionis
caufa fi allegetur, multa hæc operatur commoda, in-
primis, quod quis non poffit conveniri petitione hæ-
reditatis Tufch. *Concluf. 30. lit. H. Alexand. Conf. 184.*
num. 4. lib. 5. Item Publiciana non datur contra titulo
poffidentem. vid. Tufch. *Concluf. 970. lit. P.* Nec inter-
dictum quorum bonorum Alex. *Conf. 184. num. 10. Lib. 5.*
Item Remedium *L. fin. C. de Edict. Divi Hadrian. toll.*
Alex. d. l. fin. De hisce & pluribus aliis commodis,
quod omnem finiftram præfumptionem, multaque alia
obftacula & vitia tollat, fequentibus Capitibus pluri-
bus agetur.

Titulus quoque interdum confert folum nomen
dignitatis, etiam antequam acquiratur poffeffio, ex re-
ceptione juris enim acquiritur titulus & dignitas, ex
receptione facti autem acquiritur poffeffio. Geminia-
nus *Conf. 79. num. 3.* Quod tamen non femper proce-
dit, ex gr. in denen *Titular-Bedienten.* Vid. Limi-
tationes apud Tufch. *Concl. Præf. 309. num. 3. lit. 3.* Conf.
Dn. Gerh. Feltman. *integro Tract. de Titulis bonor.* ubi,
principio exhibet, plurimas ex antiquis titulorum fi-
gnificationes.

Titulus autem quando ex neceffitate debet alle-
gari, tunc requiritur fpecificatio ejus, a quo fuerit
habitus, alias præfumitur fictitius, Oldrad. *Conf. 279.*
nifi allegaretur titulus tanti temporis, cujus initii me-
moriam non extat in contrarium, quia tunc non requi-
ritur fpecificatio, a quo fit habitus. Oldrad. *cit. loc. Cra-*

vetta

vetta de *Antiq. temp. in 4. par. §. absolutus n. 57.* de qua re integro *Cap. ult. disp. nostra* plura exhibere & limitationes superaddere conabimur.

Præterea titulus potest multiplicari, & eadem res mihi potest esse debita ex pluribus causis. Oldrad. *Consil. 50.* qui id affirmat, quando utraque obligatio est lucrativa. Felin. in *Cap. inter dilectos 6. X. de fide instrum. num. 18.* Ita quis potest habere plures collationes beneficii ex diversis causis, & non valente una, valere tamen poterit altera, modo tituli sibi non sint contrarii. Ægid. Bellam. *Conf. 10. num. 48.* Et qui habet collationem ab Episcopo, poterit eandem impetrare ab Archi-Episcopo. Guido Papæ *Conf. 134. num. 4.* Licet enim res mea non possit amplius effici mea, attamen ad maiorem securitatem potest multiplicari titulus. Limitationes notabiles habet Card. Tusch. *Conclus. 321.* Et quidem Jure Civili generaliter, quando diversi tituli tendunt ad eundem effectum, omnes allegari possunt, secus si sibi contrarientur, nec eundem producant effectum, ut si quis modo se dicat Depositarium, modo Dominum &c. Tusch. *cit. loc.*

Hæc de tituli probatione in genere sufficiant; breviter superaddens; Errorem justum quandoque etiam tituli loco haberi, de quo vid. Gilken. in *Tract. de præscript. part. 2. memb. 1. cap. 18. num. 24.* Ex quo fuit Titulus putativus qui definitur a Struvio *Syntagm. Jur. Civil. Exerc. 43. tb. 14.* Borgrin. *Cavalcan. Decis. 28. n. 19. part. 1.* Sebastian. Nævius *ad forum tit. de jurejur. dicit:* Titulum putativum esse cujus principio Lex resistit, aptus tamen est ad præscriptionem causandam *L. Celsus 27. ff. de Ujucap.* Thom. Anellus *Salernitan. Decis.*

cis. Neapol. si. num. 18. Joh. Bapt. Laderch. Consult. 86. num. 8. Ægid. Bellamer. Conf. 10. num. 26. Francisc. Anfald. Conf. 30. num. 48. Francisc. Bernardinus Porro in Aldi. ad Francisc. Pontzinub. Jct. Placentin. ad decre. Mediolan. vers. ut non habeat locum. 3. Joh. Chrys. de Vargas Michuca. Dec. 33. num. 10. Præterea quidem tituli dividuntur in nominatos & innominatos, lucrativos & onerosos, obligatorios & liberatorios, veros & falsos & s. quibus tamen, tanquam per se satis claris & perspicuis, data opera super sedemus.

Possessionem vero, tanquam utilissimam materiam, & sine cujus cognitione nemo sibi juris cognitionem asserere debet, teste Zasius *in proæm. tit. ff. de Acqu. vel. amitt. poss.* Galvano *de Usufructu Cap. 33. pr. & Petro Franc. Passerino in Probl. Legal. 7. §. 3. num. 2. p. 227.* quod attinet, illam amplam fovere segetem, & a Dd. sollicitè admodum hucusque tractatam esse, nemo est qui negabit. Hinc Petrus Francisc. Passerini *d. l. densissimis* eam tenebris involutam ait, quia possessio pars illa juris est, quæ ut olim ipsosmet Legum Conditores, sic omnes nunc earundem Commentatores acuit, ideoque ejus cognitio tanto difficilior est, quanto utilior, & eo turpius ignoratur, quo frequentius possessionis nomen usurpatur. Imo Duaren. *in pr. ad tit. ff. de Acquir. vel amitt. poss.* & Giphani. *ad §. possidere autem Inst. de Interd.* rem hanc toto jure difficillimam ad explicandam crediderunt. Unde Galvan. *ibid.* affirmavit, possessionis principia vacillare, ac propterea solidius in posterum firmanda esse, ut in aliis omnibus, quæ suam inde firmitatem habent, tutius procedatur. Difficultates tamen hæcæ circa di-

ctam

Etam materiam ex confusione terminorum potissimum
 oriri, verosimile est. An enim quis naturaliter, an
 civiliter, an plane non possideat, sommopere contro-
 vertunt. Joh. Chryf. de Vargas. Machuca *Dec. 9. num. 10.*
 Distinctiones plures inter malæ & bonæ fidei, justam
 & injustam, reliquasque possessionis species vid. in B.
 Brunnem. *Paravit. ad Wesenb. tit. de A. vel A. P. Quæst.*
Quomodo dividitur possessio 6. Zæsius *ad eund. tit. num. 2.*
 Amad. Eckold. *ad pr. b. r.* Lauterbach. *Compend. Jur.*
b. r. pr. Subtilem distinctionem inter possessionem na-
 turalissimam & Civilissimam exhibet Hieron. de Oroz.
de Apicib. jur. Civil. L. 4. C. 7. num. 6. De civili posses-
 sione agit Parlador. *Rer. quotid. Lib. 1. C. 9. num. 10. seq.*
 ubi naturalem possessionem nullam esse contendit.
 Add. D. D. D. Gasparis Patris, & Johan. ac Sebast. filio-
 rum a Hermosilla *Addit. ad Gloss. LL. part. Gregor. Lo-*
petii Tom. 1. Gloss. 2. Leg. 9. num. 17. 18. Chassan. *in Con-*
svet. Burgund. tit. 7. §. 1. num. 1. Fachin. *Controv. Jur.*
L. 8. C. 5. ubi quotuplex sit possessio disputat variasque
 opiniones refert, quem sequitur Christoph. de Paz. *de*
Tenuta num. 59. & num. 73. & 74. de possessione, nativa,
 dativa & artificiali. Conf. A. Hermosilla *c. l. pag. 329.* De-
 nique possessio vel late sumitur, quæ est nuda detentio,
 non suo sed alieno nomine, ex. gr. propter usum vel
 custodiam vel *stricte* quando quis suo nomine rem de-
 tinet, Wenn Er es nicht vor das Seinige ausgiebet.
 Lauterbach. *in Comp. Jur. ad tit. de A. P. lit. D.* Pro-
 pria possessio est rerum corporalium *L. 3. pr. L. 32. §. 1.*
de S. U. P. Analogica rerum incorporalium mediante
 exercitio *L. 23. §. 2. ff. ex quib. caus. maj.* Cujus exem-
 pla per *Disputat. nostræ Cap. III.* Differentiam pro-
 priam

priam inter possessionem rerum corporalium & incorporalium tradit Passerin. *Probl. Leg. 7. n. 173.*

Quod Homonymiam concernit, possessionis vox multipliciter capitur, interdum enim proprietatem significat per *l. 78. ff. de V. S. l. 4. C. de Contrab. Empt.* Regulariter tamen proprietas cum possessione nihil habet commune. *l. 12. §. 1. de Acquir. Possessione.* Wissenbach. *ad ff. Part. 2. Disp. 19. tb. 18.* Martin Uranius cognomine Prenniger. *Tom. 3. Conf. 15. num. 3.* Joseph. Vela de Orenna *in Dissert. Jur. Controvers. Tom. 2. Diff. 18. num. 6.* Joh. Chrysoft. de Vargas Machuca *Decis. 29. n. 39.* Proprietas enim juris est, possessio vero facti. *L. 19. ff. Ex quibus caus. maj. l. 1. §. 15. ff. si is qui test. lib. esse jus. l. 29. ff. de Acquir. vel amit. poss. l. 15. ff. de V. S. l. 48. §. 1. de A. R. D.* Hinc eleganter Grotius ait: *Possessionis initium est corporis ad corpus adjunctio, qualis circa res mobiles maxime fit manibus, circa res soli pedibus. l. 2. c. 8. tb. 6.* Obstare quidem videtur *l. 49. pr. de Acquir. vel amit. poss. verb. plurimum ex jure possessio mutuatur, & §. 1. ejusd. L. verb. quia possessio non tantum corporis, sed & juris est.* Sed ad illam optime & prolixè satis respondent Wissenbach. *in Exerc. ad ff. Disp. 19. tb. 17.* Hieronym. de Oroz. *de Apicib. jur. Civ. Lib. 4. Cap. 14. num. 7.* Melch. de Valentia *illustr. tract. 2. C. 2. num. 31.* Cæsar. Argel. *de Paltronibus Tract. de Acquir. Poss. pag. 19. num. 17.* Joh. Francisc. Sanfelicius *Dec. 341.* Juris enim possessio tunc demum est, postquam quis illam adeptus; facti autem est quatenus facto i. e. occupatione & apprehensione corporali acquiritur. vid. *allegari DD.*

Quod

Quod autem juris assistentia seu favor & auctoritas aliquo modo ad possessionem concurrat, inde est, quia jure tam Gentium, quam Civili negotiationis vel alterius commoditatis causa introductum fuit, ut qui a re sua recederet, eam ipsam adhuc occupare & retinere intelligatur, prout egregie docet Aſinius in *L. 2. §. sed hic sermo. ff. de relig. & sumpt. fun. num. 23. & seq.* Sed etiam, quia detentio ipsa ex se & sine juris adminiculo nequaquam eos haberet effectus, quos legitima possessio nunc habet, nisi juris ipsius dispositio tali detentioni tales effectus tribueret, qui proinde a multis, nec falso, juris effectus appellantur, & possessio ipsa, ut modo dictum, aliquo modo juris esse dicitur. Unde a Rhauſden. *de Analog. Cap. 26. num. 15. & 16.* & a Galvan. *de Usufr. C. 33. num. 2.* ipsamet possessio ingeniose vocatur *Creatura juris*. Si enim possessio consideretur, quatenus a jure perfecte conformata est, & ab eo acceptos secum plures habet effectus, ac proinde quatenus ea talibus effectibus est locupletata, & ipsa cum iis unum quid quodammodo facit, tunc ex prædictis corporis & animi actibus, tum etiam ex quadam juris ipsius virtute ac potestate quasi constare videtur: quo sensu Alciat. in *L. 5. C. filium regund. a num. 3. usque ad ult.* dicit: possessioni a jure quasi quandam formam dari, & sicut homo ex anima & corpore, sic possessionem prædicto scil. modo acceptam ex hominis facto & juris effectibus quasi componi, licet revera possessionis substantia a possessionis effectibus, & ab ipsa juris virtute ac efficacia, quæ tales effectus possessioni concedit, omnino diversa sit, quos proinde non ex se sola producere, & in se ipsa quasi proprias

prias habere, sed a jure mutuari dicitur. Petrus Francisc. Passerin. in *Probl. Leg. 7. num. 140.*

Sed ut ad rem redeam, sparsim quoque in jure nostro possessionem significare rem possessam noto. *L. 8. C. de distr. pign. L. 41. §. 5. ff. de Leg. 3. L. 2. C. de probat. L. 11. C. de præd. min. ubi prædium minoris claris verbis possessio appellatur. L. 3. C. ne uxor. pro mar. L. 11. ff. de Evict. L. 2. C. de servit. L. 15. C. de R. V. Conf. Joh. Jac. Wissenbach. ad L. 78. ff. de V. S. Disp. 21. ubi mendacii arguit Antonium Fabrum, quem 86. decad. error. pragm. 4. non puduit affirmare, nunquam possessionem usurpari pro re possessa. Conf. insuper de varia acceptione vocis *Possessio* Petrus Francisc. Passerin. *Problema. Leg. 7. num. 67. seq.**

Describi a Doctoribus solet possessio dupliciter: nominaliter & realiter. Nominalis descriptio non satis in proclivi est, ac meliores Legum interpretes prope exanimat. Læi. Mancin. de *triplic. jur. collat. Lib. 1. Cap. 144. pr.* Aliqui possessionem derivant a pedibus aut sedibus *Lib. 1. pr. ff. de Acquir. poss.* Vid. Richter. *Acad. Velit. 19. tb. 19.* Hinc possidere quasi posse sedere significat: Alciat. 1. *Disp. 1. Cont. 1. Disp. 9.* Hugo Donellus 5. *Comm. 6.* Vigil. Zvichem. ad *pr. tit. Instit. de Testament. num. 20.* Vacon. a Vacun. 2. *declarat. 3. num. 4.* Illi qui possessionem a pedibus appellant, volunt hinc dici possessionem quasi pedum positionem. Bartol. in *L. 1. ff. acquir. possess.* Marian. Socin. Senior. ad *tit. de caus. poss. & propr. Cap. 1. num. 26.* Connan. 3. *Comm. 4. num. 1.* Steph. Forcat. *Dialog. 73. num. 2.* Joh. Baptista Larrea *Decis. Granat. 52. num. 16.* Tom. 2. Walther. 2. *Miscell. 19.* Schneidewin. ad §. 5. *Instit. de Interd. eamque*
vetu-

verustissimo Hebræorum juri convenire ajunt, ex *Deuter. Cap. XI. vers. 24. & Josue I. v. 3. Quicquid calca-
verit pes tuus, tuum erit.* Nonnulli denique possessionem dicunt quasi positionem, sumpta positione pro situ, simulque sessionem nuncupari affirmat. Cujac. in *Partit. in tit. C. de A. P.* Anton. Merenda *Controvers. Jur. Lib. 2. Cap. 17. num. 5. & 6. It. Cap. 21. num. 4.* vid. Læl. Mancin. *Genial. Disquis. Cent. 1. Cap. 65. num. 5.* Molfesius in *Tr. de Contract. Cap. 1. num. 64.* Polydor. Ripa *de Nocturn. temp. cap. 2. num. 16.* Feltman. *de jure in re et adrem. cap. 24. num. 2. in fin.* Rebell. *de Obligar. Inst. part. 1. lib. 1. qu. 8. pr.* Nicol. Berott. in *Cornucop. p. 162.* Hortens. Cavalcant. *de Brach. reg. part. 6. num. 646.* Petr. Gregor. Tholosan. *Synt. Jur. lib. 1. cap. 13.* Luc. de Penna in *L. qui agros C. de omni agro desert. Lib. 2. qui omnes varias derivationes alias exhibent.* Conf. Petr. Francisc. Passerin. *Probl. leg. 7. num. 16.*

Realis & propria descriptio est; Possessionem esse usum seu detentionem rei corporalis a proprietate separatum cum animo tamen sibi habendi. Vid. aliter describentes, Duaren. 1. *Disp. 18.* Donell. 5. *Comm. 6.* Ludovicum a Charanda 10. *verisimil. 6.* Bachov. ad Treutl. vol. 2. *Disp. 21. th. 1. lit. E.* Petr. Francisc. Passerin. in *Probl. leg. 7. num. 150.* Paul. Voët. *Comment. ad Inst. ad tit. de Interd. §. 5. n. 1.* curiose de definitione possessionis pluribus agentem. vid. Hieronymum de Oroz. *de Apicib. Jur. Civ. c. 21. n. 2. & seq. Lib. 4.* Dixi 1. *usum per l. us. de V. S.* Usus tamen hic non capitur, uti communiter, sed usus hic accipitur pro detentione. Ludov. Charond. *cit. loc.*
(2) *Rei corporalis*, incorporales enim improprie tantum possidentur per l. 23. §. 2. ff. *Ex quib. caus. maj.* (3) *a proprietate*

separatum, rem enim alienam tantum possideri, clare patet ex d. l. 15. ff. de V. S. verb. *cujus proprietas ad nos non pertinet.*

Non desunt quidem Textus, quibus Dominus etiam dicitur possessor, uti in l. 1. §. 2. ff. uti possid. l. 14. §. 1. ff. de Relig. & sump. fun. l. 15. §. 1. ff. qui satisd. cog. verum in omnibus hisce textibus de impropria loquitur possessione, Dominus enim non possidet animo sibi habendi, vel quod credat se esse Dominum, sed scit se Dominum. Sic Joh. Jac. Wissenbach. ad l. 15. ff. de verb. signif. Disp. 29. putat: Dum Studiosus vel alius se libri possessorem esse scribit, quod tunc neger, se ejus Dominum esse. Rejicit quoque c. l. illam sic dictam possessionem causalem ab Interpretibus fictam. Conf. Bachov. ad Treutl. vol. 2. Disp. 21. th. 1. lit. E. Brechæus ad l. 15. ff. de V. S. Connan. 3. Comm. 8. num. 2. qui hunc terminum etiam adoptarunt. (4) *Animo sibi habendi.* Detentio enim mentalis quoque sufficit, & per alium facta l. 3. §. 8. l. 9. l. 25. §. 1. ff. de Acquir. poss. modo quis possit rem corporaliter apprehendere, si velit l. 46. l. 3. §. 13. l. 6. §. 1. ff. eod.

Concurrentibus itaque legitimis possessionis requisitis, possessori innumerabilia beneficia jura concedunt. §. *Commodum Inst. de Interd.* Card. Tusch. *Pract. Concl.* 427. lit. Z. Gylman. l. 22. Dec. 14. num. 19. Hahn. ad Wesenbec. de condict. ob turp. caus. num. 4. Struv. S. J. C. *Exercit.* 18. §. 23. Martin. Uran. Prenniger. *Conf.* 13. num. 7. Tom. 3. Vincent. Caroc. Dec. 126. num. 7. Marc. Anton. de Amaris. *Decis.* 135. num. 18. Lauterbach. in *Comp. Jur. ad rit. de Acquir. Possess.* Ex jure enim possessionis dantur duo retinendæ seu tuendæ possessionis inter

interdicta, ne sc. amittatur, quorum unum est de re immobili, alterum de re mobili. Illud Uti possidetis, hoc Utrubi appellatur. Illud ei accommodatur, qui tempore litis contestatae sine vitio rem immobilem corporalem possidet, licet Dominus non sit. Et etiam ei utiliter conceditur, qui rem incorporalem possidet. Et datur, quod non minimi momenti est, adversus eum, qui non possidet licet ipse sit Dominus §. 4. *Inst. de Interdict. L. 3. §. si vicinus ff. Uti possidet.* modo non notorie constet de dominio, titulusque a non possidente mox probari possit. Menoch. *retin. poss. remed. 3. num. 685.* Etiam adversus Extraneum datur, licet quis possideat vitiose & sine ullo titulo, modo possideat *L. fin. ff. de A. P.* Hugo Donellus *ad l. un. C. uti possid. num. 12.* vid. pluribus de hoc Interdicto, & quod detur non attento titulo Anton. de Mattheis *de caus. poss. & propriet. Menoch. de retin. poss. remed. 23. per tot. Schneidewin. prolixè ad §. 4. Inst. de Interdict. Duaren 1. Disp. 21. Andr. Gail. Obs. L. 1. Obs. 7. Fachin. 4. Controv. 14. Hænon. Disp. Inst. 23. num. 4. Ferrar. form. libell. turbat. possess. prov. ultraj. rubric. van Complainct. art. 1. Waffenaer. C. 12. prax. judic. Joh. Bapt. Plotus de in lit. jur. §. 3. num. 2. Octav. Cacheran. Osasch. Dec. 43. Paul. Christinæus. Dec. Belg. vol. 4. Dec. 142. Martin. Uranius Prenniger. Conf. 21.*

Uterius ex jure possessionem datur defensio privata *l. 29. ad l. Aquil. l. 49. §. 1. cod. l. 1. C. unde vi. Carpzov. qu. 32. num. 14.* Ita ut etiam armis possessionem suam quis defendere possit. Avendan. *de Exeq. mandat. 2. part. C. 10. num. 20. Yannez. Parlador. sesquicent. diff. 66. §. 2. num. 8. Perez. de Lara de Anniversar. cap. 24.*

lib. 1. Horat. Giovagnon. Conf. 8. num. 14. Imo cum internecione invadentis. Hect. Capyc. Latro. Dec. 181. lib. 2. num. 14. Judicium manutentionis enim regulariter non requirit titulum, sed manurentio conceditur simplici possessori & nudo detentori, qui nullum habet titulum. Marc. Ant. Camuncula Dec. 52. n. 7. Mantica Dec. 172. Ludovis. Dec. 9. n. 9.

Immobiliū possessio quoque possessorem suum liberat a satisfatione *l. 15. ff. qui satisfd. cog.* Et a suspitione fugæ. Hieronym. de Oroz. de *Apicib. Jur. Civ. l. 4. c. 9. num. 10.* Baptista Caccialup. *Tr. de debit. suspect. qu. 1. num. 9.* Melch. de Valentia *Tr. 2. Illustr. Jur. Civ. cap. 11. num. 12.* Et denique præsumptio semper militat pro possessore etiam injusto, nisi alius justiorem prober titulum. *l. 128. ff. de Reg. Jur. l. 9. §. 4. ff. de Public. in rem. act. l. 8. ff. de cond. ob turp. caus. l. fin. C. de R. V. Joh. Chrysof. de Vargaf. Machuca Dec. 39. n. 25.* Nunquam enim possessor a sua possessione removen-
 dus, sive habeat titulum sive non D. A. Hermosilla in *Addit. ad Gloß. LL. partit. D. Gregor. Lopetii Tom. 1. gl. 4. tit. 3. num. 11.* ibique alleg. Turamin. *cap. 1. num. 18.* Petr. Francisc. Passerin. *Probl. Leg. 7. num. 395.* Michael Angelus Gizzius in Hect. Capyc. Latro. *Dec. obs. 77. num. 9.* Et sic possidens nec a Domino potest re possessa privari. Vincent. Brilla in *Nomothec. Parthenoph. seu jur. Neapol. prompt. tit. 16. cap. 1. num. 3.* Adeo ut Exceptio Domini, seu proprietatis vel tituli & causæ, illiusque defectus mandatum de manutenendo non impedit. Hinc titulus in violenta expulsionem non prodest non possidendi, Fulgosus *Consil. 148. col. 2.* Joh. Chrysof. de Vargaf. Machuca. *Decis. 44. num. 166.* Ver-
 gin.

gin. de Boccatiis a Cingulo *de Interd. uti Possid. cap. 5. num. 7. & 2.* Joh. Paul. Melius *Observ. for. 45. num. 24.* Flores. Diez. de Mena *Variar. quæst. lib. 1. qu. 10. n. 66.* Robert. Lancelot. *de Attent. cap. 31. num. 201.* Barnab. Cornazzan. *Decis. Rotæ Lucens. 49. num. 9.* Mazzol. *Consult. 91. num. 53.* Giovagnonius *Cons. 108. num. 112.* Franc. Milan. *Decis. 3. num. 138.* Ludovic. Postius *Tr. de Manutenen. obs. 42. num. 14. obs. 14. num. 6.* Oliva *de Fure Fisci c. 15. num. 2.* Christoph. Crespius de Valdaura *obs. illustr. dec. obs. 93. Tom. 2. num. 3.* ubi tamen limitationes quasdam subjungit *num. 4. seq.* Hinc non immerito beatus dicitur, qui possidet. Idque multo magis in titula obtinet possessione, quod quidem impugnare aliqui conantur, quos refert & postea refutat Yannez. Parlador. *in Operib. suis de possess. moment. L. 1. c. 9. n. 3.* Reliqua Possessionis commoda non tangam, cum cuiusvis obvia sint sed sufficit tetigisse illa, quæ ad hanc nostram materiam proprie pertinent. Omnia enim possessionis commoda velle allegare, nec tempus nec propositum paritur.

Possessionis causam itaque regulariter nemo allegare teneretur, quam regulam late tractant illamque multis exornant atque declarant *L. f. ff. de Acquir. Possess. L. 11. C. de Petir. Hered. L. 73. ff. de R. V. C. de Edendo §. 4. Inst. de Interdict. L. 24. ff. de R. V. ne arma actori subministret ad agendum.* Hieronym. de Oroz. *de Apicib. Jur. Civ. L. 4. c. 9. num. 10.* Dn. Brunnem. *ad L. Cogi num. 1.* Christoph. Crespius de Valdaura *in Obs. Illustr. Dec. Tom. 2. observ. 93. pr.* Nam ab æquitatis ratione valde foret alienum, si quis suum adversarium juvare deberet, *L. 4. C. de Edendo.* Nimisque grave est,

est, probationes de domo rei sumere. *L. Nimis grave 7. C. de Testibus.* Possessores autem se tueantur commodo possessionis, & si actor non possit probare rem esse suam, remanebit suo loco possessio. *l. 24. ff. de R. V. l. ult. eod. l. ult. C. de Probat. l. 1. §. 6. ff. Uti possidet.* Unde plenius paulo d. *L. Cogi u. c. de petit. hered. in Cod. Theodos. lib. XI. Tit. 39.* exhibetur, sequenti modo: *Cogi possessorem ab eo qui expetit, titulum suæ possessionis edicere, quæ tanta erit amentia, ut, ratione prapostera, petitor ab eo quem pulsar, informari suas postulet actiones: cum omnem probationem exigere oporteat ab eo qui vindicare nititur, non ab eo qui se iuste tenere contendit? Intentanti namque non suspicienti, probationum necessitas imponenda est &c.* Nec obstat. *l. 16. C. de Probat.* Ibi enim fratres emancipati non idcirco probare tenentur, quod possident, sed quia prædia sibi a Patre donata esse asserunt. Sive quia excipiunt contra intentionem fratrum in potestate retentorum. De possessore autem actoris partes obtinente, & quibus casibus hoc soleat fieri vid. Wissenbach. *ad ff. P. 1. Disp. 43. tb. 11.*

Ideoque regula illa satis vulgata: *Affirmanti incumbit probatio*, omnino etiam tunc obtinet, si quis dicat: Possessorem sine causa aut titulo possidere rem aliquam; Imo locum invenit etiam si quodammodo constet, rem nullom possidendi jus habere, quoniam nihilominus actor affirmativam suam probare debet, si obtinere cupit. *l. fin. C. de R. V.* Baldus enim & Castrensis in *fin.* ad hanc *Legem* egregie admodum monent: Quod actor debeat metiri jus agendi ex persona sua, non autem ex jure rei. Et Salicet. *ibid. num. 1.* Reum nunquam mole.

molestari deberi, nisi contra illum probatum sit. Conf. l. 1. §. 1. ff. si Ususfr. pet. Roman. Consil. 347. Col. 2. Rationem autem ex jure Canon. allegat Rota antiq. Decis. 419. ob notum illud proverbium: *Turpius ejicitur quam non admittitur hospes* C. 25. X. de jurejur.

Quando & quomodo autem Titulus edi debet, hoc adhuc in generalibus versantes, commode tribus comprehendi poterit axiomatibus. (1) Quando possessio alicujus conditionis aut qualitaris, transfert, onus probandi in adversarium, tunc possessor prober, de quo in Cap. 3. 4. & 5. *Disputat.* (2) Quando præsens qualitas rei contradicit naturali origini, possessio non relevat ab onere probandi. Exemplum in Servitutibus, de quo seq. Cap. 2. Plotus *de in lit. jur.* §. 3. n. 19. Capycius Dec. 189. p. cor. Mazzol. conf. 91. n. 19. Valasc. Dec 79. n. 19. Cancer. *Var. Resol.* Cap. 14. n. 53. part. 3. Hercules Merescott. *Var. Ref. lib. 1. cap. 11. n. 45.* Guttierrez. *Pract. quæst. lib. 3. qu. 19. n. 14.* (3) Quando præsens status nec consentit cum origine, nec ipsi contradicit, possessori incumbit probatio, Exemplum in Dignitatibus quæ origini hominis non contradicunt, de quibus cap. 4. Plura de generalibus, & de ardua illa possessionis materia exhibent Petrus de Bellapertica *de Acqu. Poss.* Cæsar. Argel. de Patronibus *de Acqu. Possess.* Canisius *de Possess.* & possessor. *remed.* Rebert. Maranta. *Tr. de Remed. Possess.* Petrus Francisc. Passerin. *Probl. Leg.* 7. qui unus intar omnium esse poterit. Transgredior jam in sequentibus Capitibus ad specialiora, Exceptiones a Regula exhibiturus.

CAPVT II.
DE
TITULO AD DESIDERIUM
PRIVATI EDENDO.

S V M M A R I A.

T itulus edendus vel ad privati, vel ad Principis desiderium. 12. 1	Explicatio ejus. 13. 14
Quomodo ad privati desiderium. 2	Quomodo ostendendus titulus. 15. sq.
Quomodo in possessione hereditatis. 3. seq.	Quisnam conveniatur petitione hereditatis. 17
Petitio hereditatis contra possidentem titulo non datur. 5. seq.	Cur a reo investigandus titulus. 18
Possessor hereditatis ad quid compelli possit. 7	Quid si Reus noluerit titulum dicere? 19
L. Cogi XI. C. de Petit. hered. a quibus sit explicata. 8	Quid si se possidere neget? 20
Malavagia & maligna a Barrolo dicta. 9	Forma hujus processus. 21
Ab aliis salebrosa horribilis & iniqua. 10. sq.	Interrogationes ejusmodi non sunt abrogatae. 22
Diversitatis ratio inter possessorem rei singularis & uni- 12	Necessitas probandi modum acquisitionis. 23
re sitatis.	Heredis onus, ut probet, se alio titulo rem possidere, quam defunctus possedit. 24
	Casus L. 1. §. 4. ff. Quod legatorum. 25
	In interdicto quorum bonorum pariter

pariter est necessaria tituli
 probatio. 26. sq.
 Agens hoc interdicto quomodo
 probare debeat. 28. sq.
 Quid si contra tertium aga-
 retur. 30
 Remed. L. ult. C. de Edict.
 D. Hadrian. tollendo. 31
 Heres feudum hereditarium
 simul prætendens quid pro-
 bare teneatur. 32
 Hereditatum alii incapaces
 alii indigni. 33
 Incapacibus relicta apud here-
 dem remanent. 34
 Fisco non est locus in hoc pas-
 su. 35
 Bene tamen si indignis quid
 relictum. 36
 Quid si incapaces & indigni res
 hereditarias possideant? 37
 Quid circa hæredicos obtineat.
 38
 Titulus possessionis num mu-
 tari possit. 39
 Titulum quoque edere tenetur,
 qui possedit nomine alieno,
 jam autem proprio. 40
 Titulus matrimonii edendus 41
 Matrimonium unde præsu-
 matur. 42

An ex decennali possessione.
 43
 Inconvenientia exinde oriri-
 da. 44
 Terrius quoque titulum edere
 tenetur. 45
 Si tertii jus fundatum non
 sit, ad Executionem pro-
 ceditur. 46
 Hinc citandus ad iudicium
 Executionis. 47
 Possessor etiam injustus ci-
 tandus est. 48
 Non citatus non amittit pos-
 sessionem. 49
 Quando ipsi res auferatur. 50
 Si titulus invalidus, etiamsi
 iuste possideat, a possessione
 tamen relevandus est. 51
 Iusta possessio non est, nisi ti-
 tulus sit validus. 52
 Alienatio pendente lite cum
 creditoribus facta dolosa
 censetur. 53
 Actio Pauliana Creditoribus
 proficua. 54
 Multo magis alienatio præsu-
 mitur dolosa, si in conjun-
 ctam personam vel amicum
 facta. 55
 An creditor contra tertium
 E 2 possiden-

possidentem possit replicare nullitatem tituli?	56	Quando sit exhibendus titulus ex necessitate cum utilitate conjuncta.	68. 69
An titulus verus praesumatur?	57	Quid sit Publiciana actio.	70
Res quando praesumatur potius custodia quam transferendi juris gratia tradita.	58	Cur hic edendus titulus.	71
Clavium traditio praesumitur facta ad custodiendum locum.	59	Si Reus titulum probare possit, actoris jus vacillat.	72
Quae de tertio possessore dicta, etiam in violento obtinent.	60	Deficiente reo & probante actore, hic obtinet.	73
Violentus possessor quomodo possessionis commodum consequatur.	61	Quid si possessori lite adhuc pendente superveniat titulus?	74
Tituli defectus manutentionem non impedit.	62	In pari causa melior est ratio possidentis.	75
Possessor non ad instantiam partis, sed ex officio judicis interrogatus tenetur edere titulum.	63	Nemo causam possessionis mutare potest.	76
Galbae Imperatoris sagacitas.	64	Si res alienari prohibita, Publiciana prodesse non debet.	77. 79.
Parallelum exemplum in Rudolpho Austriaco.	65	Post litem contestatam acquirens titulum, in odium actoris id facere praesumitur.	79
Judex non omni casu in titulum inquirere potest.	66	Allegari quoque potest titulus in judicio communi dividendo.	80. 81
Utilitas publica semper judici attendenda.	67	Titulum habens hoc judicio conveniri nequit.	82
		Actione confessoria agens tenetur etiam titulum probare.	83
		Cui	

<i>Cui detur hæc actio.</i>	84. sq.	<i>In hoc interdicto itidem titulus est allegandus.</i>	121
<i>Quid hoc casu in iudicium deducatur.</i>	86	<i>(III) De mortuo inferendo.</i>	122
<i>An ex possessione de præsentis satis probetur dominium.</i>	88. sq.	<i>Quomodo hic probandus titulus.</i>	123
<i>Dominium cooperans.</i>	90	<i>(IV) De liberis exhibendis.</i>	124
<i>An ad acquirendam servitutem requiratur titulus?</i>	91	<i>Quomodo sit exhibitorium.</i>	125
<i>Argumenta contraria resolvuntur.</i>	92. sqq.	<i>Quomodo prohibitorium.</i>	126
<i>Porro in Rei Vindicatione quoque edendus titulus.</i>	108	<i>In quo hujus cardo versetur.</i>	127
<i>Ratio ejus.</i>	109	<i>Liberi sunt quasi Patris.</i>	128
<i>Explicatio Possessorii mixti.</i>	110. 111. 112. 113	<i>Datur etiam quasi proprietas.</i>	129
<i>In interdictis mixtis quoque titulus est probandus.</i>	114	<i>Quando probet actor in hoc interdicto.</i>	130
<i>Quomodo proprietas acquiratur.</i>	115	<i>In Interdicto retinenda possessionis regulariter non requiritur titulus.</i>	131
<i>Interdictorum mixtorum quatuor species.</i>	116	<i>Si utraque pars de possessione disceptet, una titulum allegabit.</i>	132
<i>(I) De Itinere actusque privato.</i>	117	<i>Limitatio.</i>	133
<i>(II) De aqua Castellaria.</i>	18. seq.	<i>Si utraque pars pari modo probet, titulata possessio præfertur.</i>	134
<i>Quomodo differat a meris interdictis.</i>	120	<i>Nec in Interdicto de superficiebus regulariter attenditur titulus.</i>	135
		<i>Explicatio ejus.</i>	136. sqq.
		E 3	Domini-

<i>Dominus spoliator si in conti-</i>	<i>dit titulum, ille vincit, qui</i>
<i>nenti probare possit titu-</i>	<i>probat prioritatem.</i> 153
<i>lum audiendus.</i> 141	<i>Nonnunquam utraque pars</i>
<i>Nec tali casu spoliatus ante</i>	<i>obtinet.</i> 154
<i>omnia restituendus.</i> 142	<i>Si ambo ex eodem titulo pos-</i>
<i>Nec Dominus incidit in poe-</i>	<i>sident, is vincit, qui vali-</i>
<i>nam.</i> 143	<i>dus probat.</i> 155
<i>Non tamen restituendus Do-</i>	<i>Possessio infecta non est manu-</i>
<i>minus spoliatur, si non con-</i>	<i>tenibilis.</i> 156
<i>stet ultimo spoliatum esse</i>	<i>Habeturque pro possessione va-</i>
<i>manifestum prædonem.</i>	<i>cua.</i> 157
144	<i>Titulus quoque adjuvat depo-</i>
<i>Reus tenetur dicere titulum,</i>	<i>sitionis restium.</i> 158
<i>quando Actor habet funda-</i>	<i>Mala fidei possessor ad quid</i>
<i>tam intentionem.</i> 145	<i>teneatur.</i> 159
<i>Hocque exigit ipsius Rei uti-</i>	<i>An absolvatur, si titulum alle-</i>
<i>litas.</i> 146	<i>gare possit.</i> 160
<i>Probatio tituli solam Rei de-</i>	<i>Intelligendum hoc de bonæ f.</i>
<i>fensionem intendit.</i> 147	<i>possessore.</i> 161
<i>Quando hæc obtineat.</i> 148.	<i>Titulus sua natura resolubi-</i>
Et 149	<i>lis, non liberata præstatio-</i>
<i>Si æquales sint utriusque par-</i>	<i>ne fructuum.</i> 162
<i>tis probationes, cogi pote-</i>	<i>Idem obtinet quando titulus</i>
<i>runt officio iudicis ad alle-</i>	<i>per sententiam reducitur</i>
<i>gationem tituli.</i> 150	<i>ad non titulum.</i> 163
<i>Titulus postea acquisitus post</i>	<i>Titulus per officium iudicis</i>
<i>ponitur possessioni anti-</i>	<i>declarandus, prius proban-</i>
<i>quiori.</i> 151	<i>dus est.</i> 164
<i>Junior possessio pro clandesti-</i>	<i>Incessionibus nominum quoque</i>
<i>na reputatur.</i> 152	<i>titulus probandus.</i> 165
<i>Quandoque utraque pars osten-</i>	<i>Quid sit cedere actionem.</i> 166
	<i>In</i>

<i>In obligationibus quoque titulus est exprimendus.</i>	167	<i>Ex suspicionibus nemo criminaliter condemnari potest.</i>	181. sq.
<i>Si ritulus in instrumento non expressus aliunde probandus.</i>	168	<i>Judex tamen ex præsumtionibus contra suspectum per torturam procedere potest.</i>	183
<i>Porro edendus est titulus in libellis super actione personali.</i>	169	<i>Penes quem res furtiva inventa autorem suum nominare debet.</i>	184
<i>Remotam causam in actione personali exprimere sufficit.</i>	170	<i>Neque hoc ex mera urbanitate fit.</i>	185
<i>Sola expressio causæ proximæ cur non sufficiat.</i>	171	<i>Falsis rescriptionibus utentes liberantur, si autorem suum nominent.</i>	186
<i>Exempla varia.</i>	172	<i>Aliud exemplum.</i>	187
<i>Quando titulus ex civilitate conjuncta cum necessitate edendus.</i>	173	<i>Si possessor rerum furtivarum dicat, se rem ab ignoto emisse, an liberetur ab ulteriori probatione?</i>	188.
<i>Contingit hoc in possessore detinente rem furtivam.</i>	174		189.
<i>Titulus sæpe malam præsumtionem tollit.</i>	175	<i>An quis teneatur furem indicare.</i>	191
<i>Limitationes.</i>	176	<i>Ratio negativa.</i>	192
<i>Exempla.</i>	177	<i>Responsio ad eam.</i>	193
<i>Sapius res furtivas emens incidit in suspicionem furci.</i>	178	<i>Silentium non excusat, sed peccatum meretur.</i>	194
<i>Contraria sententia.</i>	179	<i>Sub factis moraliter veniunt et non facta.</i>	195
<i>Obtinet id vel maxime, si cum possessione rei furtivæ concurrant alia indicia.</i>	180	<i>Qui recitet delictum illud probare videtur.</i>	196
		<i>Silen-</i>	

<i>Silentium quoad pœnam æquiparatur ipsi facto in atrocissimis delictis.</i>	197	<i>teneri donec pretium restitatur.</i>	211
<i>Exemplum.</i>	198	<i>Damnanda consuetudo est, quæ rem furtivam fisco vindicat.</i>	212
<i>Crimen receptus jura serio punitum volunt.</i>	199	<i>Instantia ex L. 9. ff. de Jur. Fisc.</i>	213
<i>Qua pœna sint afficiendi.</i>	200	<i>Responsio ad eam.</i>	214
<i>Dissentientium opiniones.</i>	201.	<i>Caroli V. Imp. Constitutio</i>	215
	202. 203		
<i>Puniendi pariter i. e. una cum Reis non tamen eadem pœna.</i>	204	<i>Aliud exempl. iniquæ consuetudinis.</i>	216
<i>An res furtiva ab eo, qui bona fide emit, & titulum edidit, sine refusione pretii vindicari possit.</i>	205	<i>Privilegia injusta Judæis concessa.</i>	217
<i>Rationes pro affirmativa.</i>	206.	<i>Ratio dubitandi.</i>	218. 219. 220
	207. 208. 209	<i>Responsio ad eandem.</i>	221
<i>Quid nam vox incivile hoc loco significet.</i>	210	<i>Limitationes.</i>	ibid.
<i>Irrationabile est rem tamdiu</i>		<i>Explicatio earundem.</i>	222.
			223. 224
		<i>Contraria sententia.</i>	225
		<i>Ratio diversitatis.</i>	226
		<i>Limitatio ultima.</i>	227

INter casus exceptos, in quibus possidens causam possessionis designare compellitur, distingvendum generaliter, quod illud vel fiat ad privati, vel ad Superioris seu Principis desiderium. Ad privati desiderium aut inter quodammodo æquales titulus possessionis edi solet, vel ex simplici necessitate, vel ex necessitate conjuncta cum utilitate, vel denique ex necessitate

cessitate cum urbanitate aut civilitate conjuncta. De singulis successive erit agendum.

Ex simplici necessitate, non attenta utilitate edentis, titulus edi debet in possessione hereditatis, in qua conventus compellitur dicere titulum vel qualitatem illius possessionis. Joh. Faber *ad rit. C. de Petit. hered. num. 4. sqq.* Wissenbach. *eod. §. differentiae.* Titulum autem pro hærede revera non esse titulum, sed tantum verbotenus, existimat Harprecht. *Comment. Inst. ad rit. de Action. §. 4. num. 27. per Gloss. ad l. n. ff. de Petit. hered.* Quod & inde perspicuum fieri asserit, quia petitio hereditatis contra possidentem titulo non datur. Conf. Fachinæus *l. 1. Controv. cap. 4.* Et tamen eam contra possidentem pro herede dari, certum esse, per *l. 9. ff. de petit. hered. l. 7. C. eod.* Ex quo omnino possessorem pro herede titulum non habere constat. Sed hanc aliquatenus subtilem & inutilem disputationem non ulterius tangam, mihiq; sufficiet dicere; possessorem hereditatis compelli posse, ut dicat, utrum pro possessore vel pro herede possideat.

Pro fundamento est famosissima simul ac clara illa *Lex. Cogi XI. C. de Petit. Hered.* ad quam Antonius Mor-nacius *Comment. Cod.* multa de titulo ex Cicerone, Cur-tio & veteribus scriptoribus Græcis Latinisque allegat, magis curiosa quam juridica; hinc Lectorem eo re-mitto. Conf. quoad intellectum famosæ illius Legis Ja-cobutius de Franchis. *de Feudo Guardia qu. n. num. 20.* Card. Tusch. *Tom. 6. lit. P. Concl. 539.* Card. Mantica *lib. 23. de Tacit. rit. 6.* Bernhard. Greveus *lib. 2. Concl. 69.* Mastrillus *lib. 3. cap. 2. n. 12.* Castil. *Tom. 7. de Tertiis. cap. 16. num. 30.* Cancer *lib. 1. var. resol. cap. n. num. 32.*

F

Julius

Julius Capon. *Discept. Forens.* 1. n. 5. Vincent. de Franchis *Dec.* 210. num. 4. Joh. Maria Vermigliolis de Vermigliolis *Consult.* 428. num. 4. Francisc. Penna *Dec.* 301. num. 2. Gabriel. *tit. de Probat. Concl.* 7. num. 1. Marzarius in *Epitome de Fideicommiss.* quæst. 48. Aymon. Cravetta *Consil.* 47. num. 4. Natta *Consil.* 238. num. 6. lib. 2. Apud Hispanos lib. 1. tit. 10. ubi Gregor. Lopez. *par.* 3. & Novellus *Regulari* 7. Socinus *Regula* 525. Joh. Gratianus *reg.* 46. Bernard. Diaz. *Reg.* 136. Zerola *part.* 1. in verb. *Bullæ* pag. 56. Mascard. *de Probat. Concl.* 190. Afflictus *Decis.* 265. Hug. Donellus lib. 19. *comm. c.* 12. Alvar. Valasc. *de Fur. Emphyt. qu.* 8. Peregrinus *de Jure Fisci* lib. 7. tit. 3. num. 11. Fulvius Pacian. *de Probat. lib.* 4. cap. 7. num. 82. Bovadilla in *Polit.* 2. cap. 16. num. 92. Joh. Aloys. Riccius *par.* 3. *Dec.* 192. Cævallos *qu.* 820. num. 27. Christ Crespius de Valdaura *Observ.* 95. qu. 2. num. 36. Tom. 2. Joh. Petr. Fontanella *Decis.* 326. num. 6. Bartholus Jctorum diu habitus Princeps, Legem nostram epitheto Italico *Malavagiam*, malignam quasi & perniciosam, Castrensis autem salebrosam & horribilem appellare amat. Et Bartholomeus Bertazzolus *Cons.* 485. num. 4. lib. 1. hanc Legem adeo iniquam esse putat, ut possessor nec per *Regem Gallie*, nec per alium Superiorem ad titulum ostendendum cogi possit.

Verum hæcce talia sine sufficienti ratione ab illis asseri certum est. Si enim rationem *Cogi* penitus inspiciamus, haud difficulter diversitatis ratio inter possessorem rei singularis, & possessorem universitatis reddi poterit. Conf. Francisc. Merlin. Pignatell. *Controvers. Forens.* cap. 13. num. 20. Joh. Maria Vermigliolis de Vermigliolis

Vermigliolis *Consil.* 428. num. 9. Oldrad. *Cons.* 139. n. 9. Menoch. *de adipisc. poss. remed.* 4. num. 586. Nam in speciali in rem actione agitur cum eo, qui rem petitam possidet, quocunque etiam titulo possideat. Unde sequitur, ut desideranti actori hunc titulum dicere ideo possessor cogendus non sit, quia titulum nosse, ad actionem recte instituendam actoris nihil interest, Exceptio autem: *Tua non interest*, epellit omnem agentem. Si enim actor probaverit se dominum esse, rem evincere poterit, quocunque titulo a reo possideatur; si autem actor non probaverit, rem esse suam, remanebit suo loco possessio. §. *retinenda* 4. *Inst. de Interd.* Ad petitio hereditatis cum ita comparata sit, ut non competat, nisi adversus eum, qui pro herede vel pro possessore possidet l. 7. *C. de Petit. hered.* omnino hoc exigit, ut petitor ante omnia horum alterum norit, quo recte experiatur. Hugo Donellus 19. *Comm.* 12. *sect. sequitur jam tertium.* Joh. Jacob. Wissenbach. *Exercit. ad ff. P. 1. Disp.* 18. *ad tit. de Rei Vind.* §. 3. Omni enim casu, quando titulus necessarius est ad fundandam intentionem vel Exceptionem, tunc ostendi debet. Card. Tusch. *Pract. Concl.* Tom. 6. *lit. P. Concl.* 539. n. 4. Barbosa *Collectan. ad Cod. ad l. 11. C. de Petit. hered.* §. *Limita* 2. ob communem illam juris Regulam: Quandocunque non possum agere simpliciter, sed ratione alicujus qualitatis, de qualitate illa prius constare debet, antequam agam; & sic interrogari quoque poterit possessor hereditatis, an pro herede possideat, an non l. 2. & 3. *de Interrog. Act.* D. Brunne mann. *Comment. Cod. ad L. Cogi verb. Excipitur. primo.*

Quoniam possidens cum titulo non convenitur petitione hereditatis, sed solum talis petitio datur contra illum, qui bona hereditaria possidet tanquam heres, licet non sit, vel tanquam possessor sine causa. *L. Regulariter 9. ff. de Petit. hered.* Et ideo ne iudicium redderetur elusorium, & superfluis expensis litigantes consumerentur, aequitati consentaneum fuit, ut ante omnia a reo investigaretur, an haberet titulum suæ possessionis. Robert. Maranta in *Tr. de Interrog. num. 1.* Imo si Reus ex contumacia & malitia in principio iudicii interrogatus, noluerit titulum suum dicere, & ad ulteriora fuerit processum, postea vero sub finem iudicii illum opposuerit & probaverit, ad excludendam intentionem actoris, tunc quamvis illa probatio alias sufficiens fuisset ad reum plane absolvendum, attamen cum dolose protelaverit processum, ipsum in expensas condemnat *L. Eum quem temere 79. ff. de Judic.* Et hunc unicum esse casum in quo victor condemnatur in expensas, notat Baldus in *l. Cogi n. 12.* Fulvius Pacianus de *Probat. l. 1. cap. 62.* Si vero interrogatus Reus, se possidere clare negaverit, Actorem de mendacio convincere, & possessionem, etiamsi nihil de jure suo probaverit, acquirere potest, per clarum textum *L. fin. ff. de Rei Vind.*

De Forma hujus processus & quomodo Reus interrogandus, ulterius haud erimus solliciti, quia dictus Pacianus hanc rem prolixè satis & ad nauseam usque tractat. Reliqua videri poterunt in *l. 36. ff. de Rei Vindic. ibique Dd. Oswald. Hilliger. in Donell. l. 20. cap. 3. lit. R.* An vero ejusmodi interrogationes abrogatæ sint, quod Groen.

Groenwegen putat, de eo vid. Dn. Brunneman. *ad d. l. 36. num. 2.* Qui itidem *ad l. 20. de Interrogat.* exhibet, quid in eo casu obtineat, si quis se hæredem esse falso respondeat. Si quoque penes illum, qui pro hærede vel pro possessore possidet, bona aliqua reperiantur quæ præsumuntur fuisse defuncti, Possessor hæreditatis autem dicat, se illa vel jam antea habuisse, vel alio titulo acquisivisse, eidem incumber necessitas probandi modum acquisitionis, quæ non præsumitur cum in facto consistat. *l. 12. §. facti 2. ff. de Captiv. & de Postlim.* Decian. *in l. quatenus de Rei F.* Corasius *Consil. 181. num. 14. 15. lib. 2.* Cæphal. *Consil. 296. num. 9.* Marc. Anton. *de Amaris Dec. 113. num. 1.* Uti etiam propter præsumptionem resistentem, hæredis onus est, ut probet, se alio jure & titulo rem possidere quam defunctus eam possedit, contra quem ratione hujus rei jam fuit lata sententia. Vincent. *de Franchis Dec. Neapol. 99. num. 6.* ibique allegatus Zabarella & Capycius *Dec. 1.*

Casum hisce similem habemus *in l. 1. §. quia autem 4. ff. quod Legatorum*, ubi Reus cogitur dicere, an possideat rem pro legato, ad hoc ut interdictum quod Legatorum contra ipsum possit intentari; datur enim tantum heredi adversus legatarium, rem sibi legatam propria autoritate occupantem, hinc judicium redderetur elusorium, si hæredi certo non constet, reum pro Legato possidere, quod judex officio suo impedire & parti allegationem tituli imponere potest. Salicet. *ad L. Cogi num. 1.* Attamen Dn. Brunnem. *ad l. 1. ff. quod Legatorum num. 5.* putat, quod quando dubitem, an Reus pro herede, an pro possessore, an pro Legatario possideat, tum alternative petitionem here-

ditatis cum hoc Interdicto me cumulare posse. Ernest. Cothman. *Vol. 3. Resp. 4. num. 33.* Georg. Mundius a Rodach. *de Diffamation. cap. 95. §. 2. num. 726.* Obrecht. *de libello cap. 17. num. 41.* Struv. *S. J. C. Exerc. 45. rb. 28.* Hugo Donellus *lib. 21. cap. 3. lit. G.*

Ob identitatem autem rationis uti in Interdicto Legatorum, ita & in Interdicto *Quorum Bonorum* necessaria est tituli probatio. Hoc enim Interdictum itidem tantum datur bonorum possessori, utiliter etiam heredi *L. 1. C. Quor. Bonor.* adversus eum, qui pro herede, aut pro possessore possidet, ad possessionem rerum hereditarium consequendam *§. 3. Inst. de Interd.* Ergo agens hoc interdicto, tenetur probare titulum hereditatis seu jus successionis. Hahn. ad Wesenbec. *tit. Quor. Bon. num. 7. lib. C. Quor. Bonor.* Non tamen liquidam, sed tantum præsumptivam requiri probationem, putat Card. Tusch. *Pract. Conclus. 2. 88. num. 6. lit. I.* Dn. Brunnem. *ad l. 2. c. Quor. Bonor.* Rationem autem addunt, quia interdictum hoc non magni est præjudicii, illa autem, quæ minoris sunt præjudicii, minori itidem probatione tantum indigent. Perez. *in Cod. tit. Quor. Bonor. num. 3. Wesenbec. eod. num. 6.* De Possessore hereditatis autem qui agit contra tertium, & quod debeat probare omnia ei incumbuntia, se nempe verum esse heredem, vid. Vincent. *de Franchis Dec. Neapol. 596. num. 7.*

Simile fere obtinet in illo, qui Remedio *L. ult. C. de Edict. D. Hadr. toll.* uti vult, hic enim loco tituli exhibere tenetur testamentum vitio visibili carens. Vid. Dd. ad hanc Legem. *Parlador. lib. 2. Rer. quotid. cap. fin. pag. 1. §. 2. num. 1.* Colerus *de Processu P. 3. cap. 1. n. 27.*

Rodri.

Rodriquez de Excomm. 1. art. 4. num. 14. Gomes. Tom. 1. var. cap. 3. num. 10. Francisc. Connanus lib. 10. cap. 8. de Substit. num. 11. Zasius de Substit. cap. 1. vers. 6. effectus est & cap. 20. Spino in special. test. gl. 22. num. 24. Intrigoli de Substit. Cent. 1. qu. 12. & qu. 37. Card. Mantica de Conject. lib. 3. Fusar. de Substit. qu. 24. Rugell. qu. 7. de Acqu. Poss. art. 6. num. 164. Christoph. de Paz. de Tenua tr. 1. Cap. 26. num. 48. Quid autem ille, qui vult esse heres, simulque feudum hereditarium prætendens, probare teneatur de eo vid. Roland. a Valle. Cons. 37. num. 120. Joh. Anton. Bellonius Consil. 45. n. 80. Paris. Cons. 23. num. 185. Francisc. Penna Decis. 839. n. 14. pluribus hanc materiam tanquam Capiti quinto domesticam tractabo.

Notandum hic quoque venit, quod jura Civilia aliquos plane hereditatum incapaces declarent, aliis autem tanquam indignis easdem delatas auferant. De illis agitur integro titulo ff. *De his quæ pro non scriptis habentur*. Quæ enim incapacibus expresse relinquuntur, ea quasi non scriptis apud heredem manent. Cujacius *Observ. Lib. 7. Cap. 21.* quæ autem tacite in fraudem, Fisco vindicantur, arg. *L. 1. ff. de Jur. Fisci L. 3. C. ad L. Falcid.* Alias autem regulariter Fisco non est locus in hoc passu. De his autem titulo subsequenti in ffs, agitur. *De his quæ ut indignis auferuntur*. Indignis autem omni casu hereditas aut Legatum a Fisco auferitur *L. 1. pr. ff. de Jur. Fisci*. Si vero incapaces aut indigni res hereditarias, de quibus constat illas defuncti fuisse, possideant, titulum edere tenentur, ut hinc constet, an jure hereditario, an vero forte ex alia justa causa rem possideant; priori casu Fisco patefiet
via

via inquirendi contra rerum hereditariarum possessorem, ut illas tanquam ab indigno avocare possit, ex Imola, Lessio, Molina, Azorio & aliis deducit Thomas Sanchez. in *Præceptis Decalogi Lib. 2. Cap. 14. num. 34.* Ad hæreticos quod attinet, an illi incapaces aut indigni sint, de eo vid. Textus in *L. 18. pr. ibi: delatam ipsius successionem vindicat Fiscus L. 4. & L. 5. C. de Hæretic. Cap. in eos 6. & C. 13. §. Credentes X. de Hæretic. ubi Barbosa num. 31. Christ. Cresp. de Valdaura Observat. 97. num. 43. Tom. 2. Et hæredes quatenus titulum possessionis mutare possint, vid. Joh. Petr. Fontanella Dec. 446. n. 3.*

Ad titulum edendum itidem quis compelli poterit, si semel possedit nomine alieno, postea vero se nomine proprio possidere dicat. Contra illum enim militat præsumptio, quod sit in mala fide, quam per allegationem tituli ut elidat, necessum est. vid. omnino Cap. si diligenti 7. X. de Præscript.

Ad Magistratus quoque inquisitionem titulus matrimonii edendus est, si præsumptio militet contra aliquem, quod vivat in Concubinato. De matrimonio autem quando agitur, non datur possessorium merum, sed hoc mixti naturam habet, per Cap. ex parte 14. X. de Restit. Spoliat. & Cap. ex transmissa 8. X. eod. ibique Canonistæ, Hercul. Marefcott. Variar. Resolut. Lib. 1. Cap. 59. num. 16. Matrimonium vero præsumitur ex longa possessione & cohabitatione. Putant quidem aliqui, decennalem possessionem sufficere, ad ejus præsumptionem. Hisce tamen obloquitur Flores Diez de Mena var. quæstion. lib. 3. quæst. 23. allegatorum Dd. opinionem absurdam, falsam & errori proximam appellans.

lans. Ex ea enim plures Concubinatus defendi possent sub colore matrimonii præsumpti. Plura etiam matrimonia clandestina facta contra formam Decisionis Concilii Trident. *Session. 24. de Reformat. Cap. 1.* transirent in vera reputata matrimonia, ansaque daretur mille peccatis & fraudibus. Verum hæc talia non multum usus habent, cum hodie præcipue in hisce terris aliis modis matrimonium probari soleat ac possit.

Hæc quæ hætenus dicta sunt de titulo edendo, semper de ipso adversario dicta fuerunt, interdum tamen tertius quoque titulum possessionis probare cogitur, si nempe per dominii & justæ possessionis allegationem, executionem aliquam impedire velit; hocque præcipue usuvenit, si bona debitoris fugitivi possideantur; si enim tunc Creditores bonorum distractionem urgeant, ne malis hominibus præbeatur ansa illam impediendi vel dilatandi jura Creditorum, ideo si illam differre aliqui cupiant, titulum possessionis simul ut edant, necessum habent. *Ostäv. Cacherran. Ofasch. Dec. 37. Marius Giurba Decis. 62. num. 1. & seq. Barbof. in L. si alienam ff. solut. matrim. num. 20.* Si itaque tertii oppositio fundata sit super dominio & possessione justa & titulata, quam per Acta publica prompte docere poterit, nullum remanet dubium, non statim ad executionem esse procedendum. *Perr. Anton. Angviff. Consil. 13. num. 35. lib. 5. Monald. Consil. 49. Nicol. Intriglioli. Dec. 46. num. 47.* Hunc in finem tertius rei possessor, quam forte a debitore accepit, ad impediendam Creditorum executionem, citandus est ad iudicium executionis, monente Flamin.

G

Char.

Chartar. *Dec. Rotæ* 55. num. 7. Possessor enim licet sit injustus, tamen citandus est, Francisc. Penna *Dec.* 38. num. 4. Joh. Francisc. Purpurat. a Pignerol. *Consil.* 489. n. 2. Correas *Consil.* 137. n. 12. Et possessor non citatus, non amittit possessionem, etiamsi adversarius obtineat mandatum contra eum Francisc. Penna *Dec.* 384. num. 2. Zuchardus in *L. fin. C. de Edicto D. Hadr.* roll. num. 166. Eo autem citato, si iniqua & dolosa ejus appareat possessio, executio in eum fieri debet, ita ut ipsi res auferatur, non obstante ulla contradictione. Marius Giurba *Decis.* 62. num. 3. Si autem vere & juste quidam possideat, sed titulum invalidum simul alleget, iidem putant, a possessione illum relevandum esse, cum possessio vi tituli invalidi acquisita, nullius sit momenti. Card. Tusch. *per rot. Concl.* 317. lit. T. Octav. Cacheran. Osasch. *Decis. Pedem.* 101. num. 38. Ægid. Belam. *Conf.* 10. num. 20. Aymon. Cravetta *Conf.* 132. n. 44. Oliver. Beltramin. Ludovif. *Decis.* 353. num. 19. Martin. Ventur. *Conf.* 20. num. 19. Joh. Petr. Fontanella *Dec.* 445. num. 13. Hector. Capyc. Latro *Decis.* 182. num. 72. Peregrin. *Conf.* 3. num. 91. vol. 1. De justa possessione enim constare non potest, nisi per tituli validi allegationem. Et si aliqua adhuc adsit justa possessionis præsumptio, illa plane eliditur per tituli invalidi allegationem. Prætereaque obstat, quod alienatio a debitore, præcipue pendente lite cum Creditoribus facta, fraudandi animo facta præsumatur. Hinc factum, quod jura civilia caute & juste satis cum actione Pauliana Creditoribus prospexerint, de qua præsumptione vid. Osasch. *Decis.* 64. num. 5. Multo magis autem dicta præsumptio gravat, si debitor in conjunctam personam aut ami-

amicum satis familiarem alienando rem suam transtulerit Ludovic. a Casanate *Conf. 28. num. 13.* Joh. Papon. *Conf. 63. num. 11.* Dantur adhuc plurimæ aliæ præsumptiones magis aut minus gravantes, quas ordine exhibet Marius Giurba *Decis. 62. num. 5.*

Creditor vero contra tertium rem pristini debitoris possidentem, non potest replicare de nullitate tituli, nisi evidens illa sit & notoria. *Calder. Conf. 161.* Card. Tusch. *Pract. Conclus. 82. num. 2. lit. T.* qui casum in terminis habet de eo, qui possidet merces mercatoris fallentis (*du Banqueroutier*) & vult, possessorem debere dicere titulum, quo merces illas, qualescunque etiam sint, possidet. Rationem sane egregiam addens illam, quod licet a Creditoribus probari non possit, possessorem mercium illas sine titulo possidere, per notam illam regulam juris, quæ fundatur in famosissima pariter ac verissima illa *L. Affeueratio 10. C. de non numer. pecun.* Negativam nempe per rerum naturam probari non posse. Attamen titulum verum quoque nunquam præsumi, quia facti est *L. 13. §. ult. ff. de Publ. in rem act.* & ubi causa traditionis ignoratur, imo præsumptio aliqua præterea resistit, res potius præsumitur custodiæ, quam transferendi juris gratia tradita esse, nisi probetur titulum habilem præcessisse. Menoch. *de Præsumpt. lib. 3. præsumpt. 96. num. 2.* Hinc etiam in juris textibus traditum est, clavium traditionem præsumi potius factam ad custodiendum locum, qui illis clauditur & reſeritur, *conf. L. 55. ff. Locati.* quam ad rem Symbolice transferendam. Menoch. *de Præsumpt. lib. 3. præsumpt. 96. num. 3.* Et fufius Francisc. Kinschott. *Resp. 22. n. 26. & seq.*

Illa autem quæ jam de tertio possessore dicta sunt, etiam obtinent in violento; licet enim semper præsumptio militet pro possessore *L. 128. ff. de Reg. jur.* Vincent. Brilla in *Nomothec. Parthenop. seu Jur. Neapol. Prompt. tit. 16. cap. 1. num. 3. & seq.* A. Hermosilla in *Resolut. ad Gloss. LL. partit.* D. Gregor. Lopez. *Tom. 4. tit. 3. num. 11.* Florez Diez de Mena *Variar. quæst. lib. 1. qu. 10. num. 66. & seq.* Joh. Paul. Melius. *Obs. for. 45. num. 24.* Michael Angelus Gizzius in *Hector. Capyc. Latr. Decis. Obs. 77. num. 9.* Christoph. Cresp. de Valdaura *Observ. Illustr. decis. obs. 93. tom. 2. num. 3.* Hieronym. de Oroz. de *Apicib. Jur. Civil. lib. 4. cap. 9. num. 10.* Nihilominus tamen *Lex si quis 20. ff. de Probat.* meminit, violentum possessorem indignissime commodum possessionis consequi. Et sane non minimum hujus commodum est, possessorem manuteneri debere tituli que defectum manutentionem non impedire. Ludov. Postius *Tr. de Matuten. obs. 42. num. 14.* Quo frui non debet; indignissimus enim a Lege declaratur. Et miror hanc Legem hucusque a pluribus Commentatoribus, cum tamen valde notabilis sit, neglectam esse.

Dicta autem generaliter obtinent, quando quis interrogatur non ad instantiam partis, sed ex officio judicis, tunc enim interrogatus titulum possessionis suæ dicere compellitur. Subtiliter & sagaciter enim interdum judici eruere convenit veritatem. Sic Galbæ Imperatoris factum laudandæ subtilitatis in investiganda veritate ex historiis notum est. Is cum de proprietate jumenti quereretur, & de titulo jureque possidendi hinc inde disceptatum fuisset, incertis utrinque argumentis ita decrevit, ut ad lacum, ubi aquari sole-

solebat, capite involuto deceretur, atque ibidem revelato, ejus esset, ad quem sua sponte se recepisset. Sveton. in Galba *Cap. 7. in fin. conf. §. 14. Inst. de Rev. Divis.* in quo de apibus huc pertinens exemplum. Wilsenbach. in *Exercit. ad ff. Disp. 18. §. 9.* Simile quid de Rudolpho Austriaco vid. apud Lipsium 2. *Monitor. Polit. 9.* Hæc tamen sano sensu accipienda. Certum enim est, judicem non in omni casu in titulum interrogando inquirere posse, nisi materia vel talis sit, quæ ad officium vel inquisitionem ejus pertinet, vel si æquitas ipsum moveat, & hoc svadeat, ob regulam juris expressam: *Ubicunque judicem æquitas moverit, æque oportere fieri interrogationem, dubium non est. L. 21. ff. de Interrogat. Act.* Utilitas publica enim, causæ cognitio, æquum & bonum judici semper ob oculos esse debet. *L. 4. §. 1. ff. De eo quod cert. loc.* Imo non cerebrinum, sed jure informatum stricto juri præferendum *L. 8. C. de judiciis.* Et sic etiam strictæ dispositioni. *L. Cogi. ii. C. de Petit. Hered.*

Sequitur jam ut porro progrediamus ad illos casus, in quibus ex necessitate conjuncta cum utilitate titulus exhiberi debeat. Hocque autem fit in omni judicio petitorio, & in possessorio mixto: Petitorium judicium quod concernit, præcipua exempla videre licet. (1.) In Publiciana (2.) Confessoria (3.) Rei vindicatione.

Publiciana est actio in rem, qua is, qui bona fide & ex justo titulo rem a non Domino accepit, (si enim illam a vero Domino accepisset, ipse quoque foret Dominus, & ita Rei vindicatione uti posset) & usucapione, nondum impleta, possessionem casu amisit, se

eiusdem, quasi dominum declarari, & infirmiori jure possidentem, ad rei restitutionem condemnari petit. §. 4. *Inst. de Action. L. 1. ff. de Publ. in rem. act.* Quia itaque aptus requiritur in hac actione titulus, ad mutationem domini habilis, ideo si victoriam Actor sibi promittere velit, titulum simul alleget. Nic. Intriglioli *Consil. 1. num. 51.* Si vero Reus titulum probare possit, Actoris jus vacillabit, cum non facile contra titulo possidentem detur. Alexand. *Consil. 90. num. 7. lib. 2.* Virgin. de. Boccatis *de Interd. Uti Possid. cap. 25. num. 31.* Deficiente autem Reo in tituli probatione, & Actore eam possessionemque probante, hic proculdubio reportabit victoriam. Si tamen possessori lite adhuc pendente superveniat titulus, quæritur an ipsi postea prosit ad absolvendum? Facit pro affirmativa planissima juris Regula: *In pari causa meliorem esse conditionem possidentis. L. 128. ff. de Reg. Jur. C. in pari 65. de R. J. in 610.* Joseph. Vela de Orenna *in Dissert. Jur. Controv. Tom. 1. Dissert. 4. num. 75.* Joh. Lecerier. *de Primogen. L. 1. Concl. 3. per tot.* Hercul. Marefcott. *Lib. 1. C. 12. num. 25.* Neguzant. *de Pignor. 2. membr. 5. part. Princ. num. 31.* Casp. Anton Thesaur. *Quæst. for. L. 3. qu. 106. num. 3.* Vincent. Brilla *in Nomothec. Parthenop. tit. 16. cap. 1. num. 2. & seq.* Flores Diez de Mena *var. quæst. lib. 1. qu. 10. num. 66.* Vehementer tamen obstat. *L. Cum. nemo 5. C. de Aqu. Poss.* ubi dicitur, neminem causam seu titulum possessionis sibi mutare posse. Imo Reus illo tempore quo cæpit habere titulum, erat malæ fidei possessor, contestatam enim jam tum fuisse litem in Publiciana actione præsuppono. Et denique si res talis sit, ut eam Lex aut Constitutio alienari prohibeat,

hibeat, Publiciana actio non prodesse debet, quia his casibus neminem Prætor tueretur, ne contra Leges faciat, per clarum Textum *L. 12. §. si res talis sit. 4. ff. de Public. in rem. act.* Res litigiosa autem regulariter non potest alienari, ut ex toto titulo forum *de litigiosis*, late ac clare patet. Conf. *Tract. Clausularum* Auctor. Vital. de Cambanis & Celso Hugone Cabilionense *fol. 73. num. 74.* Rationem aliam pro sententia nostra facientem superaddit Nicol. Intriglioli *Consil. 1. num. 65.* supponens, alium possessorem, qui post litem contestatam sibi acquisivit titulum, præsumi illud tantum in odium actoris fecisse.

Prodest etiam ob rationis indenditatem titulum allegare, quando communi dividundo iudicio debet agi. Nam in *L. 7. §. 2. ff. Commun. divid.* dicitur, hoc iudicium dari illis, quibus competit Publiciana, scil. qui nondum veri domini, sed tantum titulati & bonæ fidei possessores sunt. Hinc sequitur, in hoc iudicio non solum Actorem titulo opus habere, verum etiam titulum habentem hoc iudicio conveniri non posse. Dn. Brunneman. *ad d. L. 7. §. 2.* Sebast. Nævius *ibid.* Bognin. Cavalcan. *Part. 1. Dec. 18. num. 2.* Alexander. *Consil. 25. vol. 5. col. 2.*

Actione Confessoria agens tenetur etiam dominium & consequenter titulum probare, qui enim titulum aut nullum aut non iustum habet, is quoque nullum possidendi jus, nullumque ex possessione dominium sibi errogare potest. Hæc autem actio tantum datur illi, qui sibi vel prædio cuius dominus est servitutem constitutam asserit *§. 2. Inst. de Action. L. 2. §. 1. & L. 6. §. 3. ff. si serv. vendic.* E contrario illi non datur

tur qui non est Dominus illius prædii, quod præten-
ditur Dominans. Ideoque hoc casu deducitur prin-
cipaliter in iudicium servitus, secundario dominium
rei. Soletque Advocatorum Cautela esse, ut oppo-
nant, actione Confessoria agentem dominum prædii,
ratione cujus actio intentatur, non esse. Qui tunc per
indirectum compellitur probare dominium suæque
possessionis titulum. Volunt tamen aliqui ex posses-
sione de præsentī illud satis probatum esse, allegan-
tes *glossam in L. Sicut 8. ff. si servit. vindic. conf. L. 1. ff. fam. ercisc.* Cum a *Consil. 150.* Paul. de Castro *Consil. 6.*
Verum hæc controversia arbitrio iudicis relinquenda,
si enim ex circumstantiis non solum appareat, actorem
Dominium esse, sed etiam rerum hanc exceptionem
tantum protulisse ad protelandum processum, tunc ju-
dex vel probationem domini actori imponer, vel ipsam
ab hac probatione absolvet. Dominium autem in hoc
casu quia incidenter tantum deducitur, cooperans ap-
pellatur.

Huc pertinens porro decidenda venit quæstio;
An ad acquirendam & præscribendam servitutem re-
quiratur titulus? In omnibus præscriptionibus regu-
lariter illum Jure Civili requiri, notissimi juris est.
Hinc quoque quinque usucapionis requisitis merito
annumeratur. Cæsar. Carena *Resol. 56. num. 3.* Carol.
Tapia *Dec. 2. Suprem. Consil. Ital. art. 5. num. 360.* Beltra-
min. *ad Dec. Ludovis. 289. num. 15.* Francisc. Penna *recol-
lect. decis. 172. num. 4.* Covarruvias *in Reg. Possessor. p. 2.
§. 12. num. 3.* Puteus *Dec. 385. num. 2. lib. 3.* Verallus *De-
cis. 360. num. 12. lib. 2.* Attamen an idem in Servitutum
requiratur præscriptione, inter se disceptant Dd. Qui-
dam

dam enim titulum requirunt simpliciter, ut Hunnius ad Treutl. *Vol. 1. Disp. 17. tb. 9. qu. 27.* Sinold. Schütz. *Disp. ad Inst. 6. tb. 13.* Quidam omnino negant, illum necessarium foret, inter quos Hænon. *Disp. ad Inst. 6. tb. 6.* qui tamen sibi ipsi obloquitur *Disp. ad Inst. 13.* Hahn. ad Wesenbec. *tit. de Servit. num. 5. seqq.* Alii loco tituli scientiam; loco traditionis vero patientiam Domini esse volunt. Bachov. *de Action. Disp. 3. thes. 6.* Ludwell. *Exerc. 5. thes. 9.* Mascardus *de Probat. Conclus. 1220. num. 40.* Ludov. de Casanate *Conf. 41. num. 4.* Martin. Uran. Prenniger. *Tom. 3. Conf. 12. num. 6.* Alii patientiam & tituli traditionis loco esse statuunt. Wisfenbach. *Disp. ad ff. 20. tb. 23.* Struvius *S. J. C. Exerc. 13. tb. 38.* Alii autem titulum contra Dominum non requiri, bene tamen contra bonæ fidei possessorem, asserunt. Franzk. *Exerc. 5. qu. 4. num. 8.* Verum Carpzov. *Part. 2. C. 4. D. 13.* vult titulum necessarium esse, si contra dominum ignorantem præscribatur. *L. ult. in fin. C. de long. temp. præscript.* Sic enim a Domino debent esse constitutæ; secus si contra Dominum scientem & patientem *L. 2. C. de Servit.* Carpzov. *L. 1. Resp. 36.* aut prohibitioni alterius acquiescentem. Plerique vero Dd. eo inclinant, titulum necessarium esse, seposita hac controversia, an scientia sola, an vero patientia sit loco tituli. Joh. Sichard. *ad L. 2. C. de Servit. & æqua.* prolixè quidem impugnat, communem Dd. sententiam: Rationem diversitatis inter res corporales & incorporales illam allegans; in præscriptione rerum corporalium nempe agi de maximo præjudicio, verum in rerum incorporalium præscriptione secus esse; sed mihi insufficiens hæc ratio videtur, cum

H

haud

haud rari dentur casus, ubi jura incorporalia majoris æstimationis sunt, quam res ipsa cui inhaerent. Et illa æstimationem plane non recipere constat. Ord. Cameral. p. 2. t. 28. §. Und sonderlich setzen; vers. doch sollen die Sachen. Hinc Sichardus male ex allegato Baldo concludit, quamlibet causam, etiam ridiculam & absurdam ratione servitutum supplere locum tituli.

Nos itaque titulum in servitutis præscriptio necessarium esse, omnino asserimus, movetque nos ple-
 rorumque Doctorem opinio claris textibus corroborata Zælius *ad tit. ff. de Servit. num. 15.* Amad. Eckoltz. *eod. ff. §. 2.* ibique allegati Duaren. Horomann. Treutl. Carpzov. & *L. 24. C. de Rei Vindic. L. 27. ff. de Usucap. L. 4. C. de Usucap. pro hæred. L. ult. C. de Longi temp. præscript.* ubi licet generalius, attamen claris verbis dicitur; nullam usucapionem sine justo titulo procedere; a qua regula nullibi expressis verbis exceptæ sunt servitutes, sed potius ad exemplum rerum immobilium præscribi dicuntur *L. 2. C. de Servit. §. aqua.* Et argumenta e longinquo ulterius afferre opus non est, cum expresse dicatur in *§. ult. Inst. de Servit. præd. L. 3. §. 2. de Act. Empt. L. 3. pr. de Usufruct.* Servitutis dominium sine jure, causa seu titulo transferri non posse. Accedit, quod bona fides sine justo titulo nunquam esse possit, de quo vid. *Cap. ult. Disput.* Obstat quidem videtur *L. 2. C. de Servit. L. 10. ff. si servit. vind.* verum cum hæc Leges jam satis superque sint tractatæ, & quomodo intelligendæ, pro & contra disputatum, in speciali tractatu juridico Christiani Friderici Janii *de Patientia Servitutis.* Petr. Johan. Ancharan. *qu. 69. lib. 3.* Martin. Uran. Prenniger. *Tom. 3. Conf. 45. num. 13.* Marc. Anton.

Anton. de Amatis. *Dec. 120. num. 3.* Vergin. de Bocatiiis de Interd. uti possid. cap. 9. §. 15. Menoch. de retin. possess. remed. 5. num. 39. brevibus ad eas & similes respondeo; Unius positionem non esse alterius exclusionem, hinc si in illis mentio fiat, aliquorum ad præscribendam servitutem requisitorum, reliqua non censentur exclusæ. Imo in obstantibus Legibus maxime etiam cavetur, ne servitus sit præcaria, talis autem regulariter præsumitur, si non allegetur titulus possessionis Faber. ad §. retinenda Inst. de Interd. num. 4. Paul. de Castro Consil. 3. num. 2. lib. 2. Capycius Decis. 209. num. 4. & 5. Vergin. de Bocatiiis cit. tr. Cap. 9. num. 4. Marc. Anton. Sabelius Var. Res. & Resp. C. 14. num. 23. qui allegat eum in finem Cap. sine possessione de Reg. Jur. in 6to. Præsumptio juris quoque possessori servitutum resistit, cum quælibet res præsumatur libera; hæc itaque præsumptio per tituli allegationem elidi debet. Struvius Synr. Jur. Civil. Exerc. 13. thesi 59.

Rei Vindicatio denique itidem se fundat super dominio, ita ut si quis cum effectu velit intentare hanc actionem, titulum probare necessum habeat. Datur enim soli Dominio ad id, ut illius rei, de qua litigatur, Dominus declaretur, eaque sibi a detinente restituatur. §. 1. Inst. de Action. L. 9. & 23. ff. de Rei Vindic.

Absolutis jam iudicii petitorii speciebus, procedendum, erit ad possessorium mixtum, quod contradistinguitur possessorio mero, illudque in L. 2. §. 2. ff. de Interdict. dicitur proprietatis, & non solæ possessionis causam continere. Ille equidem in hoc iudicio victoriam reportabit, qui jus de cujus usu agitur, ad se

H 2

perti.

pertinere ostendit. *L. 3. §. 13. ff. de Itinere actusque priv.* Quodque proinde illud iudicium, quod certis interdictorum speciebus absoluitur, iudicii petitorii exitum fortiatur. Hæcque Interdicta nec viam ad aliam causam seu iudicium præparant, uti reliqua, *L. 1. §. ult. de Aqu. quolid. & æstiv.* conf. Hugo Donellus *ad Rubr. Cod. de Interdict. num. 6.* Ex hisce dictis itaque fluit, in Interdictis mixtis tituli probationem requiri, quia in illis proprietatis ratio haberi debet. Hæc autem non aliter quam mediante titulo seu causa ad dominium transferendum habili acquiri potest. *L. 3. ff. de Acqui. Rer. Dom. §. 40. Inst. de Rer. Divis.* Dn. Præses in *Annotatis ad hunc §.*

Dantur vero Interdictorum mixtorum quatuor species. (1) Est Interdictum de itinere actusque privato, per ipsam *L. 2. §. 2. ff. de Interd.* Hocque interdictum est duplex (a) prohibitorium. *L. 1. §. 1. ff. de Itin actusque priv.* Ex quo hodie datur quasi possessori itineris actus & viæ actio realis, contra quemcunque turbatorem, ad quasi possessionem illam retinendum & defendendam. Et hic sufficit ostendere se per XXX. dies actu itinereque usum esse. (b) Aliud prohibitorium, ex quo hodie datur actio realis quasi possessori dictarum servitutum, qui jus seu titulum habet illas reficiendi contra quemcunque impediens, ut a refectio- nis impedimento desistat. *L. 3. §. 12. d. t. Martin. Urani- us Prenniger Conf. 15. num. 38. Tom. 1.* Ad primam par- tem Edicti quod attinet, nulla in illa tituli probatio exigitur, sed allegasse sufficit possessionem XXX. die- rum; posterior autem pars plus desiderat, dum insu- per tituli probationem tanquam formale interdicti re- quirit

quirit *L. 2. §. 13. d. r.* vid. *Dd. ad unum fere omnes eod. tit. & allegata ap. Bachovium Vol. 2. Disp. 25. rb. 4. lit. H.* Dissentit tamen Petrus Frider. Mandanus *de Interdict. tit. 10. num. 4.* Et cum eo Hahn. *ad Wesenbec. tit. de Aqua quotid. num. 2.* putat sufficere, si quis alleget & doceat, se bona fide h. e. non vi aut clam aut precario possidere. Verum si hæc omnia, quæ Hahnus *loc. cit.* requirit, probabuntur, titulus simul probatus erit.

II. Ejusdem naturæ interdictum est de aqua castellarum, quæ ex castello ducitur. *L. 1. §. 38. ff. de Aqua quotid.* Estque interdictum prohibitorium retinendæ possessionis, quo Prætor prohibet, ne ille, cui a Principe aquam ex castello ducere concessum est, illam ducere impediatur. Hocque Interdictum non solum in eo a meritis Interdictis differt, quod non detur jure servitutis, sed simul ex permisso Principis. *L. 1. §. 42. de Aqua quotid.* Ex quo sua sponte sequitur, quod uti in præcedenti, ita etiam in hoc procul dubio titulus sit allegandus, per *L. 2. §. 2. ff. de Interdictis L. 1. §. 44. de Aqua quotid. verb. si docuerit, prædiis suis aquam debitam*, probata enim concessione Principis, probatus est titulus. conf. Petr. Frider. Mandanus *de Interdict. tit. 11. Menoch. de retin. poss. remed. 6. num. 11.*

III. Postea Interdictum est de mortuo inferendo, quod competit illi, qui prohibetur mortuum inferre eum in locum, ubi inferendi jus habet. *L. 1. pr. & §. 1. ff. de mort. infer.* Lauterbach. *in Compend. jur. b. 1. Frider. Mandanus de Interd. tit. 2. num. 13.* Si itaque Interdicto de mortuo inferendo in sepulchrum illud, quod est in meo fundo, experiri volo, probare teneor, non solum quod in possessione sim mortui inferendi, sed etiam, vi alicujus tituli me sepulchri dominum esse.

H 3

IV. De-

IV. Denique interdictum de liberis exhibendis sequitur, quod pariter in duo dividitur Capita (a) Exhibitorium (b) Prohibitorium. In Exhibitorio, quod est preparatorium alterius, Prætor præcipit, ut patri potenti exhibeantur liberi in ejus potestate existentes *L. 1. §. 1. ff. de Lib. exhib.* In Prohibitorio cavetur, ne patri liberos in sua potestate existentes ducendi vis fiat. *L. 3. §. 1. ff. de Mort. infer. Perez. ad eund. num. 7.* Versatur autem in hocce Interdicto non saltem quæstio in eo, an liberi sint exhibendi, hoc enim successionem concernit, sed etiam, an liberi sint illius, qui hoc interdicto agere cupit. Revera quidem liberos patris esse, dici non potest, sed sunt tantum quasi ejus. Quemadmodum enim in rebus incorporalibus quasi possessio, ita & quasi proprietas, qualis est jus patriæ potestatis *L. 1. §. 2. ff. de Rei Vindic. L. 51. §. 1. de Hered. Instit.* Johan. Jacob. Wissenbach. *Exerc. ad ff. Disp. 24. tit. 25. P. 2.* Probabit autem Actor in hoc Interdicto jus patrium seu patriam potestatem, si unum ex titulis & modis quibus illa constituitur, ut sunt iuste nuptiæ, legitimatio & adoptio ostendere valeat.

Postquam jam vidimus illa Interdicta quæ ad iudicium possessorium mixtum pertinent, adhuc ea, quæ ad reliqua monenda venient, paucis erunt addenda. In Interdictis retinendæ possessionis, Uti possidetis & Utrubi, regulariter titulus non requiritur, dantur enim tantum possessori *L. 8. §. 5. in fin. ff. si serv. vindic.* Si autem utraque pars disceptet de possessione, expedit, si una ad justificandam & colorandam possessionem titulum alleget. Hahn. ad Wesenbec. *tit. Uti possid. num. 5.* Modo protestatio hodie in foro satis foren-
lennis

lennis accedat de se non intromittendo in petitorium Hahn. *cit. loc. m. 5. verb. bodie tamen*. Nam hoc omnino verum est, si utraque pars in paritate probationum ver-
setur, quod is vincat, qui titulatum probavit possessio-
nem *L. si duo 3. ff. Uti possideris*. Rota Caputaquensis Ab-
bariæ *Dec. 339. Part. 2. Lancelot. de Attentat. Cap. 31. n. 201. & 203. Hercules Marefcott. Variar. Resol. Lib. 2. Cap. 1. n. 44. Card. Tusch. Pract. Concl. 286. n. 21. lit. I. Andr. Gail. L. 1. Obs. 81. n. 7. Wiedenbrouk. Tr. de Interd. Cap. 10. n. 114. Zæf. ad ff. tit. Uti possid.*

In Interdicto de superficiebus nec regulariter at-
tenditur titulus, seu causa possessionis *L. 1. §. 2. ff. de super-
ficiebus*. Attamen glossa ad hunc textum distingvit,
utrum ex hoc interdicto experiatur contra ipsum Do-
minum, an vero contra Extraneam. Casu posteriori
nulla tituli probatio exigitur ab actore, sed sufficit, fu-
is simplicem tantum possessionem demonstret, modo
non ab adversario vi, clam, aut precaria possideat,
per clarum textum *d. l. 1. §. 2.* Priori autem casu, si
actor victor existere desideret, causam suæ possessionis
alleget & probet. Ratio autem diversitatis est, quod
cum dominium rei superficiariæ directum semper ma-
neat penes concedentem, eo ipso præsumptio refrage-
tur actori, quod is vi, clam, aut precario obtineat
possessionem, quam præsumptionem vix alio modo eli-
dere potest, ac si titulum & causam alleget & probet.
Bachov. ad Treutl. Vol. 2. Disp. 25. Et in hoc casu Ju-
dex omnino æquitati studeat; justum enim semper est
ut titulus edatur, si editionem ejus desideret is, a quo
possessor possessionem habere prætendit. vid. Illustris
Dn. de Rhetz. Institution. Jur. Publ. Lib. 2. tit. 18. §. 6.

Domi-

Dominus spoliator conventur Interdicto unde vi audiendus, & simul a restitutione absolvendus est, si titulum & exinde profluens dominium in continenti probare velit, modo ille sit prædo notarius & manifestus quia a Domino spoliatus est. Unde quamvis generalis Legum dispositio adsit, spoliatum ante omnia illico esse restituendum (licet ab ipso iudice sit dejectus *L. 6. C. Unde vi. Nicol. Boër. Dec. 238. n. 4. P. 2. Menoch, de Recuper. Possess. Remed. 8, tot. Can. Redintegranda. C. 3. qu. 1. multo magis si a privato*) Æquior tamen est sententia, spoliatum non esse restituendum, si Dominus spolians dominium suum per titulum in continenti liquidum reddere, & ultimo spoliatum prædonem esse probare possit arg. *L. 31. ff. Depositum*, cum Leges non debeant esse vinculum iniquitatis. Nec dominum incidere in pœnam *L. Extat. 13. ff. quod met. caus. aut L. 7. C. Unde vi. inde probari poterit; quia juris est, suum cuique distribuere, quod non fieret, si manifesto prædoni res restitueretur, Dominus vero a probatione tituli excluderetur. Perez in L. unde vin. 27. & 28. Hahn. ad Wesenbec. tit. de vi & vi armat. n. 19. verb. Dominus est. Si autem non constet, ultimo spoliatum esse manifestum prædonem, spoliator dominus non facile auditur, etiamsi liquidissimas pro titulo proferat probationes, sed spoliatus est restituendus, reservato jure Domini ad petitorium. Henr. Zæsius tit. ff. de Vi & Vi arm. num. 17. & seq. Allegationibus chartam non implebo, cum de singulis Interdictis singuli in Pandectis dentur tituli, ad quos videantur Commentatores, ibique plaustra allegationum. Conf. Octav. Cacheran. Olasch. Dec. 55. Hieron. de Oroz. de Apicib. Jur. Lib. 2. Cap. 2. num. 2. Petr. Francisc. Pafserin,*

serin. *Problem. Leg. 7. n. 407.* Vincent. Brilla in *Nomoth. Par-
tbenop. tit. 26. Cap. 1. n. 98. p. 242.*

Generaliter quoque verum est, quod Reus teneatur dicere titulum suum, quando Actor habet fundatam intentionem *Cap. Cum personæ 7. de privil. in 610.* Covarruv. *Pract. Cap. 17. n. 6.* Horat. Montan. *de Regal. §. flumina navigabilia n. 9. pag. 61.* Belluga in *speculo rubr. 14. §. nunc videamur n. 42.* Cancer. *Var. Resol. lib. 3.* Et ad hoc reum necessitat ipsa ejusdem utilitas, nam in illo casu evitare poterit per editionem tituli ipsam condemnationem, reus etenim probando suam exceptionem, nihil proprie differt ab actore, licet sit possessor. Et hinc titulum suæ possessionis æque dicere compellitur, quamvis ut hoc in præparatoriis litis ad instruendum Actorem faciat, necessum non habeat. *L. 16. C. de Probat. Bartol. L. Cogi. pr. Salicet. in pr.* Verum probatio tituli solam Rei defensionem intendit, & sic Rei Commodum ac emolumentum. Seraphin. *Olivar. Razzal. Decis. 1422. n. 11. seq.* Dicta autem non solum obtinent, si dispare utriusque patris probationes, sed etiam quando Actor & Reus in pari possessionis probatione versantur. Mascard. *de Probat. Concl. 180. n. 31.* Joh. Baptista Ferretus *Conf. 7. n. 3. seq. Lib. 1. & Conf. 1. n. 13.* ubi hanc communem appellat opinionem. Berous *qu. 71. n. 3.* Ludovif. *Concl. 71. Col. 6.* Quod itidem procedit, si agatur Interdicto Uti possidetis per *d. Dd.* quod alias regulariter opus non est, quia jam Prætor per hoc Interdictum tuetur possessorem §. 4. *Inst. de Interdict.* uti quoque titulus ab agente hoc interdicto edendus est, si res, de qua litigatur sine expresso titulo possideri nequit. Cosmus Gvirner, seu Gvymier. *ad Pragmat. sanct. tit. de pacif. poss. pag. ult.* Bernhard. *Conf. 133. vol. 2.*

Ut autem illuc redeam, unde digressus sum, sciendum

dum est, si æquales utriusque partis sint probationes, utramque quoque partem officio judicis, attamen in eorum propriam utilitatem, compelli posse ad allegationem tituli, ut judici constet, quisnam ex litigantibus antiquiorem habeat titulum. Titulus equidem postea acquisitus nihil patrocinator, quando alterius causa & possessio antiquior est, ultimus enim titulus præsumitur habitus ab injusto Autore. Joseph. Mascard. *de Probat. Concl.* 1200. n. 9. Berous *Conf.* 49. n. 3. vol. 3. Joan. Baptista Ferretus *Consil.* 7. n. 3. Hermannoët. Detus in *L. naturalit. §. nihil commune ff. de Acquir. n. 46.* Menoch. *de rein. possess. remed.* 3. qu. 87. n. 727. vers. octavus est casus. Imo Junior possessio pro clandestina reputatur, reciditque in vitium attentati & spoliationis seu injustæ occupationis, conf. textus domesticus in *C. licet Causam IX. X. de Probat.* Carolus Ruinus *Conf.* 44. pr. Elbert. Leonin. *Conf.* 26. n. 41. Jeffred. Lanfrancus in *rubric. de causa possess. & propriet. col. 11.* Barbat. *Conf.* 25. Decius *Consil.* 302. Vergin. de *Boccatii de Interd. Uti poss. Cap. 2. n. 98.* Horat. Giovagnon. *Conf.* 12. n. 18. Joh. Maria Vermigliolus de *Vermigliolis Conf.* 115. num. 3. Rota Caputaquens. *Abbat. Decis.* 334. Marc. Anton. Sabelius in *Var. Rasol. & Resp. Cap. 8. n. 27.* Idem *Cap. 4. n. 27.* Ludovicus Postius *Tract. Mandat. de Manuten. Obs.* 71. num. 17. Achill. Person. *de Adipisc. possess. n. 40.* Mazzol. *Conf.* 91. n. 6.

Postquam itaque utraque pars ostendit titulum, ille vincere debet, qui probat prioritatem ejus. Similiter si constat ambos ex justis quidem titulis possidere, diversis tamen ex causis, ut quia unus est proprietarius alter vero fructuarius, tunc uterque obtinebit, & uterque diversis respectibus condemnabitur, h. e. fructuarius ne proprietarium turbet, & ne econtrario proprietarium turbet fructuarius. Berous in *C. licet causam 9. X. de Probat.*

n. 53.

n. 53. Menoch. de Retin. possess. remed. 3. qu. 87. n. 716. Si autem ambo ex eodem titulo possideant, tunc illa vincit qui titulum suum validioribus argumentis probaverit Menoch. d. l. n. 718. Bellonus Consil. n. n. 16. Aymon. Cravetta Consil. 6. n. 50. L. 21. §. ult. de Testibus. Vergin. Boccattis a Cingulo Tr. de Interdict. Uti possid. Cap. 9. §. 9. Hieron. a Monte Tr. de Finib. regund. Cap. 67. n. 3. qu. 239. Plures ejusdem generis casus, & quidem daodecim numero exhibet Menoch. c. l. usque ad num. 738. Marc. Anton. Sabellus in Var. Resol. & Resp. Cap. 4. n. 27.

Ad possessionem autem plane infectam quod attinet, illam non esse manutenibilem affirmat Vergin. de Boccattis Tr. de Interdict. Uti possid. Cap. 4. n. 2. & 3. Estque nullius momenti habeturque pro possessione vacua, nisi producaturs titulus, qui ipsam Infectionem tollet. Ludov. Postius Tr. de Manuten. Dec. 482. num. 4. Uti quoque Titulus coadjuvat depositiones testium super possessione, si forte de ea lis mota. Paris. Conf. 107. n. 77. Postius c. l. Dec. 547. n. 6. Rota Caputaquensis. Abbat. Decis. 339. P. 2. Lancellot. de Attentat. Cap. 31. n. 201. & seq. Hercules Marescott. Var. Resol. Lib. 2. C. 1. num. 44. De explicatione vocis, & quid sit possessio infecta seu irrita vid. Melch. Lotter. de Re benefic. Lib. 2. qu. 24. n. 70.

Casus adhuc aliquot, qui ad certam classem non potuerunt referri, & in quibus tamen utilis ac necessaria est tituli allegatio, erunt addendi.

I. Est in malæ fidei possessore, hic enim uti notissimi juris est, regulariter de fructibus perceptis & percipiendis denetur L. si prædium. 16. verb. & fructuum, vel his non existentibus conditionem competere. C. de præd. min. sine decret. non alien. Carpz. in Jurispr. Consist. Lib. 2. tit. 19. Def. 303. n. 15. Peregrin. De Fideicommiss. art. 40. n. 10. fol. 461. Lu-

dovic. de Cassanate *Conf.* 23. n. 16. Martin. Uran. Prenniger. *Tom. 2. Conf.* 8. n. 5. Hercul. Marefcott. *Var. Resol. L. 1. C. 55. n. 55.* Si ille vero titulum aliquem allegare possit, ab hac præstatione liberabitur, ut vult Don. Nicol. Intriaglioli *Conf.* 1. n. 224. per Gl. ad L. 7. C. de R. V. Dd. ad L. 1. ff. eod. Magis tamen & juri & æquitati conveniens est, quod Francisc. Ansfald. *Conf.* 142. n. 147. illud de bonæ fidei possessore tantum affirmet per Gl. ad L. 36. ff. de R. V.

A præstatione fructuum tamen non liberat titulus sua natura resolubilis, facta resolutione rei L. 4. pr. & §. 1. & L. 7. & L. 16. ff. de in Diem Additione. Plura de hac re tradunt Vincent. de Franchis. *Dec.* 120. num. 7. Vivius *Decif.* 228. Gratian. *Decif.* 78. num. 12. Hercul. Marefcott. *Lib. 2. Resol. Cap.* 64. n. 35. Mar. Giurba *Dec.* 89. n. 2. Surd. *Conf.* 28. n. 53. Morotius *Conf.* 58. num. 9. Francisc. Salgado de Somoza de Regia protect. *Part. 4. C. 14. num. 142.* Don. Garf. Mastrillus *Decif.* 23. Morla ad rit. de Contrab. Empt. in præmiss. n. 103. Joh. Baptist. Larrea *Dec. Granat.* 76. n. 4. *Tom. 2. & Tom. 1. Decif.* 42. n. 29. p. 366. Joh. Chrysoft. de Vargas Machuca *Decif.* 56. n. 56. Idem obtinet, quando Titulus per sententiam reducitur ad non titulum, tunc enim non solum res possessa, sed etiam fructus restituendi erunt, ut ex Natta, Tiraquello, Menochio & aliis refert Surdus *Decif.* 171. n. 3. Et huc etiam pertinent quæ refert Riminald. *Conf.* 333. n. 19. & 20. Roman. *Conf.* 854. n. 26. Stephan. Gratian. *Discept. Forens. Cap.* 454. n. 56. p. 1. Roland. a Valle *Consil.* 32. n. 16. lib. 1. Joh. Chrysoft. de Vargas Machuca *Decif.* 26. n. 56. & 57. Heft. Capyc. Latro *Dec.* 130. n. 5. & propterea sic judicatum refert Mastrill. *Dec.* 29. similemque sententiam in Regia Audientia prolatam esse testatur Viscontus *Commun. Conclus. fol.* 227. Quæ tamen limitat Paulus Duran. Urgellensis *Dec. Rotæ Romæ*

Rom. Dec. 117. n. 17. P. 1. Si enim exhibitio tituli coacte facta, non tollit praesumptionem alterius tituli. Conf. Urgellens. *Dec. 143. n. 3.*

II. Possessor alicujus rei, quando petit ut declaretur per officium judicis, se habere titulum possessionis, illum ut prius probet necessum est, ne judicis officium prostituatur, & ille, possessionem pro titulata declarando, falsum dicat. Mascard. *de Probat. Vol. 31. Concl. 1372.* ibique allegati Dd.

III. In cessionibus nominum quoque tituli probatio requiritur, nam ut Cessionarius jure cedentis ut possit, necessum est, ut de cessione sibi facta plenam faciat fidem, non per nudam Instrumenti obligatorii exhibitionem, sed per instrumentum cessionis, quod causam seu titulum continere debet, ex quo Cessionarius instrumentum obligatorium acquisivit. Berl. *P. 1. Concl. 54. n. 45.* Moller. *L. 2. Semestr. C. 20. n. 1.* Cedere enim actiones significat, actiones ex justo titulo mandare & illas alteri in suam utilitatem exercendas committere. Caballin. *de Evict. §. 5. n. 23.* Joh. a Sande *de Action. cess. C. 9. n. 17.* Matth. Berl. *Practic. Concl. 24. p. 1. n. 52.* Aloys. Riccius *P. 7. collect. 2914.* Stephan. Gratian. *Tom. 1. discept. forens. C. 64. n. 22.* Sigism. Finckelth. *Obs. Pract. 91. n. 15.* Octav. Cachéran. Olasch. *Decis. Pedemont. 62. n. 2.* Don. Garf. Mastrill. *Dec. 179. n. 14.* Paul de castro *vol. 2. Conf. 170. n. 2.*

IV. In obligationibus quoque titulus seu Causa debendi est exprimenda, si obligatio vires habere debeat per *Cap. 14. X. de Fide Instrum.* Et si forte titulus in instrumento non fuerit additus, alio modo ad minimum probatio ejus requiritur, nisi Creditor plane jure suo cadere velit. Sed huic materiae non immorabor, cum prolixè satis jam sit tractata ab Excellentiss. Dn. Schultz. in *Disp. de Causa Debendi.*

V. Ita quoque in libellis super actione personali debet addi causa seu titulus, licet magis remotus v. gr. peto Titium condemnari quia ex contractu hoc vel illo mihi debet 1000. Causa enim proxima in actione personali est obligatio *L. Licet 42. §. 2. ff. de procur.* Causa vero remota est ipse Contractus *L. Consensu 2. L. 25. §. 2. ff. de Obl. & Act. §. 1. Inst. de Oblig. ex Consensu.* Remotam itaque causam in actione personali exprimere sufficit, quia ex causa remota seu Contractu præsumitur Causa proxima seu obligatio. Sola autem expressio causæ proximæ ideo non sufficit: (ex. gr. peto 100. a Te quia mihi es obligatus) quia talis libellus esset incertus & per consequens ineptus; eo quod non concludat certum jus agendi: nec Reus deliberare potest, causa remota non expressa, an nempe cedere vel contendere velit. Andr. Gail. *Lib. 1. Obs. 61. n. 4.* In reali vero actione ex. gr. Rei Vindicatione speciali, allegetur dominum (daß das Gut sein eigen) *L. 23. ff. de R. V.* in hereditate jus hereditarium (daß Er Erbe sey) *L. 10. §. 1. de hered. petit.* In confessoria jus servitutis, (daß ihm die Dienst. Gerechtigkeit zustehe) *§. 3. Instir. de action.* In hypothecaria (daß ihm das Gut verpfändet) in possessoriis jus possessionis (daß Er den Besitz habe dabey Er zu maintainen) arg. *L. 1. & 2. uti possid. Conf. Hahn. ad Wesenbec. ff. de Tir. R. V. num. 6.* ubi simul refutat opinionem Bachovii huc pertinentem, quam crassam appellat.

In omnibus hæctenus memoratis casibus titulus simul requiritur in allegantis favorem, vid. plura apud Achill. Pedroch. *Conf. 3. n. 124.* Card. Tusch. *Pract. Concl. Tom. 6. lit. P. Conc. 539. num. 5.* Sequitur jam ut ultimo loco agamus quando Titulus ex Civilitate conjuncta cum

cum necessitate debeat edi. Et quidem principaliter hoc
 usu venit in possessore detinente rem furtivam, qui au-
 ctorem suum denominare debet. (1) Ut Dominus actio-
 nem furti contra furem intentare possit, quod fieri ne-
 quit, nisi de ipsa persona constet (2) uti ipse possessor
 amoveat a se suspicionem furti. Titulus enim sæpe præ-
 sumptionem tollit, excusaturque purgat, ut hinc sum-
 mam utilitatem præbeat si allegetur, exemplum est in
L. 31. §. 4. ff. de Hom. lib. exhib. ubi: qui justam causam seu
titulum habet hominis liberi apud se retinendi, non videtur
id dolo malo facere Sebast. Nævius *ad banc L. Andr. Gail.*
de Pace publ. Lib. 2. Cap. 10. n. 14. Tiraquell. Tr. de Pavis,
causa 43. n. 3. ubi quasdam limitationes ad prædictam ge-
neralem theoricam adducit, hæc enim Theorica regula-
riter non procedit quoties quis rei licitæ operam navat,
talis enim ipso facto censetur esse in manifesto dolo. L. si
ex plagis 52. §. 1. ff. ad L. Aquil. Plurima exempla addu-
 cit Gail. *cit. loc. lib. 1. Cap. 7. n. 14. Schrader. de Feud. part. 9.*
sect. 7. n. 33. Hieron. Gratus Conf. 42. n. 12. Hieron. Schurf-
sius Conf. 49. Cent. 1. Nostro autem casu præsumtionem
 aliquam etiam tollit, cum alias ille qui sæpius res furti-
 vas emit, incidat in suspicionem furti, ita ut ipse præ-
 sumatur furtum fecisse *L. 2. C. de Furt. Joh. Faber in Bre-*
viar. Cod. ad banc L. præcipue si aliæ qualitates personæ
concurrant. Mascard. de Probat. Concl. 823. n. 20. Farinae.
qu. 177. n. 5. Contrarium quidem verius putat Sicha-
 rdus *ad d. l. 2. n. 6.* existimans posse aliquem possidere rem
 aliquam vel ut fur, vel cum titulo honesto; quia forte
 emit rem furtivam, vel ipsa ei donata est. Jam vero fir-
 mam esse regulam, quod quodocunque ex eodem facto
 diversæ oriuntur præsumptiones, quarum una sit hone-
 sta, alia turpis, quod potius præsumendum in partem
 melio-

melio^{re}m *L. Merito 51. ff. pro socio.* At vero cum allegata *L. 2. C. de furtis* clavis verbis id ita determinet, nec nos aliter cantare debemus. Conf. *L. 5. C. de furt.* Et hoc vel maxime obtinet, si cum possessione illa rei furtivæ alia etiam indicia concurrerent, uti jam antea dictum, ex. gr. si possessor esse persona turpis, diceret, se emisse parvo pretio, vel etiam si sapius tali modo contraxisset, ex hisce multis indiciis enim, quibus probatur dolus, oriretur præsumptio furti.

Et quamvis ex omnibus hisce suspicionibus criminaliter nemo condemnari possit. *L. fin. Cod. de Probat.*, sed necessum sit, ut probationes adsint clariore luce meridiana, & concludentes quæ non tantum per possibile, sed per necesse concludunt. Dn. Brunnemann. *Process. Civil. Cap. 16. n. 7.* Id tamen operantur illæ præsumptiones, quod iudex loci contra illum suspectum per torturam inquirere possit. Bartol. in *L. fin. ff. de Quæst.* Et argumento der peinlichen Hals-Gerichts-Ordnung art. 33. verb. Ob Er des Ermordeten Haab genommen, verkaufft, vergeben oder noch bey ihm hätte, das ist für eine redliche Anzeige anzunehmen, und peinliche Frage zugebrauchen, er könnte denn solchen Verdacht mit gläubiger Anzeige oder Beweisung ablehnen, das soll vor aller peinlicher Frage gehört werden. Conf. Blanc. de *Judiciis n. 53. & num. 297.* Remus & Matth. Stephani in *Not. ad h. art.* Boer. *Decis. 165. n. 2.* Menoch. de *Præsumpt. L. 1. qu. 89. n. 135.* Carpz. *pr. Crim. Part. 3. qu. 122. n. 39.* Add. Mascardus, Tuschus, alique, qui hanc in rem non pauca congresserunt circa præsumptionum materiam. Hæc cum ita se habeant, consulit *L. 5. C. de furt.* ei penes quem res inventa est, ut furem indicet & autorem suum nominet, uti jam supra diximus. Et quamvis

vis hoc videatur tantum ex urbanitate aliqua fieri, prout illud ita interpretari solent Dd. Attamen displicet Duo. Brunnemanno *Comment. ad L. 5. C. de Furt.* hæc interpretatio ex antea allegatis rationibus, quod scil. possessor, si de re furtiva constet, ipseque titulum allegare, vel autorem suum nominare nequeat, incidat in suspicionem furti, indiciaque ad torturam præbeat.

Simile exemplum ubi denominatio auctoris liberat a pœna, est in *L. Majorem 4. ad L. Corneliam de falsis*, quod scil. qui falsis rescriptionibus utuntur, liberentur, si innocentiam suam probent, & eum, a quo illas acceperunt, nominent. Ita Domini horreorum vel officinarum, qui custodiam promiserunt conductoris, liberantur a suspicionem furti, si aliquid inde detractum fuerit, quando nominant & indicant custodes *L. 4. Locat.*

Jam ulterius quæritur, si possessor rerum furtivarum dicat, se rem ab ignoto emisisse (uti vulgata Receptatorum excusatio esse solet) an hoc ipsum liberet ab ulteriori probatione? Quod negant Dd. quia obstat illi Receptatori præsumptio Legis, cum quis notum præsumatur habere eum cum quo contraxit Dn. Brunnem. *ad L. 5. C. de Furt.* Farinac. *qu. 177. n. 6.* Mascard. *de Probat. Concl. 834. n. 8.* Si autem res ille in mercatu publico vel in nundinis empta sit, præsumptio pro illo erit, nam tunc temporis sæpe ab ignotis aliquid emitur. Eo ipso tamen a restitutione rei non liberatur.

Ex his itaque dictis sua sponte fuit, urbanitatem illam a Dd. ita appellatam, magna cum necessitate conjunctam esse. Licet aliqui concludant ex *L. qui vas 48. ff. de Furt.* (ubi §. i. dicitur, qui furem novit, licet non indicet, furem non esse) & *L. 4. §. ult. ff. de condict. ob turp. caus.* non teneri conscius indicare furem. Præcipue

K

autem

autem has reddunt rationes, quia ipsum jus naturæ dicitur, ne noceamus proximo vel in vita, vel fama vel fortunis. At facilis est responsio; nisi majus detrimentum Reipl. sequatur ex nostro silentio. Debemus enim proximum amare, quamdiu potior & justior dilectio non obstat. Grotius de *J. B. & P. Lib. 1. C. 2. th. 8. n. 10. & L. 2. c. 10. th. 1. n. 4. L. 2. C. 16. th. 26. n. 2. It. L. 2. C. th. 20. th. 22. n. 2.* Cum publice intersit, scelera non manere impunita, insuperque liquido constet, quod silentium nullo modo excuset, sed potius pœnam mereatur. Nam sub factis etiam moraliter veniunt non facta, quale est silentium. *L. 139. d. V. S. L. 121. de Reg. Jur. L. 19. ff. de Ritu nupr. L. 4. ff. Quæ in fraud. Cred. Grotius de J. B. & P. L. 2. C. 4. th. 5. n. 1. & L. 3. c. 24. thes. 1. Frid. Johan. Ronchegall. in L. penult. ff. de duob. reis n. 7. Hermaunocius Detus in L. 4. §. Caro ff. de V. O. n. 56.* Quique flet delictum, illud approbare, ipseque facturus fuisse censetur, si per circumstantias licuisset. *Grot. c. 1. Lib. 2. cap. 17. th. 6.*

Hinc etiam silentium interdum quoad pœnam æquiparatur ipsi facto, maxime in atrocissimis delictis, uti praxis hoc variis exemplis comprobavit; qualia in Anglia Jesuitæ Garnetti, conspiracyem pulveris tormentarii non detegentis. vid. Excellentiss. Dn. Becman. *Lin. mor. C. 15. th. 4.* Et in Gallia Thuani Junioris, celebris illius Historici filii, ac Marchionissæ Villarsæ, quorum ille Cinquemartii, hæc Equitis Rohanæi facinus reticuerant; parque cum Auctoribus supplicium subibant. Unde de Thuano & Cinquemartio non nemo ita cecinit:

Morte pari periere duo, sed dispare causa

Est reus ille loquens, & reus iste tacens.

Morte pari periere duo, sed perdidit illum

Fracta fides, istum perdidit arcta fides.

vid.

vid. pluribus Benjam. Priolus in *Historia ab Excess. Ludov. XIII. L. 1. p. 7. & Diar. Card. Richelieu pag. 947. usque ad fin. It. Diar. Europæum Nov. Contin. 1. fol. 427. & Berwiler Europa Part. 2. Conf. Amesius Lib. 5. de Conscient. C. 24. quæst. 7. ubi multas huc facientes refert distinctiones, & reliqua, quæ hic omisi, reperiri poterunt.*

Ad odiosum Crimen Receptus quod attinet, jura illud omnino serio punitum volunt, secundum vulgatum illud: *Der Hähler ist so gut als der Stehler.* vid. Hahn. ad Wesenbec. tit. de Recept. n. 1. Amad. Eckold. §. 1. Disput. a me habita de *Jure Princip. recipiendi Exules Fidei Socios Cap. 1. rh. 2.* Qua tamen pœna in specie sint afficiendi receptatores, num eadem qua fures, an vero mitiori, disquirunt Dd. Et quidem communiter hic dissentiunt. Prius asserentes citat Carpzov. in *Prax. Crim. Part. 2. quæst. 87. n. 49.* Nec leviter illorum sententiam stabilem videtur *L. 1. ff. de Recept. It. L. 1. C. de bis qui latron. L. 14. C. de Furt.* ubi expresse statuitur, eos, qui a servo furtim ablata scienter susceperint, non tantum de susceptis, sed etiam pœnali furti actione conveniri posse. Et testatur ibi Baldus, quod suo tempore vigore hujus textus mulier fuerit suspensa, quæ res furtivas scienter receptaverat. At vero respondetur; Puniendos omnino esse pariter i. e. una cum reis, non autem eadem statim pœna qua ipsi Rei v. gr. Latrocinii, falsi, furti, sed alia quadam mitiori. Hancque Responsionem corroborat. *L. falsi 13. §. ordine 1. ff. ad L. Cornel. de fals. Add. L. si uteris 2. C. de fid. Instrum. Confer. Dn. Struv. in Disp. von ungehendften Dieben Cap. 5. §. 4.*

Inter quæsitâ nunc porro occurrit: Num res furtiva ob eo, qui non solum titulum possessionis edidit, sed etiam bona fide & ignorans, eam vitio furti laborare a

fure vel alio emit, vindicari possit, ita ut vindicans ne-
tquam pretium refundere tenetur? Quod affirmatur
per jam allegatam *L. 2. C. de furt. conf. L. 5. cod. L. 23. C.
de Rei Vind.* cui sententiæ patrocinator quoque *peinliche
Hals-Gerichts-Ordnung art. 213. Carpzov. Prax. Crim.
Part. 2. qu. 87. num. 69. Finchelthaut. Obs. 56. Joh. Maria
Vermigliolus de Vermigliolis Consil. crim. 275. n. 1. Johan.
Anton. Bellonus Consil. 63. n. 17. Vincent. de Franchis
Dec. 160. n. 4. Sichard. ad L. 2. C. de Furt.* qui annotat,
quod quamvis hic textus tantum de re furtiva loquatur,
Glossa tamen hic in verbo *furtivas*, extendat Legem a
rebus furtivis ad alias quasvis res alienas i.e. si quis quo-
cunque modo, vel nomine possideat illam rem alienam,
quod Dominus ejus rei possit eam recuperare sine pretii
oblatione. vid. *L. si mancipium 23. C. de Rei Vindic.* Et sic
quamvis in re immobili non procedat furtum *L. Quare 38.
ff. de Usucap.* attamen detinens rem immobilem alienam,
tenetur eandem domino restituere sine oblatione ejus
pretii, quod ipse possessor expendit *L. super Empti 16. in
fn. C. de Eviçt.* Quod tamen eo casu solum procedit, si is,
qui vult rem asserere sit Dominus, vel prober, quod po-
tentius jus (*mehr Gerechtfame*) quam possessor habeat
L. Officium 9. ff. de Rei Vindic. Et dum textus dicit, possi-
dentes rem furtivam vel alienam, fortassis, bona fide em-
ptam petere rem incivilem, ut eam domino non resti-
tuat, nisi prius accepto pretio, sciendum quod *incivile*
hic dicatur, quod est contra jura, ut hic *Glossa* notat Vel
etiam dicitur *incivile*, quod ratione caret.

Ex quo inferri poterit, quod quia irrationabile est,
rem tantis per teneri, donec pretium restituatur, per pri-
vilegium vel statutum non posse induci contrarium.
Unde merito damnanda illa consuetudo, quæ rem furti-
vam

vam Fisco vindicat: naturalis enim ratio & secundum illud juris præceptum quod §. 3. *Instit. de Just. & Jur.* exhibetur, nec non præceptum Decalogi Octavum distant, neminem esse lædendum: & nemini rem suam sine causa esse auferendam, cum quoque pervulgatum sit juris Principium; id, quod nostrum est, sine facto nostro ad alium transferri non posse *L. id quod nostrum u. ff. de Reg. Jur.* Solet quidem objici, scelere quæsitâ Fisco vindicare; per *L. Lucius 9. in fin. ff. de Jur. Fisc.* Verum hæc instantia nos non movet, cum (uti Willenbachii *Comment. ad L. 2. C. de Furt.* interpretatio est) hoc non de omnibus scelere quæsitis intelligendum sit, sed tantum de illis, quæ ita quis quæsit, ut ab alio alienari non possint. Ex. gr. si aliquid datum sit, ob causam respectu utriusque, & dantis & accipientis nempe, in honestam, tunc enim dans nihil repetit propter suam turpitudinem, nec accipiens ad restituendum compelli potest. Ne tamen lucretur rem turpiter acceptam, Fiscus eam aufert & extorquet Hahn. ad Wesenbec. *tit. de Condict. ob turp. caus. n. 4.*

Laudandus itaque eo nomine Carolus quintus Imperator, qui in *Constit. Crim. art. penult.* hujus consuetudinis mentionem facit: So ein Ubelthäter gestolner oder geraubter Haab betreten, und gefänglich einkommt, daß alsdann solch gestohlen oder geraubet Gut, demjenigen so es also gestohlen worden, nicht wiederum zugestellet, sondern der Obrigkeit des Orts eingezogen &c. vult tamen daß die und dergleichen Gewohnheit, eine jede Obrigkeit abschaffe, und daran seyn soll, daß sie hinfürter nicht geübet oder gehalten werde.

Illorum quoque Leges vix approbandæ, apud quos recuperare quidem Dominus res suas furto ablatas pot-

est, verum intra breve duntaxat temporis spatium, veluti apud Saxones intra annum & diem, Specul. Saxon. lib. 2. art. 31. quod refert Wissenbach. *Comment. ad L. 2. C. de Furr.* Notant quoque & quidem præcipue Commentatores ad *d. L. 2.* illa privilegia Magistratuum, (quale exhibet lingua sua Joh. Maria Vermigliolis *Conf. 275. n. 1.*) quæ ipsi dant Judæis subditis suis, ne cogantur vel edere titulum, vel res furtivas veris Dominis restituere, nisi accepto pretio, omnia injusta & invalida esse. Sed pro ratione dubitandi posset opponi *L. Emptor. 65. ff. de Rei Vindic.* ubi si vindico rem meam ab eo, qui bona fide emit, potest ille conventus mihi vindicanti opponere exceptionem doli, ac dicere: si rem tuam habere cupis, reddas mihi pretium quod expendi. Et dicitur ibidem illum possessorem non teneri mihi restituere rem sine pretio reddito. Quod idem viderur velle Textus in *L. si pretium 19. C. de Procurat.* At responderetur, omnia illa jura, quæ volunt, possessorem rei alienæ non teneri ad restitutionem rei, nisi prius adepto pretio, intelligenda esse (1) illo casu, quo ille possessor pretium expendisset, quod esse conversum in utilitatem domini jam petentis. *Constit. Crim. Caroli V. art. 213. ibi: Denn allein ob solches essend Vieh* (2) si emptor protestetur coram testibus vel literis contractus inserat, se ea mente rem emisisse, ut si agnoscat, cujus sit illa res, velit eam restituere pretio accepto. Sic enim semper consequitur pretium, si dominus rem suam vindicet. Bartholom. Cæpolla *Cautel. 25.* Quippe tunc potius pro negotiorum gestore, quam pro emptore reputandus arg. *L. 2. & 39. ff. de Negot. gest.* scil. si forte Dominus rem aliter vix fuisset recuperaturus. Quandocunque enim quis in rem alterius quid utiliter & probabili more impendit, si reci.

si recipiendi animo se fecisse ostenderit, id negotiorum gestorum actione consequi potest *L. 1. C. de Negot. gest.*

Contrarium tamen vid. ap. Franzk. *Resp. 9. n. 100. seq.* Perez. in *C. tit. de Furtis n. 13.* Richter *Dec. 96.* Lauterb. in *Comp. ad tit. ff. de R. V.* ubi ipse limitationem addit, nisi pretium in actoris utilitatem versum. Objici quoque solet *L. 3. C. de his quæ vi met. caus. gest. sunt.* ubi habetur: Fundum vi metuque venditum, licet emptor eum rursus vendiderit, repeti tamen posse, *reddito pretio.* Verum magna inter hanc Legem & *L. 2. C. de Furt.* diversitatis adest ratio; in objecta hac Lege enim dominus ipse vendidit rem suam, licet coacte, in nostra autem *L. 2.* non Dominus sed fur vices Venditoris gerit, Wissenb. *ad d. L. 2.*

(3) Limitatur. Si quis emerit rem a latrunculis, prædonibus vel hostibus. *L. 6. ff. de Captiv. & posthum. Frantzk. Resp. 9. n. 47. seq.* Hinc in dicta *L. 6.* Casus elegans habetur. Erat enim mulier ob maleficium in opus salinarum data, & deinde a latrunculis exteræ gentis capta, & Jure Commerciî vendita Centurioni cuidam. Dicitque Jctus; si Respl. velit mulierem istam rursus operi salinarum applicare, quod cogatur eidem centurioni pretium expensum solvere. Conf. Joseph. Ludovis. *Dec. Perusin. 42.* Menoch. *de Præsumpt. Lib. 5. c. 2.* Clar. Geachar. & Bajard. in *Praxi Crim. §. furtum num. 26.* Quid de Jure Saxonico quod jam dicta obtineat, vid. Zobel. *Differ. Jur. Saxon. Part. 2. differ. 31.* Reinhart. *differ. 14. & 15.* Urfillis ad Afflict. *Decis. 228. num. 7.* Joh. Bapt. Plotus *de in lit. jur. n. 187.* Flamin. Chartar. *Dec. 87. n. 14.* Xuar. *alleg. 37.* Alvar. Valasc. *qu. Jur. Emphyt. 14. n. 7.*

CAPUT

CAPVT III.
DE
TITULO PRINCIPI EDENDO
A POSSESSORE REGALIIUM, FISCA-
LIUM ET DOMANIALIUM.

S V M M A R I A.

I ngressus.	n. 1.	fundatam contra possesso-	
Quenam possessio liberet		rem Regalium.	10
possessorem ab onere pro-		Quid sint Regalia?	11
bandi.	2	Fundamentum Regalium Ma-	
Quando possessio praesumatur		jorum & Minorum.	12
illegitima.	3	Princeps habet jus in aërem	
Possessor cui resistit jus com-		& alia addita.	13
mune, non est manutenen-		Princeps est fons & Origo	
du.	4	Regalium.	14
Et lite pendente potest violen-		Concessio Principis est basis &	
ter expelli de exercitio.	5	fundamentum possessionis	
Judices non ex sola possessione		Regalium.	15
& apparentia titulorum		Possessor Regalium titulum	
moveri debent.	6	edere nolens possessione pri-	
Possessio, cui jus resistit, præ-		vatur.	16
sumitur esse injusta occu-		Sæpius in una regione Regale	
patio.	7	est, quod alibi non.	17
Decernenda pro eo possessio,		Exempla adducuntur.	ibid.
qui habet jus pro se.	8	In possessione jurisdictionis	
Exemplum antedictorum est		quoque edendus titulus.	18
in possessore Regalium.	9	Jurisdictio in alterius terri-	
Princeps habet intentionem		torio prætenfa dubitatur	
		esse	

<i>esse prætendentis.</i>	19	<i>mum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Possessio hinc nihil prodest ob summam juris resistenti- am.</i>	20	<i>Sufficit hic sola corporalis de- rentio & mera facti insi- stentia.</i>	45. seq.
<i>Dicitur hæc possessio improba & non manutenibilis.</i>	21	<i>Proprium Possessorii Summa- riissimi quodnam sit.</i>	47
<i>Limitationes.</i>	a 22. usque ad 30	<i>Limitationes antedictorum. a</i>	48. usque ad 52
<i>An omni penitus possessionis commodo excidat possessor Regalium, an vero mox ad petitorium ablegandus?</i>	31. seq.	<i>Natura Summariissimi Pos- sessorii aliquatenus muta- ta.</i>	53. seq.
<i>Princeps in his, quæ sibi tan- quam Regi competunt, sine possessione non litigat.</i>	38	<i>Controversia de Jure Venan- di, & an Princeps habeat in tantum fundatam inten- tionem, ut Possessor illius juris, titulum edere tenea- tur.</i>	a 55. usque ad 85
<i>Alphonſi 3. Regis Hispan. buc pertinens privilegium.</i>	39	<i>Inter Bona Fiscalia & Rega- lia Minora quatenus nulla differentia.</i>	86. seq.
<i>Prætensa possessio adjuvari debet tituli præsumptione.</i>	40	<i>In Bonis Fiscalibus pariter edendus est titulus.</i>	88
<i>Manutentio non conceditur contra eum, qui habet in- tentionem fundatam de Jure Communi.</i>	41	<i>Datur etiam contra Fiscum manutenentio.</i>	89
<i>In Summariissimo regulariter non agitur de iustitia ti- tuli.</i>	42	<i>Jure privati utitur Fiscus, ubi specialiter privilegiatus non est.</i>	90
<i>Nec admittitur hic discepta- tio de possessionis iustitia vel injustitia.</i>	43. seq.	<i>Limitatio.</i>	91
<i>Quare dicatur Summariissi</i>		<i>Bona vacantia Fisco cedunt.</i>	92
		<i>Eadem ad neminem privato- rum, sed ad Principem</i>	
		<i>L</i>	<i>perti-</i>

pertinent.	93	nequeunt.	112
Distributa Dominia pendent		Eorundem alienatio ipso Na-	
a Dominio generali.	94	turæ jure nulla.	113
Autoritas Juris Communis		Nec accedente juramento	
militat etiam pro Fisco.	95	Principis subsistit.	114
Quænam sint Bona Vacantia.		In hisce quamvis privatus	
	96	Possessor Titulum edere	
An Fiscus Statuum Imperii		possit, tamen non est audi-	
eorum capax sit.	97. seq.	endus.	115
Quid sit jus Albinatus.		Limitatur.	116
	105. seq.	Domanialia nunquam acqui-	
Possessor eorum, quæ Albina-		runtur.	117
gio cédunt, vel maxime ti-		Eorum Possessor est in summa	
tulum edere debet.	107	mala fide.	118
Bona damnatorum hac quo-		Domanialia alienata revoca-	
que spectant.	108	ri possunt sine compensa-	
Quo majoris momenti Bona		tione.	119
Damnatorum, eo magis in		Exemplum Regis Angliæ &	
iis edendus titulus	109	Regis Suediæ.	120
Generale conclusum.	no. seq.	Adducuntur plures de hoc	
Bona Domanialia alienari		materia.	121

Postquam præcedenti Capite illos Casus enumeravi-
mus, in quibus ad Privati desiderium titulus edi
solet, progredimur jam hoc & proxime sequenti-
bus Capitibus ad Casus, in quibus ad Superioris seu Prin-
cipis desiderium a Vassallis simul ac subditis tituli proba-
tio requiratur. Equidem possessio illius juris, quod ne-
mini nocet, liberat Possessorem ab onere probandi titu-
lum. Alexander *Consil.* 138. n. 11. Vincent. Brilla in *Nomo-*
thec. Parthenop. tit. 16. Cap. 1. num. 3. DDD. A. Hermosilla
in *Notis ad Gloss. LL. Partis. Lopetii Tom. 1. Gloss. 4. tit. 3.*
n. 11. Joh. Chrysof. de Vargas Machuca *Dec. 144. num. 166.*

Et seq. Flores Diez. de Mena *Var. quæst. Lib. 1. qu. 10. n. 66.*
 Michael. Angel. Gizzius in Hector. Capyc. Latr. *Dec. 77. n. 9.* Hieron. de Oroz. *de Apicib. Jur. Civ. Lib. 4. Cap. 9. n. 10.* Quando autem quis possidet rem, quæ ad illum de Jure Communi non spectat, sed ad alium, tunc possessori resistit juris communis præsumptio, & possessio non præsumitur legitima. Dn. Brunnem. *ad L. 5. ff. de Interrog. act. Peregrin. de Jure Fisci Lib. 7. tit. 3. num. 21.* Joseph. a Sesse *de Inhibir. Arragon. Cap. 50. §. 10. num. 44.* Julius Caponus *Discept. forens. 47. n. 31. Tom. 1.* Ideoque etiamsi quis alleget possessionem incorporalium, etiam immemorabilem, pendente lite in petitorio non est manutenendus, stante juris communis resistentia. *Cap. cum personæ 7. de Privileg. in 610.* Gratian. *Disceptat. Forens. Cap. 441.* Covarruv. *Pract. qu. Cap. 17. n. 6.* Menoch. *de verin. possess. remed. ult. num. 24. usque ad n. 27.* Seraphin. Olivar. Razzal. *Decis. 301. num. 2.* Cassador. *Dec. 8. num. 2.* Cæsar. Argel. *de Paltronibus Tract. de Acquir. Possess. p. 76. n. 28.* Francisc. Merlin. Pignatelli *Controvers. forens. Cap. 12. n. 15.* Thom. Anell. Salernitan. *Allegat. 19. n. 1.* Jacob. Cavaller. *Dec. Rotæ rom. 379. n. 5. Et Dec. 429. n. 1.* Hieron. Magon. *Dec. 37. n. 7.* Paul. Æmil. Verall. *Dec. Rotæ rom. 304. n. 1. p. 3.* Anton. de Ballis. *Tract. variis Lib. 5. de Pragm. Regn. fol. 424. n. 4.* Hect. Capyc. Latro *Dec. 23. n. 13.* Possessor enim, non obstante possessione habet jus commune contra se, & lite pendente potest expelli de exercitio. Imo judices non ex sola possessione & apparentia titulorum se moveri patiantur, sed intrinsecos defectus ponderare debent, si scil. possessori jus resistas. Cyriacus *Tom. 1. Cap. 178. n. 14.* ibique allegatus Bursatus, Riminaldus, & alii. Melch. Lotrer. *de Re Benefic. Lib. 1. qu. 24. n. 25.* Alcân. Tamburinus *de Jure Abbatum Dec. 55. n. 9. P. 1.*

Licet enim regulariter etiam injusta possessio sit manutenibilis, attamen hoc fallit, quando injustitia possessionis sit manutenibilis, attamen hoc fallit, quando injustitia possessionis est notoria. Rota *Divers. decis.* 27. n. 11. *part. 1.* Nevizan. *Conf.* 81. cum nec etiam possessio notorie turbida juvat. Paul. Æmil. Verall. *Decis.* 200. *Part. 2.* Cardin. Mantica *Decis.* 95. n. 10. Julius Caponus *Forens.* 47. n. 17. *seq. Tom. 1.*

Itaque talis possessio cui jus resistit, non est manutenibilis, nam usurpata præsumitur & injusta occupatio, nisi ostendatur titulus, uti late defendit Capiblanca *Pract. quæst. Tom. 2. Cap.* 77. & 80. n. 4. qui statuit, non esse decernendum super possessorio summario pro eo, cui jus resistit, sed providendum contrarium, ut ille absteineat, & decerni debere pro eo, qui jus pro se habet, donec contrarium probetur, hocque etiam approbat Ferdinandus Vasquius *Lib. 2. Controvers. Illustr. Cap.* 87. It. *Cap.* 18. & 19. Roland. a Valle *Consil.* 89. n. 33. *Vol. 2.* ibique allegatus Johan. Lupus, Regens de Aponte *Dec.* 40. n. 46. Joseph. a Sesse *de Inhibit. Arragon. Cap.* 50. §. 10. n. 63. Regens Rovitus *Conf.* 58. qui dicit, quod stante juris resistentia non dicatur consuetudo sed corruptela. Assentitur Postius *de Manuten. Obs.* 45. num. 14. Cancer. *Var. Resol. Part. 3. Cap.* 14. num. 42. & 43.

Solenne hujus assertionis exemplum est in possessore Regalium. Regalia enim dependent a Principe, & Princeps suam intencionem habet fundatam contra privatum regalium usurpatorem, quod ex ipsa Regalium definitione clarius elucescit. Sunt equidem jura summo Principi ad tuendam summam potestatem, eminentiam, dignitatem & splendorem concessa. Communiter distinguuntur in Majora & Minora. vid. *Cap. Unic.*
Quæ

Quæ sint Regal. 2. Feud. 56. ibique Matth. de Afflict. Cæsar. Carena *Resolut. 8. n. 1.* Regalium Majorum fundamentum est sibi sufficientia, seu Perfectissimatus Reipublicæ, adeoque a juribus Majestatis non differunt, sed sunt ipsissima Majestas. vid. Excell. Dn. Becman. in *Meditat. Polit. Cap. 17. tb. 1. Cap. seq. tb. 1.* Minorum ambiguitas dominii. Vid. Grotius *de J. B. & P. Lib. 2. Cap. 8. tb. 6. & 7.*

Hinc obiter concludimus, nihil absurdi involvere quod Princeps sibi jus in aerem & alia talia ἀέρας adscribere queat, ex allegata Dn. Becman. ratione, quod ea, quæ nullius privati in specie sunt, ad omnes pertineant, & consequenter ad Principem, tanquam omnium imaginem. Exemplum in contignationibus ædium Madridensium, ubi cives pro certo censu aerem a Rege redimere tenentur, vid. *Maefler in Voyage d' Espagne Cap. 20. pag. 138.*

Cum itaque Princeps sit fons & origo a quo Regalia in subditos derivantur, hinc Joh. Bapt. Biloëta *Cons. 20. num. 4.* Regalia appellat ea, quæ consueverunt spectare ad Regem seu Principem, & per ipsum conferri Estque ejus concessio tanquam basis & fundamentum ipsiusmet possessionis, ergo ea doceri debet, sive in petitorio sive in possessorio versetur. Menoch. *de retin. possess. remed. 3. 590.* Mevius *Part. 1. Decis. 44. n. 6.* Peregrin. *de Jure Fisci Lib. 1. tit. 1. num. 9.* Hercules Marescott. *Variar. Resolut. Lib. 1. Cap. 11. n. 46.* Melchior. Lotter. *de Re benefic. Tom. 1. lib. 2. qu. 45. n. 19.* Notatque proinde egregie admodum Anton. de Ballis *Tract. variis L. 5. de prag. Regn. fol. 424. n. 4.* Regalia non aliter præscribi aut acquiri, quam per titulum in privilegio seu litteris investituræ expressum, atque alium titulum vix fingi posse.

Si autem possessor Regalium contumaciter titulum edere nolit, ad fisci instantiam iuste regalium quasi possessione privari poterit. Anton. de Padill. in *L. altius de Servit. & aqu.* Alvar. Valasc. de *Jur. Emphyt. quæst.* 8. n. 22. Garf. Mastrill. de *Magistrat. Lib.* 3. Cap. 2. n. 12. & 17. Achilles Pedrocha *Conf.* 3. n. 24. Roder. Xuares *Allegat.* 7. n. 7. Joh. de Selua *Tract. de Benef. Part.* 2. qu. 25. Fulvius Pacian. de *Probat. Lib.* 1. Cap. 62. Tusch. *Pract. Concl.* 310. Lit. T. Hartman. *Pistor. Part.* 2. qu. 26. Joseph. Mascard. de *Probat. Concl.* 195. n. 65. Fontanella de *Pact. nupt. Clausul.* 7. Gloss. 3. num. 43. p. 10. Tom. ult. Roderic. de *Annuis reddit. lib.* 1. qu. 17. num. 22.

Quoniam itaque, ut ante dictum, Regalia ex concessione & arbitrio Principis dependent, hinc in minoribus præcipue sæpe contingere sœvit, quod in una provincia illud regale sit, quod in alia omnibus promiscue subditis competit, ex. gr. in nostra Marchia inter Regalia est der Eisen Salz und Mühlen-Stein-Handel. Et in Borussia succinum in littoribus maris inventum, nemini nisi Serenissimo tanquam Supremo Duci competit. Vid. das Preussische Landrecht. *lib.* 1. tit. 1. art. 3. §. 30. verb. Drumb mag noch kan ic. Hæcce igitur & plura alia nomine Regalium hic locorum veniunt, cum tamen in aliis terris forte liberum harum rerum sit commercium. Confer. pluribus circa materiam Regalium Perillustreis Dn. de Rhetz. in *Institut. Jur. Publ. Lib.* 2. tit. 25. §. 1. Anton. *Disp. feud.* 3. rb. 6. lit. B. Ludwell. in *Synops. Jur. Feud.* cap. 13. Regner. Sixtin. *Tr. de Regalib.* c. 2. & 3. Rosenth. de *Feudis* c. 5. *Concl.* 3. Schöner. in *Jure Feud. Lib.* 1. *Disp.* 3.

Aliud exemplum assertionis nostræ, quod scil. possessor Regalium cogi possit ad edendum titulum, exhibet

bet in jurisdictione Ludov. Postius, asserens, hujus possessorem manifestissime de jure suo docere debere *Obs. 42. de Manuten. n. 39.* Alciat. *Resp. 408. n. 7.* Knichen *de Jure territor. cap. 5. n. 12.* Præcipue autem jurisdictio, quæ prætenditur in territorio alterius, dubitatur esse prætendentis. Capilanca *Pract. quæst. de Baron. cap. 80. n. 4.* Hic enim ob resistantem admodum vehementem præsumptionem quasi possessio nihil prodest, nec illum relevat ab onere probandi, Joseph. Mascard. *de Probation. Concl. 1203. n. 5.* diciturque improba & non manutenibilis possessio. Vergin. de Boccatis a Cingulo *de Interd. Uti possid. cap. 4. in fin.* Aymon. Cravetta *Consil. 104. n. 14.* Hercul. Marescott. *Var. Resolut. lib. 1. cap. 11. n. 44.* Borgn. Cavalcan. *Decis. 80. n. 8.* Joseph. a Sesse *de Inhibit. justit. arragon. cap. 1. §. 10. n. 19.* Horat. Giovagnon. *Cons. 9. n. 36. & seqq. lib. 9.* Postius *cit. loc. Obs. 44. n. 26.* Menoch. *de Retin. possess. remed. ult. n. 24.* Gutierrez. *Pract. quæst. lib. 3. qu. 19. n. 15.* Covarruv. *Pract. quæst. C. 1. n. 2. & 3.* Knichen. *de Jure territor. cap. 5. n. 12. seqq.* Nicol. Boer. *Dec. 8. Rota Abbat. Caputaquens. Decis. 306. n. 4. lib. 1.*

Addendum tamen paucis, quod positio nostra, allegantem non esse manutenendum, si ipsi Jus Commune resistat, non procedat (1.) si quis præterea coloratum titulum possessionis alleget. Peregrin. *de Fideicommiss. art. 52. n. 139.* qui *n. 134.* ait; coloratum titulum dici, quando adest scientia adversarii cum exercitio actuum, nam sic coloratur possessio, adeo ut spoliatus foret restituendus. Idem obtinet si adversarius approbasset per aliquem actum positivum exercitium alterius. Julius Caponus *Discept. forens. 47. n. 30. Tom. 1.* Aliæ hujus tituli significationes exhibentur *Cap. 1. Disput. n. 64. (2.)* Quando non est vehemens sed simplex juris præsumptio. contra pos-
fesso.

sessorem. Dupliciter enim potest esse præsumptio obfians, una vehemens, altera simplex: hæc dicitur, quando jus solum aliququaliter resistit, quando autem simpliciter obstat jus & aliquid aliud, tunc dicitur vehementem juris præsumptionem esse contrariam, & non datur possessori manutentio. Exemplum est in Regalibus, præcipue Majoribus, in Minoribus autem in tantum jus resistit, ut, sine speciali Superioris concessione, in Privatos non soleant transferri. Quoad illam distinctionem autem, inter simplicem nempe & vehementem juris resistantiam. Vid. Julius Caponus *Discept. forens.* 47. n. 31. Tom. 1. Mascard. *de Probat. Conclus.* 1203. n. 2. Horat. Giovagnon. *Cons.* 8. n. 69. Cassadorus *Decis.* 4. *de Restit. spoliat.* n. 8. Hercules Mare-scott. *Var. Resol. Lib.* 2. *Cap.* 1. n. 46. Joseph. a Sesse *de Inhibit.* *Cap.* 50. §. 10. n. 44. Capiblanca *in Pragmatic.* 1. *de Baronibus* n. 232. Roderic. *de Annis Redit.* 17. n. 29. Lib. 1. Seraphin. Olivar. Razzal. *Decis.* 1047. n. 10. Cyriacus *Controv. forens.* *Lib.* 1. *contr.* 10. n. 3. Fontanella *de pact. nupt. clus.* 7. *gloss.* 3. *par.* 10. n. 43. Tom. ult. Melch. Lotter. *de Re benef.* Tom. 1. *Lib.* 2. *quæst.* 45. num. 24. *seq.*

Si vero jus resistat possessori cum præsumptione non vehementi, sed simplici, in tantum datur manutentio possessori, ut non statim probatione tituli sit gravandus. Ex. gr. si quis quasi possidet servitutem in fundo alieno, tunc aliququaliter tantum adest contraria juris Communis præsumptio, vi cujus res aliena censetur, libera. Postius *de Manuten. Obs.* 44. n. 6. Et sic interpretanda est opinio, quæ primo intuitu absurda videtur possessionem nempe contra jus itidem fore manutenablem. Idem Post. *d. l.* n. 23. Joseph. a Sesse *de Inhibit.* *Jus. Arragon.* *Cap.* 50. §. 10. n. 44. Et hoc etiam sensu erit intelligendus Gealesta *Controvers.* Tom. 1. *Cap.* 51. qui nobis videtur contrarius,

rius, ejus autem hypothefes explicantur a Julio Capono
Discept. Forens. 47. num. 31. Tom. 1.

Verum enim vero, præsuppositis hisce omnibus, quæ hactenus dicta sunt, non levis momenti oritur dubium; An ita penitus omni possessionis commodo excidat possessor Regalium, aliorumque bonorum ad Principem regulariter spectantium, & an mox ad Petitorium ablegandus, interdicto interim exercitio? Refert de hac quæstione Dn. Præses de *Us. Modern. ff. Tit. de Jurisd. §. 28.* Ampli ff. Facultat. Juridicæ Responsum ex quo aliqua majoris illustrationis gratia addere non dubitamus. Quæstio autem fuit: *Ob einem von Adel zu gestatten, daß Er in puncto prætenſæ quasi possessionis Regalium contra Principem & Dominium feudi in summarissimo possessorio agiren möge, oder ob er das Ordinarium Possessorium anstellen, und alle requisiſta ex. gr. bonam fidem, notitiam Principis, quietam & non interruptam possessionem &c. und cum modo & speciebus beweisen, oder gar Petitorium anstrengen, und den Titulum behaupten müſſe?*

Ad hanc quæstionem responsum fuit, Possessorium summarissimum principaliter eum in finem introductum esse, ne partes ad arma deveniant. Andr. Gail. *Lic. 1. Observ. 5. n. 2.* Caspar. Klock. *Vol. 1. Consil. 40. n. 3.* Afferitur tamen simul, usu fori hoc remedium ad cujusunque possessionis defensionem extensum esse. Vid. Carpov. *tit. 23. art. 1. n. 6.* Omnem enim possessorem in sua possessione manutenendum esse, ut hinc etiam dicto Nobili commoda possessionis quædam competerent, nisi litigaretur super re ex concessione Principis dependente, concessio autem seu privilegium facti est, ergo probandum; adeo ut quamvis Princeps Nobilem ratione ali-

M

cujus

cujus Regalis spoliaverit, is sine probatione tituli non restituatur. Anton. Faber in *Cod. Sabaud. Lib. 8. tit. 3. Def. 3. n. 5.* Mevius *Parr. 7. Dec. 44. n. 5.* Idem quoque in Laico decimarum spiritualium possessore obtinere *Cap. 5. Disp. nostræ* pluribus ostendimus.

Ex hisce dictis sequitur, plane non dari purum possessorium, si ratione regalium agatur, sed possessorium mixtum requiri, quod judici petitorii exitum sortitur, dum simul proprietatis habetur ratio, ob necessariam tituli deductionem. arg. *Cap. licet causam. 9. X. de Probat. ibique Canonistæ. Petr. Paul. Parisius Lib. 2. Conf. 98. n. 16. Knichen de Jure Territor. Cap. 5. n. 12. Meichsner. Lib. 1. Decis. Cam. 7. n. 8. Casp. Klock. Relat. Camer. 127. n. 14.*

Proinde Facultas Viadrina non necessum fore judicavit, ut Vassallus Petitorium cum Possessorio cumuler, verum ut titulatam alleget possessionem, plenarium autem probationem ad judicium Petitorium remittunt *Conf. Dn. Joh. Wolfgang Textor Dissert. Possess. jurisdict. n. 16.* Qui hanc controversiam ex professo & prolixè tractat, quare Lectorem eo remitto.

Unde Amplissima Facultas Juridica concludit: So halten wir davor, daß die von Adel nicht besuget ratione jurisdictionis (idem quoque obtinet in aliis Regalibus) in Possessorio Summariissimo wider den Landes-Herren zu klagen, sondern sie müssen nebst der possession den Titulum allegiren oder bescheinigen, welchen sie entweder ex concessione Principis oder præscriptione immemoriali (de qua vid. *Cap. ult. Disp. nostræ* ubi hæc intra certos coarctatur limites) anzuführen schuldig, die gängliche deducirung aber sothanen Tituli wird noch mals ad Judicium Petitorium reserviret.

Plura quoad hoc Responsum, ex quo sparsim saltem aliqua

aliqua adducta sunt, vid. in *Ufu Modern. Dn. Præsidis cit. loc. Conf. Hercul. Marefcott. Variar. Resolut. L. 1. Capedo Decif. 15. n. 2. seq. & Decif. 14. n. 9. Part. 2. ubi plures refert. Azeved. in Lib. 5. tit. 10. L. 1. Recopil. n. 16. Marienz. in d. L. 2. Gl. 2. n. 3. Garfia de Nobilitat. Glos. 2. §. 1. per tot. Joseph de Sesse Decif. 173. lib. 2. A. Hermosilla in Addit. ad Glos. LL. par. tit. Lopetii Tom. 1. p. 368. Gallup. in Method. Univers. Jur. Feud. Part. Cap. 5. n. 65. Vincent. Brilla in Nomorb. Paribenop. Tit. 25. Cap. 2. n. 154. p. 226. Et dici solet, Principem in his, quæ sibi tanquam Regi competunt, sine possessione non litigare. Covarruv. Pract. Resol. Cap. 17. n. 6. Horat. Montan. de Regal. §. Flumina n. 9. Belluga in speculo rubr. 14. §. Nunc. videamus n. 42. ubi inquit; In Regalibus periculosum esse, prætere-
dere possidere. Cancer. Var. Resol. lib. 3.*

Estque apud Hispanos celebre illud Alphonsi III. Regis privilegium de Naufragiis, in quo inter alia hæc habentur verba: *Sine enim titulo in Regalibus contra Principem nulla possessio acquiri potest.* &c. Prætenfa enim possessio, quod hætenus jam tum sæpius dictum, ut adjuvetur tituli præsumptione, monet Joh. Garfia de Nobilit. Glos. 8. n. 6. Solorzano de Jure Indiar. Tom. 2. Lib. 2. Cap. 28. n. 38. Christoph. Crespius de Valdaura in Obs. illustr. Decif. Tom. 2. Obs. 93. Et non posse manutentionem concedi contra eum, qui habet intentionem fundatam de Jure Communi, agnoscunt Interpretes ex Luca de Penna in L. 2. C. de fund. limitroph. quos refert Solorzano de Jure Indiar. Tom. 2. lib. 2. Cap. 28. n. 23. Joseph. a Sesse Decif. 74. n. 5. Cancer. Var. Resol. Lib. 3. Cap. 14. n. 42. ubi trimembrem distinctionem facit & resolvit Cresp. de Valdaura cit. loc. Hæcce dicta, ut & allegatum Responsum Juridicæ Facultatis, quibusdam aliquatenus dura videri possent, attamen ob rationes jam tum adductas, Possesso-

rium Ordinarium & Summariissimum, seu ut vocant Momentaneum; quæ jura alias distincta voluerunt, non confunduntur. Equidem in Summariissimo regulariter non agitur de justitia tituli, nec ratione jurisdictionis. Horat. Giovagnon. *cum notis* Octav. Amorini *Resp. II. n. 15. lib. 1.* Imo in Summariissimo non admittitur disceptatio de possessionis justitia vel injustitia, sed jura partibus reservantur, donec ad Ordinarium Possessorium deveniant. Dicitur enim Summariissimum & Momentaneum, quasi in eo summaria, brevis & momentanea tantum sit cognitio, vel quia sententia lata non perpetuum sed momentaneam & reparabile præjudicium adfert, quod in Ordinario Possessorio restaurari queat. Andr. Gail. *L. 1. Obs. 7. n. 5.* Idem Giovagnon. *Resp. 108. n. III. Lib. 1.* Et sufficit in hoc sola corporalis detentio, & meri facti in existentia, ita ut quilibet possessor seu detentor in injusta, vitiosa, spoliativa, violenta & clandestina possessione sit tuendus, usque dum in ordinario petitorio vel possessorio de jure possessionis plenarie fuerit cognitum. Ludov. Postius *Tract. de Manutendo Observ. 42.* Vincent. Brilla in *Nomoth. Parthenop. tit. 16. Cap. 1. n. 3.* Hermosilla in *Resolut. ad Gloss. LL. parit. Lopetii Tom. 1. Gloss. 4. tit. 3. n. 11.* Turamin. in *L. non. puro 10. ff. de Jure Fisci Part. 2. Cap. 1. n. 18.* Petr. Franc. Passerin. *Problem. Leg. 7. n. 395.* Michael Angelus Gizzius in *Hæstor. Capyc. Latro. Dec. 77. n. 9.* Fulgosius *Cons. 148. col. 2.* Etiam cum Fisco agatur, qui uti in aliis, ita etiam in hoc casu, regulariter utitur jure privatorum. Peregrin. *de Jure Fisci Lib. 7. tit. 3. n. 13.* Joh. Paul. *Melius Observ. forens. 45. n. 24.* Hieron. de Oroz. *de Apicib. Jur. Civil. Lib. 4. Cap. 9. n. 10.* Christoph. Crespianus de Valdaura *Observ. illustr. Decis. Obs. 93. Tom. 2. n. 3.* Oliva *de Jure Fisci. Cap. 15. n. 2.* qui tamen plurimas limitationes

tationes huc pertinentes allegat, quas ordine exhibebimus *sequ. n. 90. hoc Cap.* Proprium enim est Possessorii Summariissimi, ut celeriter sola facti veritate inspecta, expediatur. *Clem. Saep. de V. S. L. 14. C. de Agric. & Censit. Octav. Cacheran. Ofasch. Decis. 116. n. 7. Cassador. Dec. 8. n. 8. de Restit. spoliar. Capycius Dec. 77. Joh. Bapt. Ferrettus Conf. 1. n. 5. Verallus Dec. 306. P. 1. Menoch. de retin. possess. remed. 3. n. 135. Rebuffus de Decimis qu. 9. n. 50. Julius Caponus Discept. forens. 47. n. 15. Tom. 1.*

Adducta autem hucusque cum grano salis sunt accipienda. Fallunt enim in proxime sequentibus Casibus, in tantum, ut ad eliendas circumstantias gravantes, tituli allegatio sit necessaria, imo interdum insufficiens. Inter illos Casus autem est (1) si absque disceptatione notorie & evidenter de injustitia possessionis appareat, seu si adversarius statim & in continenti docere possit, possessorem esse furen, vel prædonem seu intrusum *L. 1. pr. ff. uti possid. L. 7. C. de Acquir. possess. Menoch. de Retin. Possess. remed. 3. n. 790.* Quamvis enim regulariter in judicio momentaneo nulla exceptio merita respiciens admittatur, verum hæc, uti jam dictum, vel ad Possessorium merum, vel plane ad ipsum remittantur Petitorium, hoc ipsum tamen non procedit, si adversarius in promptu & liquido probare possit, ex parte possessoris vitium & improbitatem, seu non jus. Sacratissimæ enim Leges vinculum iniquitatis ut sint, contra summi & omnium Legislatores fit intentionem; si quis vero in possessione injusta defenderetur, occasio delinquendi simul daretur, via calumniis patefieret, temerarii foverentur litigatores contra justissimam illam *Legem Eum quem temere 79. ff. de judiciis;* & sic notoria committeretur injustitia. Hæcque in tantum procedunt, ut nec Principis mandatis

manuteneri obstat rescriptum, cum recipiat interpretationem a jure, nec sit verosimile, quod ille, qui summi Legislatoris cuncta sospitantis effigiem gerit, injustitiam manuteneri velit, ne inde injuriarum nascatur occasio, unde jura nascuntur, Contra *L. 6. C. und. vi. conf. Francisc. Penna Decis. 384. n. 2. Zuchard. in L. fin. C. de Edicto D. Hadrian. toll. Ludov. Postius de Manutendo Obs. 42. num. 137.*

Fallit quoque (II) si Adversarius æque possessionem sibi arroget, tunc enim agenti, si obtinere velit manutentionem, necessum est de titulo possessionis suæ judici fidem facere, titulata enim possessio semper præfertur. Robert. Maranta *de Ord. jud. dist. 7. n. 19.* Unde si utraque pars cum possessione simul & titulum alleget, manutendus est, qui melius illum probat. Tusch. *Pract. Concl. Tom. 4. Concl. 486. n. 23. Et Tom. 6. Concl. 430. n. 17. lit. P.* Jacob. Cavalerius *Dec. Rotæ Rom. 379. n. 5. Rota Caputaquens. Abbat. Dec. 336. P. 2. Et alii præced. Cap. 2. n. 150. allegati.*

Verum ut ad judicium illud summariissimum, in quo de Regalium possessore agitur, redeam, naturam summariissimi & in hoc casu aliquatenus mutari noto. Quando enim Possessori jus seu admodum vehemens juris præsumptio resistit, tunc possessor nunquam liberatur ab onere probandi Mascard. *de Probat. Concl. 1373. n. 36.* Hocque generaliter obtinet si cum Principe res sit, & Possessores contra illum manuteneri velint, non enim audiuntur, nisi etiam cum possessione titulum saltem præsumptum aut coloratum summarie probent. Horat. Giovagnon. *cum notis Octavii Amorini Resp. XI. n. 15. seq. Peregrin. Consil. 3. Fulvius Pacian. de Probat. L. 1. Cap. 7. n. 84. & Cap. 61. n. 27. Menoch. de retin. possess. remed. 3. n. 250.*

n. 250. Cardin. Tusch. *Concl. Pract.* 285. *lit. I.* Ioh. Chrysof. de Vargas Machuca *Decis.* 33. n. 10.

Cum autem fundamentum earum, quæ in hoc Capite hætenus asserta sunt, illud solummodo sit; Principis intentionem esse fundatam contra possessores illarum rerum, quæ ad ipsum spectare solent. Crespius de Valdaura *Obs. Illustr. Decis. Tom. 2. obs. 95.* Hoc vero aliqui ratione juris venandi in specie acriter impugnare conantur, sique eorum opinio vera foret, omnia illa quæ in toto hoc Capite asseruimus, sua sponte corruerent, ideoque placet hæc paulo accuratius tractare. Præcipue autem reperiuntur tales, qui putant, Jus Venandi solum Principis non esse, potissimum ex hac ratione, quod Jure Divino & Naturæ potestas in bruta omnibus omnino hominibus sit concessa *Genes. 1. v. 26. & 28.* Item *Cap. 8. vers. 17.* *Levit. 17. v. 13. §. 12. Inst. de Rer. Divis. L. 1. & 3. ff. de A. R. D.* Adeo ut alicui non solum venari liceat in fundo suo, sed etiam in alieno *d. L. 3. §. 1. L. 16. ff. de Servit. rust. præd.* Cur vero feræ & volucres etiam in alieno fundo captæ fiant capientis, subijciunt rationem, quia aer communis esse perhibetur, in aëre autem aves volent, & bestię vagentur, adeoque incerto loco consistent, quod magis aëre quam terra contineri videantur, neque illas esse partem fundi aut terræ, sed in quocunque loco comprehendantur, quamdiu in libertate naturali reperiuntur, esse communes ac nullius, ac proinde occupanti cedere. *L. 15. & seq. ff. de Action. Empt. L. 3. §. 14. L. 26. de Acquir. vel amit. possess.*

Nihilominus tamen plerisque subditis hodie Venationem interdictam esse, notorium est, uti hac de re extat Constitutio Friderici 2. *Feud. §. 27. circa fin.* Imo hodie nulli competit, nisi illi, cui ex speciali gratia, vel
per

per modum feudi concessa, Joseph. a Sesse *Decis.* 74. n. 5. Crespius de Valdaura *Illustr. Decis. Tom. 2. Obs.* 93. Solorzano de *Jure Indiar. Tom. 2. lib. 2. n. 38.*

Nullo autem hoc jure niti, Antagonistæ putant, præcipue (I) propter allegatos Sacræ Scripturæ textus, quos tamen si penitus intuemur, non præceptive, sed enunciative saltem & permissive loqui, reperimus. Et enim Deus homini generaliter & collective res terrenas tanquam Oeconomo & Dispensatori concessit. Grotius de *J. B. & P. Lib. 2. Cap. 2. th. num. 1.*

(II) Propter dictamen juris naturalis. At vero facilis in contrarium est Responsio, quod sc. captura ferarum promiscua non simpliciter sit Juris Naturæ. Quippe actus ei adversus talis non est, qui involvat turpitudinem moralem, & disconvenientiam cum natura sociali, vel naturæ societatis ratione utentium repugnet. Celeber. Grotius *Lib. 1. Cap. 1. th. 3. n. 1. & th. 10. n. 1.* Bene igitur hanc in rem laudatus Grotius *Lib. 2. Cap. 8.* ulterius ait: Valde falluntur Jcti, qui hæc ita putant naturalia ut mutari nequeat; Sunt enim naturalia non simpliciter, sed pro certo rerum statu, id est, si aliter cautum non sit. Germaniæ autem populi, cum Principibus ac Regibus bona quædam essent assignanda, unde dignitatem suam sustinerent, sapienter existimarunt, ab illis rebus esse incipiendum, quæ sine damno cujusquam tribui possint, cujusmodi sunt res omnes, quæ in dominium nullius pervenerunt. Quò jure usos & Ægyptios video. Nam & ibi Regum Procurator vindicabat res ejus generis. Hactenus Grotius.

Hinc vel manibus palpari potest, quod potestas capiendi feras meræ dispositioni humanæ subjaceat. Et si vel maxime esset juris naturalis, non tamen præceptivi
h. e.

h. e. facultatis naturalis, quæ omnino centuplicem mutationem recipere potest; cum Jus Naturæ tali respectu arbitrio humano permiserit, an & quomodo facultate illa concessa uti velit, vel nolit. Censendum proinde est, quod dum singuli homines initio rerum in unum aliquem perfectum cœtum, utpote imaginem ejus, omnia jura sua transtulerunt, simul quoque jus venandi cum cæteris Regalibus transtulerint. Jam vero Princeps, dum ex adunato illo jure omnium, particulatim in singulos distincta dominia & separatas possessiones iterum distribuit, jus venandi ad Universitatem tulit, ac sibi tanquam representanti Universitatem reservavit, ut adeo nullius amplius privati dici queat. Conf. Excellentiss. Dn. Becman. in *Parall. Polit. Cap. 18. rb. 4. pag. 665. fn. & 666. init.*

Nec fundamento hæc res destituitur, cum enim ad vitandum majus malum, nempe confusionem rerum, multitudinem cruentarum litium, & consequens ejus, internecionem hominum, communitio rerum abolita & ordinata proprietas introducta sit, ex eadem quoque ratione, videlicet ad promovenda commoda humana & supprimendum fomitem litium, quæ imminere videbantur, omnia *ad hoc* hoc est quæ ambiguitate dominii laborant, inter quæ & Jus Venandi est (cum feræ incertis sedibus vagentur) & ad Universitatem relata, ac privatorum cupidini atque altercationi præcisa sunt, ut itaque mens eorum, qui primitus singularia dominia introduxerunt, semper credenda sit talis fuisse, ut quam minimum ab æquitate naturali recesserit. Accedit, quod Princeps tanquam promotor publicæ salutis de damno vitando, subditi autem de futile lucro capiendo tantum sint solliciti, quod posterius odiosum, &
N in

in spe niminis caduca incertaque consistit, ut nec in bonis esse dici queat arg. *L. Pretia rerum 63. ff. ad L. Falcid.*

In dubium itaque est, si Venationes una cum aliis *ademptoris* communes mansissent, quod maxima inde suboritura fuissent mala, quippe Venatio (si a quovis exerceatur) & deprædatio duo sunt confinia studia, & rudimenta bellorum tempore pacis, uti non male scripsit nonnemo historicorum nostri seculi. Vid. Excellent. Dn. Becman. in *Præfat. ad Dissert. Academ. ex Andr. Gail, Lib. 2. Obs. 67.* ubi Venationem Comitum rei militaris & meditationem rerum bellicarum ingeniose appellat. Publice itaque interest ad Pacem atque tranquillitatem colendam, ut Jus Venandi sit penes Principem, præsertim cum absque armorum & tormentorum usu expediri non possit, illud autem peregrinantibus periculosissimum existere queat, prout jam tum conqueritur Constit. Elect. Saxon. (quam allegat. Carpzov. in *Praxi Criminal. Part. 2. qu. 84. n. 43.*) his verbis; Daß auch zu mehrmalen arme unschuldige Wanderleute, welche ihren Weg durch die Wälder, Heiden und Hölzer nehmen müssen, und auf solche Wildpratts-Beschädiger stossen, oder ihnen sonst zuhänden kommen, von denen beraubet, und jämmerlich ermordet worden se. Estque pertinens Edictum Potentissimi Electoris Brandenburg. de Anno 1653. ibi: Nun können wir diesen Frevel und Muthwillen nicht länger nachsehen noch gestatten, daß uns in unsern Jagten und Regalien von so liederlichen Leuten dergleichen Eingriffe und Thätlichkeiten zugesüget werden. Dannerhero die hohe Nothdurfft erfordert, je mehr und mehr solche Verbrecher sich häuffen und überhand nehmen, je schärfere Verordnung wider sie zumachen, wozu dann insonderheit auch dieses beweget, daß dergleichen Delinquenten gemein

gemeiniglich auch andere excessse und Bubenstücke beschuldiget werden; Inmassen dann zuvermuthen, daß welche sich an ihren Landes Herren und dessen Hohenheiten zu vergreiffen keinen Scheu tragen, dieselbe auch andere Privat Personen zu beleidigen, und wann sie Gelegenheit dazu haben, allerhand Ubelthaten zu verüben ihnen kein Gewissen machen werden &c. conf. *Edict. seq. de Anno 1669. & de Anno 1672, d. 15. Novembr. Coloniae ad Spream.*

Et non solum peregrinantibus, verum etiam ipsis cujusvis Reipl. in colis communio Juris Venandi, quæ discordiæ mater *L. ff. de S. P. U.* nociva foret, uti jam antea monuimus, cum tamen omnibus & singulis concordiam commendet tum sana Ratio, tum *Novell. 83. pr.* Ut hinc libertatem Venandi defendentes, propriæ securitatis munimenta convellant.

Præterea indifferens Venationis permissio est, quoddam avocamentum ab operibus & laboribus quotidianis, meritoque patrocinium & asylum desidiæ audit, unde non potest non ordinatissima Respublica ad panoletriam seu totalem ruinam redigi, dum homines sub tali specie ad pessima quæque scelera invitantur. Conf. *Wesfenbec. ad tit. ff. de A. R. D.* Insuper hoc absurdum ex adversariorum promiscua Hypothesi (dum illud *Geneos dictum; Subjici Vobis bestias terræ* allegant) fuit, quod non tantum feræ, sed mansvera quoque animalia omnia, tanquam communia a quovis occupari possent, unde vinculum societatis facile rumperetur.

Ad hæc etiam si Princeps nullo alio juræ aut titulo Venationem cum cæteris Regalibus possideret, illum tamen immemorialis præscriptionis illud usurpare posse, est in confesso. Quod ipsum & confirmat *Noë Meurer*

Tract. von Jörslicher Obrigkeit und Gerechtigkeit. Rubr. von welchen Recht an das Weidewerck &c. in fin. ibi: Ist es durch einen langen Gebrauch und Gewohnheit, die nicht weniger, denn ein ander geschriebenes Recht und Gesetz zuhalten, auch der Teutschen und der Unterthanen lang Stillschweigen gutwillig zulassen, und Bewilligung dahin kommen, daß etliche so an sondern Orten alleine das Weidewerck von alters hergebracht, daß andern gewehret &c. Add. Const. Elect. Duc. Saxon. de Anno 1584. quam allegat Seidensticker in Disput. von denen Wild-Dieben §. 10. Estque contra temeratores Venationum promulgata, verb. Und aber in Krafft, des über viel undenklichen Zeit im gangen Römischen Reich Teutscher Nation, und andern Königreichen und Landen verfahren und hergebrachten Gebrauchs. &c.

Quantum etiam olim Medi, Persæ, ac Parthi Venandi studio tribuerint, ex Xenophonte de pædia Cyri, Cornel. Nepote Alcibiade Cap. XI. Justino L. 41. Cap. 3. constat. Apud Laonicum Chalcocondilam Lib. 3. memoratur, Bajazetem habuisse 7000. virorum, qui accipitres curarent, & aluisse 6000. canum. Cui captivo cum missis canibus & accipitribus hoc exprobarer Victor Témires, ille ferociter respondit: *Mibi qui sum natus & educatus ab Amurate Orchanis filio, qui ambo Reges extitere, congruit canum & accipitrum studium. Non item tibi Seythæ, latroni, & latrociniis assveto.* vid. Dn. Pufendorff. de Jure Nat. & Gent. Lib. IV. Cap. 6. §. 6.

Idcirco qui in Germania hodie prætendunt Jus Venandi, specificæ, illud per titulatam possessionem probare debent, cum Princeps, ut sæpius monuimus, contra subditos fundatam habeat intentionem, ut proinde ad titulum edendum cuncti compelli possint, indeque si eundem

dem edere nolint, Regalium quasi possessione privari solent. Uti jam de suis moribus testatur Lucas de Penna in *L. 2. C. de fund. limitroph.* Roland a Valle *Conf. 89. n. 24. lib. 2.* Et licet consuetudine Principes ac Status Imperii bene meritis concedant ad certum tempus aliquando venationem, vulgo *ein Gnaden-Jagen auf gewisse Zeit*, vel concedant etiam in feudum, tamen eo jus venandi feras majores concessisse non intelliguntur, sed nihilominus expresse hi Concessionarii sibi concessum probare debent. Cum non præsumendum sit, Principem Venationes majores simul concessisse, arg. *Cap. fin. X. de Offic. Vicar.* Perillustr. Dn. de Rhetz. in *Instit. Jur. Publ. Lib. 2. tit. 18. §. 6. 7.* Andr. Gail. *Lib. 2. Obs. 66. n. 7.* Conrad ab Einsiedel *Tr. de Regalib. Cap. 3. n. 372. seq.* Tantum de Regalibus Minoribus, Majora hic quoque forent exponenda, nisi Cap. texto prolixius de iis ageretur, ubi exhibebimus an concurrente præscriptione, quæ immemorialis vocatur, illa acquiri possint.

Sequuntur Bona Fiscalia, de quibus in antecessum notamus, quod quidem inter ipsa & Regalia Minora exigua vel nulla plane sit differentia, ob identitatem rationis, quæ consistit in ambiguitate dominii, nihilominus ipsa separatim certis de causis proponemus. Est vero in hisce pariter titulus necessario edendus. Quamvis enim illa regula; Possessorem non teneri possessionis suæ titulum edere, etiam regulariter locum habeat, si lis sit cum Fisco *L. 7. C. de Jure Fisci.* Gvido Papa *qu. 366.* Peregrin. *de Jure Fisci Lib. 7. Cap. 3. n. 10.* Marius Giurba *Conf. 67. n. 19.* Datur enim æque ac contra privatum ita & contra Fiscum non attento titulo manutentio. Postius *de Manutenendo Observ. 14. n. 6.* Idemque ordo tam in Fiscalibus, quam in aliis servandus est. *L. 1. C. de Conduct. præd. Fisc.*

cal. Oliva de Jure Fisci Cap. 15. num. 2. Christoph. Crespius de Valdaura Observ. Illustr. Decis. 93. Tom. 2. num. 3. Vergin. de Boccatiis a Cingulo de Interdict. Uti possid. Cap. 5. n. 2. & Cap. 10. n. 7. Joh. Paul. Melius Obs. forens. 45. n. 24. Flores Diez de Mena Var. quest. lib. 1. qu. 10. num. 66. Robert. Lancelot. de Attentat. Cap. 31. num. 101. Barnab. Cornazzan. Decis. Rotæ Lucens. 49. n. 9. Mazzol. Conf. 91. n. 53. Horat. Giovagnon. cum notis Octav. Amorini Conf. 8. n. 112. Ludov. Postius de Manuten. Obs. 42. n. 14. Rota recent. decis. part. 2. Gregor. XV. Decis. 105. n. 20. Turamin. ad L. 10. ff. de Jure Fisci part. 2. Cap. 1. n. 18. Petr. Francisc. Passerin. Problem. Leg. 7. n. 39. Michael Angelus Gizzius in Hector. Capyc. Latr. Decis. Observ. 77. n. 9. A Hermosilla in Addit. ad Gloss. LL. partit. Lopetii Tom. 1. Gloss. 4. tit. 3. n. 11. Jure enim Privati utitur Fiscus, ubicunque specialiter privilegiatus non reperitur L. 37. ff. de Jur. Fisci. Regula tamen hæc, quod nempe Fiscus utatur jure privatorum, limitatur, quando possessor litigat contra eum de tali re, ratione cujus fisci intentio fundata est de jure communi, tunc enim possessio non titulata non relevat jus Fisci Cap. cum personæ 7. de privil. in 6to, & ob eam rationem dici solet, fiscum ratione illorum bonorum, quæ ipsi assignant jura, sine possessione non litigare. Horat. Montan. de Regal. §. Flumina navigab. n. 9. pag. 61. Bellug. in specul. rubr. 14. §. unde videamus n. 42.

Inter alia autem jura concedunt Fisco BONA VACANTIA, Erblose Güter; sicuti enim nolunt dominia rerum esse in incerto *pr. Instit. & L. 1. ff. de Usucap.* ita nec quenuquam sine herede decedere patiuntur, quippe publice interest, ut certi quid in rebus humanis statuatur, ad evitandam confusionem, & exinde promanantia mala gravissima. Cum igitur Bona Vacantia ex sui natura ad neminem privatum spectent, ob ambiguitatem dominii ad Prin-

Principem tanquam ad Universitatis imaginem jure merito referuntur. Accedit, quod distributa dominia pendant a dominio generali, si quid igitur dominio particulari carere incipit, non fit occupantis, sed ad Universitatem & consequenter ad Principem, tanquam eandem repræsentantem, redit Grotius *de J. B. & P. Lib. 2. Cap. 4. 2b. 19. n. 3.* Militat porro pro Fisco Principis auctoritas Juris Communis. Vid. *tot. tit. Cod. de bonis vacantibus. Bovadilla Lib. 2. Polit. Cap. 16. n. 132 Lara de Anniversar. Lib. 1. Cap. 22. n. 11. Crespius de Valdaura Obs. 93. n. 13.* qui multa *de bonis mostrencis* h. e. vacantibus exhibet. Averdano *de Exequ. mandat. Cap. 7. n. 6.*

Bona Vacantia autem illa proprie sunt, quando defunctus certo & legitimo possessore destitutus est. Hocque Casu in territoriis Statuum Imperii vacantia relicta ad Fiscum Statuum Imperii pertinent. Perillustis Dn. de Rhez *in Instit. Jur. Publ. Lib. 2. tit. 21. §. 2.* Et licet *in L. 1. C. de Bon. Vac.* cautum sit, Civitates non esse debere capaces bonorum vacantium; hodie tamen Civitates Imperiales, qua Status Imperii sunt, ejus juris capaces reputantur, & sic earum Fiscus, idem ut Fiscus Principum, Possessorem Bonorum Vacantium, ad edendum titulum compelle potest.

Porro eodem modo ad Fiscum spectant ea bona, QUÆ INDIGNIS AUFERUNTUR. arg. *L. 1. ff. de Jure Fisci Tit. flor. De his, quæ ut indignis auferuntur. Boer. de Reg. C. 3. n. 40. Regner. Sixtin. de Regal. Cap. 13. n. 34. Matth. de Afflict. ad Cap. un. quæ sint Regal. §. Et quæ n. 2.* Hæce talia autem procedunt in Civili fisci successione, de qua specialiter agit Dn. Præses *Tract. suo de Success. ab Intest. Differ. 5.* Quid vero in successione Fisci feudali obtineat, & an quoque ratione hujus Fiscus in tantum

tum intentionem suam habeat fundatam, ut si Vassallus moriatur nulloque relicto herede, Fiscus bona illa sibi arrogare, alios autem possessores ad edendum titulum compellere queat, in quaestionem venit? Resp. Si Dominus feudi simul jus fisci habeat, nullum est dubium. Si tamen Fiscus a Domino Feudi diversus est, tunc hoc regulariter omnino negandum ob rationes plurimas a Dn. Præs. de *Tract. de Success. ab Intest. Disp. 5. Cap. 2.* adductas. Fiscus enim tantum succedit in bonis proprie vacantibus i. e. omni domino destitutus, & ad heredem nullum devolutis. Feuda autem, etiam si Vassallus neminem reliquerit heredem, non tamen domino destituta dici possunt, ob dominium plenum quod dominio directo competit, ut ideo ad hunc integrum feudum post mortem Vassalli redeat. *C. un. §. Et si 1. Feud. 13.* Simile de Usufructu habet *§. fin. Inst. de Usufr.* Limitationes tamen aliquas jam tum subjecit Dn. Præs. *cit. loc.* quas ibi prolixè & cum summo studio deductas reperire poterit Lector. Conf. Henric. a Rosenthal, *de Feud. Cap. 11. Concl. 9. n. 21.* Ludwell. *in Synopsi feud. Cap. 10. pr.* Richter *de Success. ab Intest. sect. 5. n. 37.* Sonsbeck. *de Feud. P. 9. n. 116.* Leopoldus Hackelm. *Quæst. Illustr. D. 18. tb. 20. lit. E.*

Jus Albinatus seu Albinagii (le Droit d'Aubaine) huc quoque pertinet, quod est jus vindicandi hereditatem alibi natorum seu peregrinorum, & in Russia, Tartaria, universo Imperio Turcico, Anglia, Italia, maximeque omnium in Gallia strictissime observatur, & quidem tali modo, ut sive testato sive intestato ibi decesserint, eorum bona sibi Rex vindicet. Ratio ejus in eo sita, quia præsumuntur morientes e Republ. commoda traxisse: Satiùs igitur, ut ista intra eam maneant, quam ut in aliam Rempublicam transferantur. Dn. Præs. *de Success. ab Intestato Dissert. 1. cap. 4.*

cap. 4. §. 30. Henric. Zæf. in *Comment. ff. de Testam. n. 12.* Francisc. Barry *Tract. de Success. Lib. 1. tit. 7. n. 21.* Bodinus *de Re-publ. Lib. 1. Cap. 6.* Quod vero a Possessore talium bonorum, quæ sub Albinagium ceciderunt, vel maxime edendus sit titulus, ex illis quæ sparsim in hoc capite monuimus, in tantum patet, ut sit extra omne dubium.

Porro hic locum sibi vendicant BONA DAMNATORUM, quæ Fiscus præcipue occupat ob crimen læsæ Majestatis commissum. *L. 5. C. ad L. Jul. Majest. ne heredibus vires relinquantur ulciscendi mortem defuncti*, qua de re vid. pluribus Perillustis Dn. de Rhetz in *Instit. Jur. Publ. Lib. 2. tit. 21. §. 4.* qui hisce jungit bona damnatorum hæreticorum. Quo majoris momenti autem bona damnatorum, eo magis in iis est edendus titulus a Possidente, si Fiscus hoc exigit, cum ipse hic potissimum, si ulla in re alia, fundatam habeat intentionem.

Non sum quidem nescius, plura Fisco adjudicanda venire, fusiusque de hisce talibus disputari posse, sed data opera brevitati studemus. Sufficiat proinde generale conclusum: Quotiescunque jura Fisco aliqua bona attribunt, toties possessor illorum bonorum titulum seu causam docere tenetur, ob valde resistentem juris communis præsumptionem. Oliva *de Jure Fisci cap. 15. n. 2.* Crespinus *de Valdaura Obs. 93. Tom. 2. num. 3.* & quam plurimi allegati præced. num. 5. hujus Capituli tertii.

Demum quod BONA DOMANIALIA (Gammer-oder Tafel-Güter) attinet, illa a Principibus nullo modo aut titulo alienari posse constat, cum sint patrimonium populi, cujus fructus destinati sunt ad sustentanda Reipl. aut Regiæ dignitatis onera. Hugo Grotius *de J. B. & P. Lib. 2. cap. 6. ib. 11.* Hinc alienationem horum laudatus Grotius pro actu ipso Naturæ jure nullo tanquam de re aliena reputat *Lib. 2. Cap. 14. ib. 2. num. 1. & ib. 12. num. 16.* Ita ut

O

hæc

hæc alienatio nec accedente juramento Principis subsistat per famosissimum *cap. Intellecto 33. X. de Jurejur.*

Ex hisce concludimus, quia alienatio Domanialium est ipso Naturæ jure nulla eaque nec dari, neque accipi salva Republ. possunt, hinc privatus eorum possessor nullo tempore, utpote cujus per se nulla est efficacia, vel contractu se rueri potest, nec ad titulum edendum cum effectu admitrendus est, cum illum nec habere ullo modo queat, sed militer contra ipsam præsumptio juris & de jure; quippe quorum quis inciplex plane est, in iis multo minus titulum acquiri posse, cuius est in porpatulo. Secus autem erit, si Princeps ob propriam utilitatem velit, ut possessor titulum alleget, si enim forte Principi vere non constet, an Bona possessa fuerint Domanialia, per allegationem Tituli a possessore factam de eo constare poterit. Conf. ea quæ dicta *cap. 1. Disput. nostra n. 75. & seq.* Cum ergo Possessio vera & iusta Domanialium bonorum non detur, & quidem ob semper deficientem titulum absque possessione autem nulla res præscribi possit. *Cap. sine possessione de Reg. jur. in 6to. Octav. Cacheran. Olasch. Dec. 101. n. 4.* optime itaque concluditur Domanialia nullo modo acquiri posse, Alvar. Valasc. *de Jure Emphyt. qu. 9. n. 7.* Cavedus *de Patronatu Regiæ Coronæ cap. 7. n. 20.* Castillus *de rebus debitis cap. 22. seq.* Avendan. *de Exequ. Mandat. Lib. 1. c. 4.* Et idem de moribus Galliæ testatur Rebuffus *ad Consist. Galliæ Tom. 3. in tit. de mater. possessor. art. 2. gloss. 2. n. 26.*

Et igitur talis possessor in summa mala fide & injustissimus detentor ac prædo rei indalienabilis, quæque extra omne commercium est ipso Naturæ jure, ut hinc indignus frueretur commodis Possessorum aliorum, qui nempe titulum allegare non tenentur. Proinde regulariter obtinet, ut si vel maxime possessor domanialium edere velit titulum, ex gr. se emisit a Principe, non tamen erit

manu-

manutenendus nec audiendus. Quæcunque enim probata non relevant, ad probandum non admittuntur. Exinde porro sequitur, si Princeps antecessor, his non obstantibus de facto bona quædam, vel largitionibus, vel per Contractum Possessori concesserit, successorem illa iuste ad coronam revocare posse, sine ulla compensatione, tum ex allegata ratione, quia alienatio illa tanquam de re aliena fuit ipso Naturæ jure nulla; Tum quia scire debuit & potuit emptor conditionem istorum bonorum, adeoque summæ malæ fidei possessor est. Unde non improbandum factum Caroli II. Regis Anliæ, qui omnia Domania lia post tempus regicidii a Cromwello alienata, sine ulla compensatione & non requisito titulo revocavit. Idem paucis ab hinc annis a Svedicæ facilitatum esse, toti orbi constat. Profusis enim Christinae & aliorum Regum largitionibus, nimium quantum modus sustentandæ dignitatis Regiæ erat imminutus.

Cæterum de Bonis Domanielibus conf. Dn. Brunnem. *Consil. 1. n. 70.* Nobil. Dn. Mart. Frider. Seidel. *de Sacra Domnan. Jure.* Julius Caponus *Discept. forens. 337. num. 30. seq. Tom. IV.* ibique plures allegati.

C A P V T IV.

DE

TITULO EDENDO A POS- SESSORE FEUDORUM ET DIGNITATUM.

S V M M A R I A.

Mutatio non præsumitur. | Ergo probanda, quia est facti.
n. 1. 2.

O 2

Præ

<i>Prædium potius præsumitur</i>	<i>Præsumptio libertatis trans-</i>
<i>allodiale, quam feudale.</i>	<i>fert onus probandi in adver-</i>
3	<i>sarium.</i>
<i>Consequens feudi est præstatio</i>	21
<i>servitorum.</i>	<i>Quando feudus præsumatur</i>
4	<i>feudalis.</i>
<i>Conjecturæ feudales debent es-</i>	22
<i>se evidentes.</i>	<i>Quando ejus possessor oblige-</i>
5	<i>tur edere titulum.</i>
<i>Investituræ renovatio non suf-</i>	23
<i>ficit ad præsumendam rem</i>	<i>Quid obtineat razione spoli.</i>
<i>feudalem.</i>	24
6	<i>Feudum præsumitur ex pacto</i>
<i>Heredes allodiales interim in</i>	<i>& providentia donec per</i>
<i>possessione manent.</i>	<i>titulum aliud probetur.</i>
7	25.
<i>Vasallus tenetur ostendere ti-</i>	<i>seq.</i>
<i>trum.</i>	<i>Qualitas a L. requisita sem-</i>
8	<i>per rei inesse præsumitur.</i>
<i>Edicta Serenissimi hanc in rem.</i>	
9. seq.	28. sq.
<i>Contumax in edendo titulo</i>	<i>Si pactum feudo adjectum sit</i>
<i>privatur feudo.</i>	<i>dubium, quæ nam inter præ-</i>
11	<i>ratio adhibenda.</i>
<i>Item mentiens.</i>	30
12	<i>In omni Contractu clausula ita</i>
<i>Una vice citatus non ira pu-</i>	<i>interpretandæ, ne natura</i>
<i>nitur.</i>	<i>ejus derogent.</i>
13	31
<i>Titulum d signans quomodo</i>	<i>Vocabulum feudi simpliciter</i>
<i>graveretur.</i>	<i>prolatum denorat propri-</i>
14	<i>um.</i>
<i>Quo casu possessor non tenea-</i>	32
<i>tur edere titulum.</i>	<i>Exempla.</i>
15	<i>ibid. & 33</i>
<i>Ratio antedictorum.</i>	<i>Contraria sententia.</i>
16	34
<i>Fundus in medio terrarum</i>	<i>Removetur.</i>
<i>feudalium situs, non præ-</i>	35. seq.
<i>sumitur talis.</i>	<i>Secundum mores hodiernos</i>
17	<i>feudum magis præsumitur</i>
<i>Jure Naturæ omnis terra li-</i>	<i>mixtum.</i>
<i>bera.</i>	37
18	<i>Primogenituram in feudo</i>
<i>Quoad proprietatem non o-</i>	<i>prætendens probatione gra-</i>
<i>mnis terra est Principis.</i>	<i>vatur.</i>
19. seq.	38

Qui

Qui regulariter a feudi succes- sione excluduntur titulum offendere debent. 39	In Emphyteusi quoque edendus titulus. 63
Qui nam sint illi. 40	Quid sit Emphyteusis. 64
Contraria aliquorum senten- tia. 41	Quando solutio Canonis habeat vim tituli. 66
Respondetur ad objectiones eod. & sq. 42	Præsumptio quæ oritur ex su- perflua solutione Canonis. 67
Excluduntur porro Banniti 44	Quando potissimum titulus e- dendus. 68
Usurarii Manifeste. 45	Quid in Dignitatibus obineat. 69. seq.
Domnati de Crimine publico 46	Quomodo nobilitatis proban- da. 72
Infames. 47	Quando probandi sint die Acht Ahnen. 73
Femina. 48	Et quidem in Collegiis Capitu- larium. 74. seq.
Rationes adduntur. 49. seq.	Item ratione Ludorum Eque- strium. 76
Idem de Clericis statuitur. 51 seq.	Imperator hæc tollere potest. 77. seq.
Denique Spurii, Incestuosi, Naturales. 53	Alius modus probandi nobili- tatem. 79
Cuncti hi præ aliis titulum ede- re tenentur. 54	Dicta extenduntur ad Gradua- ros. 80
Hactenus dicta limitantur & traduntur Exceptiones a Re- gula. 55. seq.	Licentiaty juris non est qui pro Licentia disputavit. 81. seq.
Casus L. 2. C. de fund. limi- troph. 59. seq.	Tituli ipsi interdum probant. 83. seq.
Inter feudum & Emphyteusin magna est affinitas 62	

CUM probabile sit, rerum statum Origini suæ con-
formem semper adesse, mutatio nulla præsumitur.
Dn. Brunnem. in Lin. Doctr. Moral. Cap. 3. rb. 16. Ita-
que vix ulla procedit mutatio, non accedente aliquo facto:

Illæ autem quæ facti sunt, non præsumuntur, sed exigunt probationem. Nec possessio operatur præsumptionem pro possessore, quando primævus naturæ status repugnat. Cæsar. Argel. de Patron. *Tr. de Acquir. possess.* pag. 76. n. 26. Heft. Capyc. Latro *Dec. 23. num. 13.* Eodem modo in dubio potius res præsumenda est allodialis, quam feudalis arg. *C. si de feudo §. inter filiam 2. Feud. 26. Dn. Præses in Ex. Feud. cap. 2. quæst. 7.* Cum de jure quodlibet prædium a fundo usque ad cælum præsumatur liberum ac allodium. Laurent. Kirchov. *Vol. 3. Consil. 24. n. 1.* Constitutio feudi enim est facti. Et quælibet res libera præsumitur, donec serva probetur. Quando autem res aliqua feudalis prætenditur, necessarium quoque consequens est, illam quoddammodo esse servientem, cum feudorum communis natura sit præstatio servitiorum a Vasallo. Conf. *L. 8. ibique Glossa in verb. Prohibetur. C. de Servit. & aqua Matth. de Afflict. Decis. Neapol. 276. num. 6. & 7. Joseph Mascard. de Probat. Concl. 79. Conrad. Rittershus. Lib. 1. Cap. 2. quæst. fin. Anton. Disp. 15. tit. 7. Hartm. Pistor. Lib. 1. qu. 46. n. 5.* Hinc conjecturæ quibus res feudalis probari debet, ut sint evidentes necessum est; ex gr. Si bona illa in designatione feudorum provincialium contineantur, vel servitia feudalia hucusque semper præstita sint. Conf. Dn. Præses *Exam. Feud. Cap. 2. qu. 8.* Ideoque solam investituræ renovationem ad præsumendam rem feudalem non sufficere statuit. Carpzov. *P. 1. Conf. 27. def. 7.* Hæc enim renovatio etiam in bonis Emphyteuticis fieri conf. *evir, teste Dn. Præsidi in privatis Discursib. ad cit. loc.*

Quamobrem donec res per titulum aliquem probata sit feudalis, filie aliique heredes allodiales in possessione manent 2. *Feud. 26. §. 1. Decis. Saxon. noviss. 37.* Et sic ab Universitate Ingolstadiensis pronunciatum esse exhibet Laurent. Kirchov. *Vol. 1. Consil. 39. num. 1. conf. Ludwell. Synops. feudal. pag. 387. ibique allegatus Borcholt.* Cum

Cum itaque res aliqua feudalitatis esse non possit sine Superioris aut Domini directi consensu, Vassallus Domino requirenti ostendere tenetur titulum possessionis, cum quod illam ab ipso habeat, sit extra controversiam. Francisc. Merlin. Pignatelli *Contröv. forens. Cap. 13. num. 15.* Folv. Pacian. *de Probat. Lib. 1. Cap. 62. n. 27.* Anton. Padill. *in L. Altius de Servit. § aqua n. 3.* Alvar. Valascus *de Jure Emphyt. qu. 8. n. 20.*

Quam ob causam Edictis ad præsentem materiam pertinentibus Sereniss. ac Potentiss. Elect. Brandenb. citavit Vassallos anno 1683. d. 10. Maji damit aber unser Lebens-Canzeley desto gewisser sey, ob allen denen Fällen, davon vorher Verordnung geschehen, recht nachgelebet werde, so wollen wir, daß alle und jede, welche Lehen-Güter inne haben oder besitzen, dennoch aber damit wirklich nicht belehnet seyn, (den Titel) ihrer *Possession* oder *Detention* (nam in casibus ob præsumptiones resistentes, possessio sine titulo non est possessio, sed potius iniqua detentio appellanda. Vassalli Marchici enim, ut & plerique alii in Germania, simul sunt subditi, uti ex eorum juramento fidelitatis patet, hinc si nullum habeant titulum, præsumuntur esse in mala fide) es sey jure retentionis, immissionis, Hypothecæ, retrovenditionis, emptionis, dotalitii, permutationis, cessionis, dationis in solutum, additionis, oder auf eine andere Weise innerhalb 6. Monat gebührend darzutun. Hoc Edictum tamen infecuta quadam dilatio, cui accessit denuo adhuc aliud sequentis tenoris: Als lassen Seine Churfürstl. Durchl. alle und jede, welche Lehen-Güter *ex quocunque titulo* in Besitz haben, hiemit noch-mals erinnern und vermahnen, daß Sie innerhalb 6. Wochen, welche Ihnen aus Überfluß, und aus bloßen Gnaden annoch hierdurch ertheilet werden, ihren Titel, und daß Sie

Sie den Lehen-Rechten gebührend Genüge gethan, *do-
ciren*. Porstam den 19. Jan. 1685. Conf. Edictum de eod.
anno d. 25. Mart. Et ultimum ob aliquorum contumaci-
am, qui sæpius quam ter citati emanerunt, (is autem
contumax est, qui ter citatus emanet *L. Contumacia* 53. ff.
de Re Judic.) de die 14. Julii Porstami 1687. ubi: Und da-
hero es das Ansehen gewinnen will, als wann man
dero Gnade mißbrauchen, und nur immerhin Verzö-
gerung suchen wolle. &c.

Si itaque Vasalli in contumacia perstiterint, feudo
juste privari poterunt. Roland. a Valle *Consil.* 89. num. 21.
Matth. de Afflictis in cap. 1. §. illud. n. 28. in tit. de probib.
feud. Uti ille, qui conventus Rei Vindicatione, & con-
victus fuit de mendacio circa titulum possessionis, per-
inde punitur, ac si de mendacio circa possessionem rei
controversæ fuisset convictus. Bald. ad *L. n. C. de Petit. be-
red.* n. 12. Jason. §. *Action.* Inst. de *Action.* 95. Hocque argu-
mentum deducit Ludolph. Schrader. *Tract. Feud.* P. 9.
cap. 6. n. 21. Bertrand. *Consil.* 219. n. 2. lib. 4. Verum Sichard.
ad *L. 2. C. de Furt.* asserit, Vasallum negantem se esse ta-
lem, furi similem fore, arg. l. 68. §. *fin.* ff. ad *L. Falcid.*
Conf. Gothofred. in *Not. ad hanc L.* Pœna tamen illa,
quod Vasallus contumax feudo fit privandus, quibus-
dam nimis dura videtur, præcipue si Vasalli non sæpius,
quam una vice citati, cum non expresse a jure imposita
reperiatur. Hæc autem arbitria ac Clementiæ Principis
relinquenda, nam si forte ejus contemptus concurrat,
adhuc gravius erunt puniendi. Ideoque licet possessor
in hoc gravetur, ut titulum edere teneatur, non tamen
ex hoc solo fundamento semper sequitur, ut non desi-
gnans titulum cadat jure suo; sed satis videtur gravatus,
si ob contumaciam, omnia ejus bona præsumantur feu-
dalia.

galia. Carol. Ruin. *Consil.* 108. num. 2. Peregrin. *de Jure Fisci* lib. 7. tit. 3. n. 19. Jacob a S. Georg. *in investit.* col. 6.

Dicta autem non obtinent, si quis rem ut allodiam huc usque possederit, Dominus vero vel superior eam feudalem prætendat, tunc enim possessor non tenetur titulum possessionis edere. Carpzov. *P. 1. Const.* 27. def. 9. quem titulum tamen docere deberet, si antea constaret, rem hanc aliquando fuisse feudalem, uti ad id nec obligatus est possessor, si sibi asserat proprietatem & plenum dominium. arg. *L. 4. C. de Edendo* & *L. 4. §. 1. ff. eod.* Jason. *in prælud. Feud.* n. 50. Roman. *Consil.* 163. coll. ult. Cresp. de Valdaura *Observ.* 95. qv. 2. n. 36. Tom. 2. Ratio autem diversitatis hæc est, quia ille qui se Vassallum prætendit, illud tanquam rem facti, uti supra dictum, ob præsumptionem resistentem probare tenetur; ille autem, qui se absolute fundat in dominio, & primævo rerum statu, manuteneri debet. Johan. Paul. Melius *Observ. forens.* 45. num. 24. Flores Dietz. de Mena *Variar. quæst.* Lib. 1. qv. 10. n. 66. Lancellot. *de Auentar.* cap. 31. n. 201. Barnab. Cornazzan. *Decis. Rotæ Lucens.* 49. n. 9. Hermosilla *in Addit. ad Gloss. LL. parit. Lopetii* Tom. 1. Gloss. 4. tit. 3. n. 11. Taramin. *in L. 10. ff. de Jure Fisci* part. 2. cap. 1. n. 18. Horat. Giovagnon. *Consil.* 8. n. 112. Franc. Milan. *Decis.* 3. n. 138. Roland. a Valle *Cons.* 89. n. 21. Decius *Consil.* 61. coll. 1. & 2.

Et licet meus fundus sit intra territorium Principis, vel in medio terrarum feudalium, non tamen ob id censetur esse feudalis, etiamsi possessor nesciret ostendere titulum, quo fundum acquisivit. Hostiensis in *Cap. 30. X de Jurejur.* Quoniam jure primævo & naturæ omnes homines, omnisque terra libera fuit, nisi in quantum illis violentia illata est. Et ideo licet quoad jurisdictionem omnis terra præsumatur illius Principis, intra cu-

jus territorium sita est, attamen res secus se habet, quoad proprietatem. Et hanc opinionem confirmat Abbas Panormitanus *ad d. C. 30. X. de jurejur.* Natta *Consil. 313.* Satius autem adhuc est, si præterea pro possessore militet præsumptio specialis libertatis, quæ nascitur ex ipsa libertatis possessione, cujus natura est, ut transferat onus probandi in adversarium. Mascard. *de Prob. Concl. 1036.* Quod si tamen major pars terrarum sit feudalis, tunc præsumitur, aliis adhuc circumstantiis concurrentibus, cæteras etiam terras feudales esse. Corneus *Consil. 247.*

Cæterum quæ diximus de Vasallo (idem obtinet in Emphyteuta, de quo suo loco pluribus agendum erit) obligato ostendere titulum Domino requidenti, ita demum intelliguntur esse vera, quando agitur contra Vasallos & Emphyteutas novos. Sed secus ubi ageretur contra heredes, nam ipsi se excusare possunt, dicendo, quod non habeant investituras, quia feudum jam tum fuit suorum Majorum, seque & suos antecessores illud tenuisse per tot annorum seriem, quæ ad Præscriptionem contra Dominum feudi, præcipue si ille Princeps non sit, sufficere possit, seque præstintisse servitia, ex illorum autem præstatione oriri præsumptam investituram. Afflict *in Cap. 1. prohibet. feud. alienat. num. 33.* Si vero Vasallus plane spoliatus sit, Titulum coloratum ostendere sufficit, ad tuendam vel recuperandam feudi possessionem, quum intervertitur spoliatus: Quia enim in famulariis non necessaria est plena probatio, hinc de ejus validitate in ordinario judicio controversitur. Marius Giurba *Dec. 69. n. 17. Tusch. Concl. 108. lit. T.*

Verum enim vero, quando dubitatur ac disputatur, quale sit feudum, præsumitur pro feudo ex pacto & providentia, cum hoc naturæ feudorum sit conveniens. Feudum autem hereditarium esse nequeat, non
acce-

accedente aliquo pacto Wurmser. *Class. 3. Sect. 5. n. 107.* Imo ut tale sit, necessum est, in ipsa concessione omnium heredum fieri mentionem. Si enim feudum simpliciter, vel recipienti & filiis ejus concessum, tale non erit. Ludolph. Schrader. *Tract. Feud. Part. 2. Cap. 3. n. 20.* Illo enim casu quando quis acquisivit feudum simpliciter pro se & heredibus suis, præcipue si aliæ concurrant circumstantiæ, feudum ita acquisitum non hereditarium, sed ex pacto & providentia tamdiu præsumitur, donec per sufficientem titulum aliud sit probatum, Joh. Anton. Bellonius *Consil. 45. n. 80.* Parisius *Consil. 23. n. 185.* Francisc. Penna *Decis. 839. n. 14.* Thom. ferrat. *Cautel. 37.* quia verbum, *heres*, in feudis filios tantum denotat. *C. 1. §. Et si clientulus 1. Feud. 13.* Schrader. *cit. loc.* ubi cum multis allegatis Dd. sententiam nostram corroborat.

Dicta autem fluunt ex regula illa generali, quod Qualitas a Lege requisita rei in esse semper præsumatur, pacta vero contraria facti sint, & sic probanda. *C. Quia §. hoc autem ibi: nisi specialiter dictum. 1. F. 1.* Joh. Thom. de Marin. *de gen. & qual. feud. Tom. 1. num. 54.* Joseph. Mascard. *de Probat. Vol. 2. Concl. 767. n. 11.* Schrader. *P. 2. C. 3. n. 103.* Vultejus *Lib. 1. C. 8. n. 52.* Rosenthal. *Cap. 2. Concl. 34.* Sicuti alias in præsumptionum materia similis regula habetur; quod qualitas, quæ naturaliter in est homini, semper adesse præsumatur. Hancque vocant præsumptionem naturæ, videturque a natura ipsa suppeditari Dn. Becman. *in Lin. Doctr. Moral. Cap. 3. nb. 16.* Hinc si pactum aliquod feudo adjectum dubium sit, ea præferenda est interpretatio, quæ materiæ subjæctæ, seu communi & propriæ feudorum naturæ consentanea est: cum debiæ contrahentium conventiones ex Jure Communi interpretationem recipiant, arg. *C. cum dilectus 8. X. de Consecr. ibique Gloss. Jac. de Bellovisu Andr. de Ifern. n. 14.* Schenck.

n. 6. ad C. Investitura §. fin. 2. Feud. 2. Jacob. de S. Georg. Tract. feud. §. qui quidem idvestiri &c. n. 66. adeo, ut quamvis alias omnes actus & dispositiones ita interpretandæ sint, ut nullum verbum vel syllabam superfluum contineant. arg. L. 4. ff. de Usur. & L. 109. pr. ff. de Legat. 1. tamen potius admittendum sit, ut verba sive Clausulæ in Investitura positæ supervacua sint, quam ut per ea feudum improprium reddatur. In omnibus enim Contractibus & negotiis id servatur, ut verba potius superflua censeantur, quam ut per ea naturæ contractus vel illius negotii derogeretur, Bald. ad Rubric. C. de Contrab. Empt. num. 9. Schrader. cit. loc. Cap. 3. n. 107. Ex eodem principio Regulæ nostræ Dd. vocabulum feudi in Statutis, contractibus, privilegiis, ultimis voluntatibus, vel quibusvis aliis dispositionibus simpliciter prolatum, ad feudum proprium restringunt. Ludolph. Schrad. Tr. feud. P. 2. C. 4. n. 65. v. gr. Si statuto alicubi cautum vel consuetudine receptum, ut in feudis primogenitus tantum succedat, statutum hoc vel consuetudinem istam ad propria tantum, non etiam impropria feuda pertinere volunt. Schrad. cit. loc. n. 67. Idem quoque putat, si quis plura habens feuda, filium testamento gravarit, ut ex singulis feudis certam quantitatem alicui præset, ex propriis non impropriis eamolvere compellendum esse. Conf. Ludwell. Tract. Feud. C. 1. pag. 30. & 31.

Nihilominus aliqui feudum hereditarium, si simpliciter feudum sine mentione filiorum vel heredum concessum fuerit, præsumere malunt. Andr. Gail. L. 2. Obs. 154. n. 9. Quia creditur unumquemque sibi & heredibus suis voluisse prospicere. L. 9. ff. de Probat. L. 19. C. de Contrab. Scip. C. duo fratres 2. Feud. 18. Verum hæc ratio tanti momenti non est, ut probanda huic opinioni sufficere videatur. Nam Jure Feudali quidem quisque

sibi,

sibi, & heredibus quoque suis prospexisse praesumitur; Ast vocabulum heredis non ad quosvis extraneos, sed de primi acquirentis liberis tantum accipiendum esse, iisque masculis regulariter, nisi forte in investitura aliud dictum vel cautum fuerit. *C. duo fratres 2. F. 18. Vultejus Cap. 8. n. 33.* ubi aliud hoc pertinens removeret dubium, quorsum Lectorem remitto.

Quamobrem heres, qui feudum hereditarium esse venditat, illud probare tenetur, per titulum aliquem, quo nempe praesumptionem ipsi resistentem elidat. *Roland. a Valle Consf. 37. n. 27. Joh. Anton. Bellonius Consf. 45. n. 80. Parisius Consf. 23. n. 185. Francisc. Penna Decif. 839. n. 14. Struvius in Synragm. Feud. Cap. 16. 2b. 13. num. 3. Anton. Diss. 15. 2b. 7. Conf. Cap. 7. Diss. num. 32.* Sed si hodiernos, praecipue Marchiae, mores consideremus, feudum magis mixtum praesumendum, cum in omnibus ferme investituris reperitur clausula; *Reibes- und Reihens Erben.* Dn. Praeses *Exam. Feud. Cap. 4. qu. 32.*

Similiter sciendum est, quod aliquando Comitatus vel aliud quodvis feudum competat soli primogenito. (Uti in Anglia Filius natus maximus terrarum unicus heres est, teste Thom. Wood. in *Notitia Angliae in Editione Oxoniensi pag. 121.*) Et hoc casu ille, qui se primogenitum praetendit, non possit succedere, nisi primogenitus; Alibi vero, cum regulariter contrarium obineat, & omnes filii aequaliter admittantur ad feudorum successionem, tam de Jure Communi, quam de Jure Feudorum, allegans exceptionem ab hac Regula, debet eam probare. *Math. de Afflict. ad Cap. 1. §. praeterea de probib. feud. alienar.*

Omnino autem notandum, non ab omnibus regulariter feudum posse possideri. Ergo illi, qui regulariter feudis excluduntur, praeter omnibus reliquis titulum suum ostendere tenentur, quod ex speciali beneficio ad succes-

sionem admissi. Excluduntur autem a feudis (I) Hæretici, cum quibus contrahere vel quicquam commercii habere prohibitum est. *L. 4. §. 1. C. de Hæret. & Manich.* (II) Apostatæ, *L. 4. C. de Apostat.* (III) Deportati, quibus omnia adimuntur, adeo ut nec earum rerum heredem habere possint, quas post pœnam irrogatam acquisiverunt. *L. 2. C. de Bonis proscripior.* Solet quidem objici (a) Et servo interdum feudum dari; verum facilis est responsio: Servo enim non qua servo, sed vel intuitu domini, vel qua libero proxime futuro feudum conceditur. (b) Quod contractus, per quos feudum constitui soleat, plerique juris Gentium sint; Resp. Licet alias deportati contractus istos celebrare possint *L. 17. ff. de Pœnis in fin.* naturam tamen feudi adverteri, quæ est, ut feudi usufructus ad Vassallum ipsum, ejusque heredes pertineat: Deportato autem fiscum omnia auferre, etiam post deportationem acquisita. *d. L. 2. C. de Bon. Proscrip.* (c) Quod feuda plerumque militiæ causa conferantur, peregrini vero milites esse possent. Sed negatur, omnes peregrinos milites esse posse, cum deportati quidem peregrini sint, sed milites tamen ob infamiam esse nequeant. *L. 2. §. 2. & 3. ff. de his qui not. infam.* Imo longe alia ratio est peregrinorum, qui ob delictum Rep. expulsi, & omnibus juribus privati. Deinde etiam si milites esse possent, tamen ad feuda non erunt admittendi, ob rationes præced. n. 40. adductas.

(IV) Excluduntur Banniti Imperii, qui deterioris conditionis, quam deportati esse videntur, per ea, quæ exhibet Andr. Gail. *de Pace Publ. L. 2. C. 6. n. 9.* (V) Usu, rarii Manifesti, qui cum animas devorent, & facultates exhauriant, merito e legitimo expelluntur consortio. *C. 1. de Usuris in Geo. L. Improbam senus 20. C. Ex. quib. caus. infam.* (VI) Damnati de Crimine aliquo publico, puta Læsæ Majestati s. *L. ult. C. ad L. Jul. Majest.* Joh. Blanch. *Cap. 5. num. 11. & 12. Rosenthal. Cap. 3. Concl. 23.* (VII) Infames.

fames. Quod tamen nonnulli ita procedere volunt, si feudum dignitatem annexam habeat. Schrader. *P. 4. C. 3. n. 7.* Sed verius videtur, ne ad alia quidem fenda infames admittendos fore, cum nec milites esse possint. *L. 2. §. 2. & 3. ff. de his qui notat. infam. & L. 4. §. 7. ff. de Re milit. nec iudices, arg. L. 12. §. 2. ff. de iudic.* Vassallus autem iudex esse debet in causis feudalibus quæ inter Dominos & Convassallos dijudicandæ sunt *C. Si inter de Controvers. fe. ad. 2. Feud. 16. C. Ex eo 2. Feud. 20. Hunnius Cap. 8. in fin. Ludwell. in Synopsi Jur. Feud. C. 6. p. 128.*

Excluduntur (VIII) a successione feudali fœminæ *C. quia §. 3. de his qui feud. dar. 1. Feud. 1. C. Sequitur §. filia 1. Feud. 8. C. Si quis, Quemadm. feud. ad fil. pertin. 1. Feud. 24. & passim in jure feudali.* Ratio esse videtur, tum quod fenda a militia originem habeant, ad quam mulieres idoneas non esse, expeditum est: tum quod honestari convenire non videntur, ut mulieres virorum cœtui se immisceant *L. 1. §. 5. ff. de postulande,* tum quod neque consilio propter imbecillitatem sexus dominum juvare, nec consilia ipsius ob garrulitatem innatam facile tacere possint. Nec obstat, quod mulieres nonnullæ strenuæ in bello, & prudentes in consiliis Reip. dandis extiterint: contra vero viri quidam & ad belli labores inepti, & in consiliis lubrici voti reperi fuerint. Nam hæc raro contingere certum est; Jura autem non de iis quæ raro, sed quæ frequenter & plerumque fiunt, constitui solent. *L. 3. & seq. ff. d. Legibus. Hartm. Pistor. Part. 2. qu. 34. num. 1. Huno. C. 10. p. 217. Valent. Förster. Lib. 4. de Success. C. 23. n. 48. Ludwell. Synops. Feud. Cap. 9. p. 185. ubi plurimis ampliationes & Limitationes videre licet.*

(IX) Excluduntur Clerici, quia milites seculi esse non debent, adeoque servitia præstare nequeunt. *C. Miles in fin. 2. Feud. 21. &c. cum Deo militans, secularibus nego.*

negotiis se implicare non debeat *C. placuit. 21. qu. 3.* Quod nonnulli ita demum admittunt, si per substitutum servare noluerit. Si vero debita servitia per substitutum præstare parati sint, in feudis eos succedere arbitrantur. Quam opinionem communiter tam in Germania quam Gallia receptam testatur ex Joh. Fabr. *ad tit. Inst. de Legit. Patron. Tut. Hannet. Lib. 2. C. 3.* Quos refert Ludwell. *cir. loc.*

(X) Denique spurii, incestuosi, & naturales, *C. si de feudo Naturales 2. Feud. 26.* Imo & Legitimati per subsequens matrimonium ex novissimo Sereniss. Elect. Brandenburg. Edicto de Anno 1687. M. Decembr. ubi: taliter legitimati ab omni successione feudali excluduntur. Ut ea propter si ad feudi possessionem pervenire velint, specialissima dispensatione opus habeant.

Hos omnes hætenus prolixius adducere placuit, non quasi hi soli titulum possessionis docere teneantur, nam omnes feudum possidentes, Principi requirenti, titulum exhibere necessum habent. Cum omnino iustum sit, illi, a quo Titulum meum, vel causam possessionis habere debeo, eundem ostendere. Verum monere volumus, quod illis præcipue præ cunctis aliis, non attenta ordinaria juris dispositione, etiam obster vehemens præsumptio ipsos forte contra Principis scientiam, in feuda irrepsisse, vel illa ad minimum, contra Superioris voluntatem detinere. Hinc ut ex titulo elucescat, an forte a Superiore, vel alio quodam modo obstantia impedimenta sint sublata, evidentissime de jure suo docere debent.

Illæ autem quæ hætenus dictæ sunt, solummodo procedunt, quando Dominus a Vasallo petit editionem tituli. Secus autem est e converso, quando Vasallus a Vasallo, vel unus Dominus feudi ab alio æque principali hoc petit. Namque nec Dominus Vasallo, neque
unus

unus Dominus feudi alteri possessionis suæ titulum dicere tenetur. Tum quia illa ratio, quare Vasallus Domino petenti titulum possessionis suæ edere tenetur, eo casu cessat. Jam autem certum est, quod cessante ratione alicujus dispositionis & ipsa dispositio cesset arg. *L. 32. ff. de Pact.* Tum quia magna ratio diversitatis militat inter eum casum, quando Dominus a Vasallo probationem tituli desiderat, & inter reliquos antea adductos. Notissimi autem juris est, quod a diversis sive separatis non fiat illatio. Quod usque adeo verum est, ut dispositum de Vasallo ad Dominum feudi non extendatur eo casu, quando inter illos ratio diversitatis dari potest. vid. *Matth. de Afflict. Dec. 265. num. 27. Ludolph. Schrader. Tract. feud. Part. 10. Sect. 17. n. 91. Conf. Cæsar. Carena Resol. 57. n. 5.*

Casibus autem illis, quando ad Principis peritionem possessor tenetur edere titulum, superaddimus illum qui continetur in *L. 2. C. de fundis limitroph.* quæ verbis conceptis ita se habet: *Quicumque castellorum loca quocunque titulo possident, cedant ac deserant: Quia his tantum fas est possidere, quibus adscripta sunt, & de quibus judicavit antiquitas &c.* Hæc Lex notabilis ideo est, cum fundamentum sit præscriptionis. Nam possessor castri in regni limitibus titulum edere tenebatur, uti etiam vult *Glossa*: Castellani enim milites agros castellis deputatos soli possidere debebant, non privati, aut alii milites. Hinc *Bartolus & Lucas de Penna* ad hanc Legem annotarunt, si possessor non possit præsentare titulum, possessione illum privandum esse, nisi vetustas temporis illum excusaret, quia hæc habet vim tituli *cap. Super quibusdam §. præterea X. de V. S.* Peregrinus plura de hac Lege habet in *Tract. de Jure Fisci, tit. de iis qui habent Jura Fisci n. 61.* Porro *Dd.* ex hac Lege colligunt, neminem castellum

Q

stellum

stellum in finibus Imperii exstruere posse citra consensum Principis, nec talia Castella limitanea, ab iis quibus initio a Principe concessa, alienari libere posse. Conf. Dn. Brunnem. & Sebastian. Nævus *ad hanc Legem 2. C. de fund. limitroph.* Cæsar. Carena *integra Resolutione* 53.

Progredimur jam ad Emphytevsin, ad illam enim quod attinet, inter eam & feudum tanta est familiaritas & conjunctio, ut inter ea non multum discriminis esse placuerit Joh. Yannez Parlador. *Quotid. different. sesquicent. diff.* 71. n. 1. ita ut si quis dicat, se fundum concedere in feudum Titio pro annua pensione, non erit feudum, sed Emphytevsis. Alvar. Valasc. *de Jure Emphytevt. quæst.* 49. Et in hoc quoque conveniunt, ut titulus pariter ac in feudo, ita etiam in Emphytevsi debeat edi. Emphytevsi enim pariter consensum concedentis requirit, qui quia in facto consistit, & iustum quoque sit illi Titulum edere, a quo illum ipsum habeo, erit probandus. Est namque Emphytevsi Contractus Consensualis de utili rei immobilis dominio transferendo, sub Lege meliorationis & certæ pensionis annuæ, in recognitionem domini directi solvendæ §. 3. *Instit. Locati Conducti & tit. C. de Jure Emphyt.*

Quando autem Emphytevsi præsumatur, pluribus declarant. Flores Diez de Mena *Variar. quæst. Lib. 3. qu. 23. n. 26.* Decius *Consil.* 284. num. 3. Alvar. Valascus *de Jure Emphytevt. Part. 1. qu. 7. n. 23.* Guil. Redoanus *in Tr. de Rebus Ecclesiæ non alienand. rubr. 3. cas. 8.* Borgnin Cavalcan. *Decis.* 45. num. 46. *Part. 1.* Attamen si quis tempore a jure requisito solvit Canonem pro aliquo fundo, hæc solutio habet vim tituli, modo cætera sint paria. Jason. *in L. 2. C. de Jure Emphyt. n. 155.* cujus opinionem ab aliis communiter approbari, testis est Balbus *de Præscription. Part. 3. qu. 10.* Alvar. Valasc. *de Jure Emphytevt. cit. loc. & quæst.*

quæst. 8. num. 18. Neque minus notabile est, quod idem refert Jason. *in d. L. 2. n. 173.* quando non appareat, pro qua re Emphytevta solvat censum, præsumendum esse, prædia omnia quæ ab illo possidentur, Emphytevtica esse, nisi per contrarium titulum Emphytevta doceat, prædia esse sua propria vel alterius Domini; quod latius videri poterit apud Valascum *cir. loc. qu. 8. n. 18.* Hæc tamen non simpliciter affirmanda, sed ex circumstantiis dijudicanda erunt.

Titulus autem præ reliquis casibus edendus, si bona Ecclesiastica in Emphytevsin concessa, de quare *seq. Cap. V.* agetur. Conf. pluribus circa hanc & feudorum materiam Yannez. *Parlador. Observ. forens. 97. n. 6.*

Quod singularem quoque dignitatem præterdit, illam probare debet, cum factum aliquod requiratur, ut titulus seu dignitas aliqua in hunc vel illum transferri possit. Principio rerum enim, omnes mortales fuere æquales. per *L. 32. ff. de Divers. Reg. Jur.* Hinc vetus illud pariter ac vulgatum Germanorum dictum: *Da Adam pflügete und Eva spann, wer war da ein Edelmann.* Unde indubitata juris conclusio est, quod si quis se profiteatur Comitem, Baronem aut Nobilem, item Comitem Palatinum, illi incumbat onus probandi, cum sit illa qualitas accidentaliter præter naturam, qui se vel alium dicit esse talem. *L. 1. de Probat. Finckelthaus. Observ. 70.* Similem ferme casum habemus in *L. 9. C. de his qui accusare non poss.* De Comitibus Palatinis agit Decius *Consil. 288. n. 8.* Parisius *Conf. 2. n. 8.* Roland. a Valle *Conf. 89. n. 24. Vol. 1.* Si tamen hi actus plures publice exercuerint, pro illis præsumendum esse, putat Baldus in *L. 7. C. de Probat.*

Nobilis autem, etiamsi existat in quasi possessione nobilitatis, ante quam illam probavit, non erit man-

Q2

tenen.

tenendus in allegata quasi possessione nobilitatis. Ferdinand. Vasquius *Controvers. Illustr. cap. 87.* item *cap. 18. & 19.* dicitque idem, quod hoc per totam fere obtineat Hispaniam, nisi de sententia, aut evidenti notorietate constet. Roland. a Valle *Consil. 89. n. 35.* ibique allegatus Johannes Lupus Rovius *Consil. 58.* Julius. C. ponit *Discept. forens. 47. Tom. 1.* Postius de *Manuteneudo Obs. 45. n. 14. & 19.* Joseph. a Sesse *de inhib. Arragon. cap. 50 §. 10. n. 63.* Quomodo autem Nobilitas, quam lingua sua *Fidalguam* appellat Joseph. a Sesse *cit. loc.* probanda sit, exhibet idem, & putat, quod talis Nobilis alleget & probet, se habere unum *Casale* aut fortalitium, a quo provenit sua Nobilitas, & censeat, quod illud fortalitium seu *Casale* sit loco tituli. At hoc ex moribus Regni Aragonici statuit. Nam in Imperio nostro Nobilitas per alia media probari poterit.

Hinc moribus Germanorum est receptum, ut octo generationes Nobilium ex utroque latere sine defectu Nobilitatis probentur, si quis antiquæ Nobilitatis privilegia obtinere cupiat, daß einer seine acht Ahnen zum wenigsten beweisen könne, Betold. *Thesaur. Pract. voc. Ahnen.* Quæ Consuetudo Germaniæ in Ecclesiasticis Collegiis Capitularium, præsertim superioribus, bey denen hohen Stifften, (similiter etiam bey Aufnehmung zu dem Ritter-Orden S. Johannis) stricte observatur, teste Matthæo Stephani *Tr. de Nobil. cap. 5. n. 68.* Et quidem in tantum ut nec Principes aut Comites admittantur: Sondern Sie müssen vorbürtige Ritters-Leute seyn, welche ihre Ahnen und Helm beweisen können. Pariter ad Ludos Equestres (zum Turnieren) ab Herico I. institutos, non admittuntur, nisi Nobilitatem suam ex quatuor Avis Paternis & Maternis probare possint. Matth. Stephani *d. Cap. 5. num. 69.*

Potest

Potest tamen Imperator, vi supremæ potestatis omnia hæc impedimenta tollere. Pruckman. in *Tract. de Regalib. cap. 4. membr. 1. effect. 4.* Et ea propter in Privilegiis Nobilitatis, sequentia communiter apponuntur verba: *Daß Se. Känserl. Majest. N. N. zum recht Edels gebohrenen Wappens Lebens- und Turniers-Genossen erhoben, allermaßen und gestalt als ob Er von vire Abnen, Vater und Mutter geschlechts, recht Edelgebohrenen Lebens-Turnier-Genossen und Rittermäßigen Leuten geböhren wäre &c.* reliqua formalia vid. ap. Besold. *cit. loc.*

Non autem mihi displicet illorum opinio, qui existimant, ideo quia Nobili præsumptio resistit, illum debere nobilitatem per tres testes probare, unus qui elidat præsumptionem joris resistentem, duo reliqui autem, qui probent, uti Joseph. a Sesse *de Inhibitz. Cap. 50. §. 10.* idem asserendum putat in omni casu, in quo resistit jus commune. Garfias Mastrillus *de Nobilitate Glossa 25. n. 1.* Hector Capycius *Latro Decis. 77.*

Dicta iidem obtinent in illo, qui se Doctorem vel Licentiatum, aut aliter graduum prætendit. Vid. illud asserentes, & quando possit poni, se falso talem nominans Bononius de Corte in *Tract. de Nobilit. pag. 6. pr.* Flores Diez de Mena *Variar. quæst. Lib. 3. qu. 23.* Fabius Turettus *Consil. 9. n. 86. lib. 1.*

Observandum huc quoque venit, titulum Licentiatum juris non competere iis, qui Examen subierunt, & pro Licentia, ut vacant, disputarunt; quamvis enim felicissimo progressu id egerint, alia tamen probatio adhuc erit necessaria, ut quis se Licentiatum probeat. Cum non iuste titulus Licentiatum tribuatur illis, qui non in ordinem illum publice transcripi, vel uti hic locorum fieri consuevit, auctoritate publica declarati sunt. Conf.

Dn. Gerh. Feltman. *Tr. de Titulis Honorum Lib. 1. cap. 34.*
 §. 9. Sprenger. *de Modern. Imp. Roman. cap. 3. art. 4.*

Tituli ipsi quoque interdum aliquid probant, quando nempe Principes titulis utuntur desumptis a Provinciis & Regnis ab ipsis non possessis. Quamvis illud ridere alios Principes, qui vere possident, & somnia illa contemnere sine ratione scribat Petr. Gregor. quem allegat Dn. Feltman. *ciz. loc. cap. 20. §. 1.* Ejusmodi enim titulis ostendunt ex qua gente & familia orti, atque ita propter defectum familiæ, quæ antea provinciam tenebat, eam vel jure feudi antiqui, aut fidei Commissi sibi competere facile probare possunt. Dn. Feltman. plures effectus *seq. §.* adducit, postquam antea plurima enarravit exempla. conf. Paul. Voët. *Comment. ad Instit. Proëm.* ubi de Titulis Justiniani, & prolixè Ferdinand Vasquius *Lib. 2. Controvers. Illust. cap. 18. & sequ.* Julius Caponus *Di. scepr. forens. 47. Tom. 1.*

C A P V T V.

DE

TITULO EDENDO IN BENEFICIIS ECCLESIASTICIS.

S V M M A R I A.

A ltus beneficii non interpretandi in præjudicium concedentis. n. 1.	Describitur Beneficium Ecclesiasticam. 4
Unde fundans se in collato beneficio titulum edere tenetur. 2	Clerici tenentur edere Bullas beneficiorum suorum. 5
Huc referuntur potissimum beneficia Ecclesiastica. 3	Ratio. 6
	Possessio in beneficalibus acquiri non potest sine titulo. 7
	Contra.

<i>Contraria sententia.</i>	8	<i>Idem si quis bona Ecclesiastica</i>	
<i>Beneficiarius non dicitur do-</i>		<i>in Emphyteusin concessa pos-</i>	
<i>minus, sed tantum admini-</i>		<i>sidadeat.</i>	21
<i>strator.</i>	9	<i>Emphyteusis Ecclesiastica &</i>	
<i>Beneficiatus titulum non ba-</i>		<i>secularis quomodo diffe-</i>	
<i>bens dicitur intrusus</i>	10	<i>rant.</i>	22
<i>Episcopo agenti contra Cleri-</i>		<i>Controversia occasione § Em-</i>	
<i>cum incumbit onus proban-</i>		<i>phyteusin &c.</i>	23. seq.
<i>di.</i>	11	<i>Bona Ecclesiastica in perpe-</i>	
<i>In Beneficio sufficit titulus co-</i>		<i>tuam Emphyteusin dari pos-</i>	
<i>loratus.</i>	12. seq.	<i>sunt.</i>	25. seq.
<i>Titulus edendus statim in</i>		<i>Quid si quis duo beneficia in-</i>	
<i>principio litis.</i>	14	<i>compatibilia possideat.</i>	28
<i>Titulum non authenticum al-</i>		<i>Quande præsumatur unio.</i>	29
<i>legans, Beneficio non sta-</i>	15	<i>Laicus spolio addecimas agens</i>	
<i>stum privandus.</i>		<i>titulum edat.</i>	30. seq.
<i>Fieri solet titulorum petitio</i>		<i>Quid obtineat in remedio Can.</i>	
<i>per Edictum generale.</i>	16. seq.	<i>redintegranda.</i>	32
<i>Possessori beneficiorum resistit</i>		<i>Limitantur.</i>	33
<i>jus.</i>	19	<i>Concluditur Caput.</i>	34
<i>Qui tenet res Ecclesiæ titulum</i>		<i>Allegantur plures Dd. qui hac</i>	
<i>edat.</i>	20	<i>pertinentia prolixius exhi-</i>	
		<i>bent.</i>	35

Com actus benefici ea sit natura, ut non credendus sit quisquam ad suum incommodum se voluisse obligare Hugo Grotius de J. B. & P. L. 2. C. 16. th. 27. n. 1. Hinc eo magis semper pro concedente militat præsumptio, quod non facile beneficia aliis conferre consueverit, quo nimium prægravari quæat. Unde porro inferre licet quod si quis se fundet in collato beneficio, titulum possessionis suæ ut edat, æquitari esse summo opere consentaneum. In numerum autem hic potissimum veniunt

veniunt Beneficia Ecclesiastica, quæ quemadmodum propriè accipiantur, explicat Johan. Yannez Parledor, *Quotid. Differentiar. sesquicent. Diff. 9. n. 12.* Caccialopus *de Pension. quæst. 12.* ubi, an penio Ecclesiastica sub eo nomine contineatur, abunde exponit. Add Federic. Patrucc. Senens. *Consil. quæst. 136. n. 5. quæst. 135. n. 1.* Est vero Beneficium Ecclesiasticum, jus percipiendorum fructuum, ex bonis Ecclesiæ dicatis, ratione Ministerii Ecclesiastici, auctoritate Ecclesiæ constitutum. Dn. Brunneman. *in Prælection. ad Reg. Jur. Can. Decretal. Lib. 6. Reg. 1.* Disselius *in Erotem. Jur. Can. de Præbend. & Dignit. qu. 13.*

Quod vero Beneficiati etiam Clerici teneantur edere Bullas seu titulos Beneficiorum suorum, Glossa & Dd. docent vi textus *in Cap. Ordinarii 3. de Offic. Ordinar. in 6to.* Geminianus *in d. Cap. n. 1.* Francus *ad idem Cap. n. 50.* Johannes de Anpania *ad Cap. Licet Helz de Simon. n. 27.* Felin. *num. 7.* Joh. de Selua *Tr. de Benefic. Part. 3. qu. 25.* Martin. de Azpilcueta Doctor Navarrus *Consil. 4. de Offic. Ordinar. Covarruv. in Regul. Possessor. P. 2. §. 10. num. 9.* Dn. Brunneman, *cit. loc.* Verallus *Part. 3. Decis. 116.* Joh. Aloys. Riccius *Collect. 884.* Ceneus *ad Sextum Decretal. Collect. 18.* Joseph. Mascard. *de Probat. Concl. 1378. num. 18.* Flaminio Parisius *Tom. 2. de Resignat. Benef. lib. 11. qu. 14.* Melch. Lortet. *Tr. de Benef. Lib. 2. qu. 46. n. 57. & Lib. 3. quæst. 24. n. 10.* Pacianus *de Probat. Lib. 1. cap. 61. num. 36.* Francisc. Merlin. Pignatelli *Controv. for. Tom. 1. cap. 13.* Perez de Lara *Lib. 2. Cap. 10. in fin.*

Quia Beneficium Ecclesiasticum non potest acquiri nisi legitime conferatur; nam alias vitiosus esse introitus, qui omnem possessionem vitiosam reddit, & diceretur de Pastore, eum non justè & Canonice per officium ut Pastorem,

storem, sed per fenestram, ut furem & prædonem ingressum fuisse. *cap. si quis deinceps 16. qu. 7. Dn. Brunnem. cit. loc. Joh. de Selua de Benef. Part. 3. qu. 25. Lambertinus de Jure Patronatus Part. 3. Lib. 2. quæst. 3. Conzalez. in Reg. 8. Cancellar. Gloss. 8. num. 8. Brunorus a Sole quæst. Legal. 38. Lotter. de Tr. Lib. 2. qu. 20. num. 81. Possessio in beneficialibus igitur acquiri non potest sine titulo, nec acquisita retineri. Et si fuerit acquisita non prodest, quia est saltem quædam detentio. Lancelot. de Attentat. cap. 31. n. 202.*

Non quidem desunt magni nominis Juri, quibus opinio hæc displicet, statuentes, quod etiam in Beneficialibus detur manutentio sine titulo, cum alioqui contra jura tam Civilia, quam Pontificia cuique liceret ejusmodi possessorem molestare. Ludov. Postius *Tract. Manutend. Obs. 42. num. 24.* Prior tamen opinio suis quoque suffulta est rationibus. Certo enim constat, Beneficiatum non dici Dominum Beneficii, sed illum administrato-
ris loco & instar Procuratoris haberi. Quemadmodum autem Procurator ante omnia mandatum producere tenetur. *L. 13. ff. Depositi.* Sic beneficiatus quoque teneretur titulum ostendere, cum alias sine titulo intrusus dicatur *C. 1. de eo qui mitt. in poss. in 610.* Licet cuivis titulum suum dicere non habeat necessum, attamen si desiderans editionem tituli Superiori haud dubio procul, ad ostendendum illum compelli poterit. Secus tamen est si Episcopus se constituit adversarium Clerici, agendo contra ipsum coram Superiore, tunc enim Clericus non poterit cogi ad probandam causam possessionis, sed Episcopo agenti onus probandi incumbet. *Cap. conquerente 7. de Restit. Spoliat. Melch. Lotter. Tr. de Benefic. Lib. 2. quæst. 46. num. 43.* Illa autem quæ de probatione dicta, non intelligenda erunt de sufficienti

R

&

& solemnī, cum satis sit possessionem justificari per titulum coloratum. Sic per solam supplicationis signaturam, justificari posse tituli probationem, asserit Menoch. *de Recuper. poss. remed. i. n. 465.*

Sunt vero exhibendi tituli beneficiales statim in principio litis, ne dispendiosa sit beneficiorum diutina vocatio. *Cap. Quam sit 6. de Elect. in 6to.* Et sic in ipso litis exordio debet communicare pars i. e. in medium afferre, producere, exhibere & edere suos titulos, i. e. collationem sibi factam, præsentationem, Institutionem vel aliam quamlibet provisionem. Canonistæ *ad cit. Cap.* Quod si Beneficiatus allegaverit quidem titulum sed non authenticum, beneficio tamen non est privandus, interim vero compelli poterit ad justificationem. *Conf. Tusch. Concl. 306. lit. T. Flores Diez de Mena Lib. 2. Var. quæst. n. 61.*

Soler autem fieri titularum petitio per Edictum generale, quando Prælati Ecclesiarum gubernationem aggrèdiantur. *Lotter. de Benefic. Lib. 3. Quæst. 24. num. 15.* Et tunc etiam illi possessores comparere tenebuntur, qui titulum legitimum & habilem quidem semel habuerunt, qui tamen postea redeptus fuit ad non titulum, ex gr. si depositus fuerit a Beneficio, cujus depositionis ea est vis, ut post illam possessionem continuans dicatur Intrusus. *Melch. Lotter Tr. de Benefic. L. 2. qu. 20. n. 8. Ferrerius Consil. 12.* Ne ullo modo detur vitiosus ingressus in Ecclesia Dei *Melch. Phæbus Decis. Lusitan. 70. n. 2. Flores Diez de Mena Var. quæst. Lib. 3. qu. 23. n. 34.* Atque possessori beneficiorum præterea jus commune resistit, in omni autem casu, quo jus possessioni contrariatur titulus, ostendendus est. *Alvar. Valasco de Jure Emphyt. qu. 8. n. 6. Fulvius Pacianus de Probat. Lib. 1. Cap. 62. n. 26.*

Ubi

Ubi hujus conclusionis exemplum esse dicit, quando Laici præcipue possident Decimas vel aliud quid spirituale. Confer. Polydor. Ripa in *L. Naturaliter*. §. *nihil commune* 1. n. 81. ff. de *Acquir. Poss.* Hercul. Marefcott. *Variar. Resolut. Lib. 1. Cap. 59. n. 15.*

Imo generaliter etiam apud Evangelicos verum est, quod tenens rem aliquam, quæ ad Ecclesiam pertinet, possit compelli ad ostendendum titulum, cum de juribus Ecclesiæ semper per Inquisitionem procedi queat. Bald. in *L. Civile* 5. C. de *Furt.* n. 3. Sichard. ad *L. 2. C. eod.* qui illud extendit ad pupillos & Orphanos, cum & eorum causa pari modo sit favorabilis.

Si quoque bona Ecclesiastica in Emphytevsin concessa, præcipue titulus est edendus, cum hæc regulariter Emphytevsin concedi non possint, nisi quando ex antiquo ita consuetum est, idque in Ecclesiæ cedat utilitatem. *Extravag. Pauli Veneti in tit. de Reb. Eccles. non alien. inter Commun.* incipit *ambiriosæ*. Cujus interpretationem ex professo tractat. Covarruv. *Lib. 2. Var. Res. Cap. 16.* Sciendum autem, Emphytevsin Ecclesiasticam & Secularem in eodem in eo differre, quod bona privatorum possint pro lubitu Domini in Emphytevsin concedi, aut in perpetuum, aut ad tempus, ut liquet ex *L. 1. C. de Fur. Emphyt.* quia nimirum in re sua quilibet est moderator & arbiter *L. 21. C. Mandati*. At bona Ecclesiastica non possunt concedi in Emphytevsin, nisi ad trium personarum vitam, neque ad extraneos heredes transit Emphytevsis Ecclesiastica, uti habetur in §. *Emphytevsin, auth. de non alien. reb. Eccles. collat. 2.* Verum tamen, an ille textus sit correctus per textum in §. *Licentiam auth. de alienat. & Emphyt. Collat. 9.* (quo statuitur, Ecclesiæ bona in perpetuam Emphytevsin dari posse) magna est

R 2

inter

inter juris Interpretes disceptatio. Siquidem dict. §. *Emphytevsin* correctum esse per illum §. *Licentiam* testatur Yannez Parlador. *Differ.* 71. §. 1. n. 3. & ibi allegatos Gregor. Lopez. in *L. 28. tit. 8. par. 5.* verb. *O de sus herederos.* Et eam esse communem opinionem inquit ibid. Alii vero contrarium sentiunt, scil. §. *Emphytevsin* non esse correctum, sed §. *Licentiam* accipiendum esse, quando in concessione *Emphytevsis* adhibita fuit sollemnitas necessaria ad alienationem Ecclesiasticarum rerum; textum autem in dicto §. *Emphytevsin* accipiendum fore, quando *Emphytevsis* concessa fuit omitta juris sollemnitate, uti illud multis a Parladorio *cit. loc.* allegatis Dd. placuit. Et hanc sententiam constat esse communem ex Covarruvia *Lib. 2. Var. Resol. cap. 17. n. 5.*

Ex hisce dictis ita sequitur, bona Ecclesiastica, si juris servetur sollemnitas, in perpetuam *Emphytevsin* dari posse; ad quam sollemnitatem probandam accuratissima tituli probatio est necessaria; si vero juris omittatur sollemnitas, in tres duntaxat personas concedi posse. (Qualis autem sollemnitas sit necessaria in alienatione rerum Ecclesiasticarum, late exhibet Covarruvias *cit. loc. cap. 17. n. 1.*) Hanc opinionem autem ideo amplectendam statuunt. ap. Parladorium citati, quia juris correctionem impedit, & quia consuetudine introducta ac approbata est. Duabus vero opinionibus inter se collidentibus sequenda est illa, pro qua consuetudo calculum addit. Plura vid. apud Flores Diez de Mena *Var. quæst. Lib. 1. quæst. 2. num. 3.*

Notamus porro, quod si quis duo beneficia incompatibilia possideat ob præsumptionem valde resistentem teneatur edere dispensationem aliquam & titulum suum. *cap. 3. de Offic. Ordin. in 6to.* Concil. Trident. *Sess. 7. de Reform.*

Reform. cap. 5. Seraphin. Olivar. Razzal. *Decis. 61. n. 2.* ne alias via aperiatur occupandi beneficia auctoritate vel consensu eorum, ad quos spectat collatio. Insuper quaelibet Ecclesia debet habere suum Rectorem, ideo qui detinet plura beneficia tanquam unita, tenetur probare titulum unionis. *Cap. ex insinuatione 3. X. de Procurat. Tusch. Concl. 310. lit. T.* Unio autem quando praesumatur, & quod sit res maximi praedicii, quia alienationem involvit, vid. Flores Diez de Mena *Var. quaest. Lib. 3. quaest. 23. n. 49.* Alphonsus Ojeda in *Tract. Integro de Beneficiis incompatilibus Part. 2. cap. 3. n. 13. seq.* Aemilius Verallus *Decis. 344. Part. 3. Puteus Decis. 209. Lib. 2.*

Laicus quoque agens de spolio ad decimas recuperandas non obtinet licet doceat se spoliatione, & quod decimas possederit, quia requiritur titulus ob saepius allegatam juris Canonici resistantiam. Seraphin. Olivar. Razzal. *Decis. 3. n. 2.* Idem in beneficiato, qui praetendit decimas in aliena Parochia *C. 2. C. de Spoliat. in 610.* Si quoque agatur ad restitutionem beneficii auxilio. *Can. Redintegranda 3. qu. 1.* pariter non restituitur quis, nisi titulum exhibeat ad minimum coloratum. Menoch. *de Recuper. poss. remed. 15. quaest. 36.* Capycius *Decis. 6. Castrenf. Conf. 253. col. 2.* Seraphin. Olivar. Razzal. *Dec. 301. n. 2.* Polydor. Ripa in *L. Naturaliter §. 1. ff. de Acqu. Poss. n. 82.* Hercul. Marefcott. *Var. Resolut. Lib. 1. cap. 59. n. 17.* Limitantur tamen haec, si possessio fuerit ablata lite pendente, quia tunc, licet resistat juris communis praesumptio, restituendus tamen etiam non edocto titulo, haecque in aliis casibus pariter procedunt, & quidem ob laesam iudicis reverentiam, in cuius contemptum spoliatio censetur facta Covarruv. *Pract. quaest. cap. 23.* Menoch. *de Recuper. Possess. remed. 15. n. 264.* Joseph a Sesse *de In-*

R 3
hibit.

bibit, Juslit. Arragon. cap. 5. §. 10. n. 88. Conf. Flores Diez. de Mena Variar. quæst. Lib. 3. quæst. 23. n. 34.

Plura quidem in hoc Capite adducere potuissem, sed cum a multis sequenti num eum in finem allegandis Dd. hæc talia jam tum ad nauseam usque tractata sint, imo aliqua ex hisce in foris nostris nullius ferme sint usus, nisi ad illa Beneficia Canonicatum applicentur, hinc brevitati studui, & utiliora tantum adduxisse sufficiat. Conf. Camillus Borellus Jctus Oliveranus *Consil. 14. n. 13. Lappus Allegatione 89. Mohedan. Decis. 241. Squilante de Obligat. Episcop. Part. 1. Cap. 3. n. 32. Cæsar. de Grassis Decis. 16. & 34. & 287. Ægidius Bellamera Decis. 593. & 644. Julius Caponus Jctus Neapolit. Discept. forens. 1. Tom. 1. Octav. Cacheran. Osach. Decis. Pedemont. 172. Riminald. Junior. Conf. 9. n. 107. Cæsar. Carena Resol. 102. n. 3. Et denique Joseph. Mascard. de Probat. qui post conclusionem 1379. compendiose & optime duabus tabulis, seu schematicissimi delineavit, an & quando beneficiatus suum teneatur edere titulum.*

C A P V T VI.

DE

EXCUSATIONE AB EDENDO TITULO.

S V M M A R I A.

C onnexio cum præcedentibus.	Præscriptio non raro vocatur Exceptio.
Exceptio fundata in C. super quibusdam.	Hinc nonnulli præscriptionem confundunt.
	Regina

<i>Regina Præscriptionum est</i>	<i>ria Principis.</i>	17
<i>immemorialis.</i>	<i>Quod aliqui negant.</i>	18
<i>Est magni momenti.</i>	<i>Illi ipsi tamen negationem</i>	
<i>Quenam acquirantur imme-</i>	<i>suam limitant.</i>	19
<i>moriali præscriptione.</i>	<i>Scientia Principis vix potest</i>	
<i>Idemque valet, quod pactum</i>	<i>probari.</i>	20
<i>seu Contractus.</i>	<i>Princeps enim nunquam ab-</i>	
<i>Habetur loco tituli legitime</i>	<i>est.</i>	21
<i>acquisiti.</i>	<i>Nec unquam.</i>	22
<i>Imo æquiparatur veritati.</i>	<i>Ergo jus ipsum semper pro</i>	
<i>Supplet omnem defectum, &</i>	<i>ipso loquitur.</i>	23
<i>est universale Emplastrum.</i>	<i>Hinc patientia Superioris non</i>	
	<i>præsumitur, adeque nec</i>	
<i>Excludit præsumptionem fi-</i>	<i>titulus.</i>	24
<i>nistrum.</i>	<i>An Principi noceat raciturnitas</i>	
<i>Nec unquam exclusa cense-</i>	<i>ministratorum.</i>	25
<i>tur, quando reliquæ præ-</i>	<i>Ministri tenentur ad exactis-</i>	
<i>scriptionum species exclu-</i>	<i>simam diligentiam.</i>	26
<i>dantur.</i>	<i>Hinc eorum raciturnitas Prin-</i>	
<i>Et hoc ex Communi Dd. opi-</i>	<i>cipi non obest.</i>	27
<i>nione.</i>	<i>Quatenus Princeps ex facto</i>	
<i>Nihilominus hæc vis imme-</i>	<i>Ministri obligetur.</i>	28
<i>morialis præscriptionis ali-</i>	<i>Nunquam Ministris expresso</i>	
<i>quatenus limitanda est ib.</i>	<i>mandato licentia negligendi</i>	
<i>An contra Principem alliga-</i>	<i>jura Principis datur.</i>	29
<i>ri possit præscriptio imme-</i>	<i>Nec raciturnum mandatum hic</i>	
<i>morialis?</i>	<i>finigi potest.</i>	30
<i>Patientia & scientia Principis</i>	<i>Principis causa semper in</i>	
<i>a Subditis probanda.</i>	<i>favorabiliorem partem in-</i>	
<i>Possessio in Incorporatibus ex-</i>	<i>terpretanda.</i>	31
<i>gr. Regalibus non acquiri</i>	<i>Concessio Regalium censetur</i>	
<i>tur sine scientia & patien-</i>	<i>precario facta.</i>	32
	<i>Preca-</i>	

<i>Precarium semper revocari potest.</i>	33. seq.	<i>Quoniam Princeps hoc casu restitutione non egeat.</i>	47
<i>Quando potissimum praesumatur.</i>	35	<i>Ignorantia invincibilis non peccat.</i>	48
<i>Datur etiam precarium tacitum.</i>	36	<i>Confirmantur haec omnia per actus Principum.</i>	49
<i>Precarium quomodo hoc casu vocari possit.</i>	37	<i>Fus interpellat pro Principe.</i>	50
<i>Res potius precaria, quam donata censetur.</i>	38	<i>Praescriptio ob incuriam Dominorum introducta.</i>	51
<i>Hoc maxime locum invenit in Principum gratiis & concessionibus.</i>	39	<i>Ratio.</i>	52
<i>Praecipue cum Regalia non debent cuius concedi.</i>	40	<i>Ipsa Jura Civilia immemorabili praescriptioni non participantur.</i>	53
<i>Quae non sunt cessibilia per Privilegium, nec sunt praescriptibilia.</i>	41	<i>Hodierna consuetudo.</i>	54
<i>In Regalium praescriptione semper Principis Consensus requiritur.</i>	42	<i>Idem in Gallia obtinet.</i>	55
<i>Unde statim ac illi defuit, interruptur quasi possessio.</i>	43	<i>Et in Hispania.</i>	56
<i>Dominus habet probabilem causam ignorandi factum sui procuratoris.</i>	44	<i>Multo magis hactenus dicta obtinent in praescribendis Regalibus Majoribus.</i>	57
<i>Ministorum patientia non est patientia Principis.</i>	45	<i>A Principe enim separari nequeunt.</i>	58
<i>Ex justa ignorantia Princeps in integrum restituendus.</i>	46	<i>Nec ab ipsa Majestate differunt.</i>	59
		<i>Proinde Princeps Jura Majestatis Subditis concedens, Princeps non est.</i>	60
		<i>Et Regalia Majora nullo tempore praescribi possunt.</i>	61
		<i>Obtinent haec in Regno Franciae.</i>	62
		<i>Si tamen Princeps quaedam conce-</i>	

concedat de iuribus suis, quo sensu hoc capiendum. 63. seq.	Rationes. a 81. usque ad 87
Distinctio Dd. inter ipsum jus & exercitium iuris. 65	Impugnatur hæc sententia. 88 seq.
Princeps modum administran- di tantum ita limitat. 66	An subditi contra Principem præscribere possint, ut non amplius sint subditi. 91
Simile a Sole desumptum. 67	Controversia inter Duces Lu- neburgenses ratione Civi- tatis Brunsvicensis. 92. seq.
Res inalienabilis non potest præscripi. 68. seq.	An subditi præscribere possint jura Magistratus. 94
Temporis immemorialis vis corrumpit, si de titulo ab ini- tio virioso & nullo appa- reat. 70	Ratiocinium Lacedæmonio- rum. 95
Vasquii contraria sententia. 71	Belgarum protestatio contra Philippum III. 96
Quæ refutatur. 72	Casus Argentoratensis Civita- tis ratione Homagii Impe- ratori præstandi. 97
Siquidem titulus nullus & vi- tiosus, malam fidem indu- cit. 73	Subditi ob malam fidem nun- quam præscriptione imme- moriali tuti erunt. a 98. us- que ad 102
Antiquitas tantum præbet ti- tulum præsumptum, qui per malam fidem eliditur. 74	Successoribus feudalibus non præjudicat præscriptio contra Antecessorem. 103
Adversariorum instantia. 75	Unde nec Successoribus Majo- ratus & Fidei-Commisso- rum. 104
Adquam respondetur. 76	Et hoc ex communiori senten- tia etiam in præscriptione immemoriali obtinet. 105
Præsumptiones vincuntur per evidentissimas probationes. 77	Conclusio. 106. seq.
Sic probatio malæ fidei tollit præsumptionem bonæ fidei. 78. seq.	Non
Qui non habet justum titulum, bonam fidem probare ne- quit. 80	

Non unum hactenus adduximus casum, ubi possessor, si manuteneri velit, titulum possessionis suæ probare debet; ultimo loco nunc erit agendum, quomodo & quando possessor ab hac necessitate immunis sit. Recordamur autem, nos jam in præcedentibus Capitibus aliqua huc pertinentia exposuisse, ommissa tamen hucusque solemni illa exceptione, quæ fundata est in *Cap. Super quibusdam §. præterea X. de Verb. Signif.* Exceptionem merito hac de causa appellamus, quia vocabulum Præscriptionis non raro in jure exceptionis nomine audit. *L. 30. §. Omnis C. de Jure Dotium L. Qui cum 9. ff. de Transact.* Interdum dilatoriam significat exceptionem *L. pen. & ult. C. de Except.* Nonnunquam & peremptoriam *L. 8. C. de Except.* Hinc & nonnulli Dd. præscriptionem unam eandemque esse voluerunt, cum & in *Rubr. fforum & Cod. b. tit.* conjungatur.

Regina autem præscriptionum merito salutatur **IM-MEMORIALIS** illa, cujus scil. initii memoria non amplius extat in contrarium. Hæc namque tanti ponderis atque momenti communiter habetur, ut in acquisitione Regalium aliorumque jurium, quæ titulum requirunt, habeat vim & robur privilegii expresse a Principe ex certa scientia concessi per *d. Cap. super quibusdam 26. X. de V. S. Aſcan. Tamburinus de Jure Abbat. Disp. 7. qu. 5. n. 9. Part. 1. Martin. Monter. a Cveva Decis. 25. n. 43. Bellonius Conf. 55. n. 5. Soarez. in Commun. Opin. lit. P. n. 223. Bocerus Tract. de Regalib. Cap. 2. Conrad. Einsiedel de Regalib.* Et tanto tempore acquiruntur ea, quæ alioqui sui natura acquisitioni exempta. Dn. Brunneman. *Conf. 162. n. 412.* Idem vigorem habet constituti seu concessionis, Perillustr. Dn. de Rhez in *Instit. Jur. Publ. Lib. 2. tit. 25. n. 5.* Dn. Præses in *Exam Feud. Cap. 13. quæst. ult.* Idemque valet quod pactum

pactum seu Contractus. Aymon. Cravetta *Consil.* 10. n. 11. Joh. Chryf. de Vargas Machuca *Decis.* 32. n. 124. Item est loco tituli legitime acquisiti. Felin. in *Cap. accedentes de præscript.* in 6to. col. 2. Innocentius in *Cap. 2. de Restit. in integr.* Aymon. Cravetta *de Antiq. temp. Part. 4. §. Absolutis n. 9.* Vivius *Commun. Opinion. Lib. 1. opinion. 242.* Ludovicus Molina *de Primogen. Lib. 2. cap. 5. n. 52.* Joh. Matienzo in *L. 1. Gloss. 19. n. 4. tit. 10. Lib. 5.* Avendano *de Exequ. mandat. Cap. 4. n. 20.* Burgos. de Paz. *Consil.* 33. n. 26. Imo æquiparatur Veritati. Sylvanus *Consil.* 39. n. 9. Borcholt. *ad Cap. un. quæ sint Regal. n. 17.* Julius Caponus *Discept. forens.* 139. n. 34. Tom. III.

Porro facit verum omne id, quod est possibile; nec non omnem defectum supplet, illudque quod alias nullum irritum & invalidum est, firmat, corroborat, validumque reddit, ut merito universale Emplastrum dici queat. Balbus *de Præscript. Part. 1. quæst. 6. n. 8.* Ferdinand. Vasquius *Lib. 2. Controvers. Illustr. cap. 81. n. 17.* Omnemque insuper sinistram excluditur præsumptionem. Vincent. de Franchis *Decis.* 158. n. 1. seq. *Part. 1.* Heigius *quæst. jur.* 15. n. 50. Et denique nunquam per Legem vel statutum, licet, utatur verbis generalissimis, submoti aut exclusi censetur, quando reliquæ præscriptionum species removentur, aut excluduntur. Conf. Francisc. de Caldas Pereyra *Comment. Analyt. verb. sua facilitare n. 76.* Felin. in *Rubricam num. 18. & cap. fin. de Præscript. col. 6.* Balbus *de Præscript. Part. 3. quæst. 6. n. 61.* Capycius *Dec.* 20. n. 4. Emanuel Soarez *Thesaur. Recepr. Sent. lit. P. n. 223.* Francisc. Merlin. Pignatelli *Controvers. forens. cap. 44. n. 3. & cap. 13. n. 15.* Joh. Baptista Laderch. *Consil.* 80. num. 6. Thomas Anellus Salernitanus *Alleg.* 19. n. 1. Francisc. Ansaldius *Consil.* 1. n. 52. Hieronym. Magot. *Decis. Flor.* 37. n. 7.

S 2

Paul.

Paul. Æmil. Verallus *Decis. Rotærom.* 304. num. 1. Part. 3.
 Ant. de Ballis *Tract. Variis Lib. 5. de Prag. reg. fol. 224. n. 4.*
 Francisc. Kinschott. *Resp.* 38. n. 3. Joh. Chrysoft. de Vargas
 Machuca *Decis.* 32. n. 124. Hector. Capyc. *Latro Decis.* 191. n.
 49. cum observ. Michael Angel. Gizzii Francisc. de Amaya
ad L. 10. Cod. tit. 16. n. 16. JoandelCastillo *de Tertiis cap. 26. n. 66.*
 & 67. Joan. Solorzano *de Jur. Indiar. Lib. 3. cap. 3. n. 76.* Hel-
 fric. Ulric. Hunnius *Tract. de Jurisdic. Part. 1. cap. 2. qu. 4.*
 Muscorn. *de Jurisdic. n. 192. seq.* Francisc. de Claperiis &
 Longovalli *de Jurisdic. Concl. 4. n. 5.* Scipio Gentilis *de*
Jurisdic. L. 3. cap. 12. fol. 431. Frider. Pruckman. *Tr. de*
Regalib. memb. 2. cap. 7. n. 112. Vincent. Brilla *in Nomot. Par-*
thenop. Tit. 31. n. 9. seq. Joh. Dominic. Pansutus *in Select.*
Controv. forens. 17. p. 164. Cæsar. Carena *Resol. 8. n. 8. & Re-*
sol. 68. n. 9.

Hæcce magnorum Doctorum effata, quæ omnia
 nituntur auctoritate *Cap. Super quibusdam X de V. S.* nos
 quidem impugnare non sustinemus, sed quemlibet suo
 patimur abundare sensu; imo si hæcce dicta cum grano
 salis accipiantur, ipsis assentimur; aliquatenus tamen
 Præscriptionem immemoriam intra limites coar-
 ctandam esse, luce meridiana clarius elucescere autu-
 mainus.

Præcipue vero cardo rei in eo vertitur; An contra
 Principem in tantum sola præscriptionis immemorialis
 allegatio prosit, ut liberet a necessitate edendi titulum
 possessionis? Quod non simpliciter affirmandum esse,
 haud pauci existimant, cum nunquam ferme probari
 possit immemorialis Præscriptio, uti notat Octav. Osasch.
Dec. 101. n. 4. seq. A Subditis enim scientia & patientia
 Principis necessario simul probanda erit, quod neces-
 sarium erit in omnibus juribus incorporalibus, hocque
 sequen-

sequenti ratiocinio probamus: Nulla Præscriptio currit sine possessione vel quasi *L. Sine possessione 25. (Ubi Glossa) ff. de Usucap. cap. sine possessione de Reg. Jur. in 6to.* Dynus & Felin. in *cap. Vigilanti n. 6. de Præscript.* Possessio vel quasi in incorporalibus & consequenter Regalibus sine scientia & patientia Principis non adest; Ergo scientia & patientia Principis in horum præscriptione probanda. Conf. pluribus *L. Quoties via 20. ff. de Servit. L. Ratio 3. §. si iter 2. ff. de Action. Empt. L. 3. §. ult. ff. quod vi aut clam. L. 4. §. 5. ff. eod.* Bertach. de *Gabellis Parr. 1. quæst. 1. col. 6. §. 7.* Ægid. Bellamera *Consil. 10.* Villalobos in *suis commun. opin. verb. Præscript. n. 221.* Et quamvis aliqui sint, qui negent scientiam adversarii in præscriptione rerum incorporalium necessariam esse, quia præsumitur meliori modo, quo potest acquisita. Belluga in *speculo rubr. in Emptor. tit. 6. qu. 4. n. 21.* Cancer. *Var. Resol. Lib. 3. cap. 4. n. 161.* Fontanella de *Pact. Nupt. Tom. L. claus. 4. gloss. 17. n. 36.* Illi ipsi tamen hoc limitant, si cum Principe agatur. Christoph. Cresp. de *Valdaura Observ. Illustr. Decis. 23. n. 73. Tom. 2.*

Hæc autem patientia Principis vix poterit probari, cum semper pro ipso tanquam perfectissimo mortalium milititer præsumptio, nisi expresse consenserit. Princeps enim nusquam abest, sed maiestate sua integram Rempublicam replet & illustrat, qui humano modo perfectissimus & summus est in his terris, qui non esset, si ullibi splendoris sui radii deficerent. Jam ex eadem ratione & fundamento sequitur, quod nunquam, seu nullo tempore ullibi abesse censendus sit. Summitatis namque & perfectionis natura ratione durationis quoque infinitatem non interruptam involvit. Quamvis quidem

dem duratio non ingrediatur naturam ipsius rei, est tamen necessarium & individuum ejusdem consequens.

Exinde porro sua sponte fluit: Si Princeps semper & ubique in Republ. præsens est, ergo quoque jus ipsius, tanquam sanctissimum, summum perfectissimum & infinitum nullo loco vel tempore circumscribi, aut intercipi potest, sed semper secundum omnimodam perfectionem & summitatem viget & vivit; semper præsens est, semper pro se loquitur, nec unquam expirat vel obdormiscit. Præcipue si res talis debeat præscribi, quam Princeps non cuivis concedere solet. Hinc titulum ex scientia & patientia Superioris non præsumi, neque a Subditis opponi debere, monet Mascardus *de Probat. Concl. 649. n. 93.* ibique allegati Dd.

Decidenda autem hic venit quaestio: Num Principi in casu præscriptionis in tantum noceat taciturnitas Ministrorum, ut ex hac ejus scientia & patientia sit probata, qui alias contradicendo præscriptionem interrumpere potuissent? Ministrum vero Principis ad exactissimam diligentiam teneri, probat exemplo Mandatariorum Dn. Præses in *Speciali Dissert. de Obligat. Principis ex facto Ministri Cap. 4. n. 3.* Myerus ab Chrenbach in *Hypothol. Cap. 19. n. 4.* Hinc quoque secundum praxin judiciorum taciturnitas in præscriptione Principi ignorant non obest. Andr. Gail. *Lib. 2. Obs. 19. in. fin.* Rolenthal. *de Feudis Cap. 9. membr. 2. Consil. 93.* Berlich. *Part. 2. Concl. 10.* Et Dn. Præses *Cap. 2 & 3. not. cir. Dissert. i m t m* probavit. Principem ex facto Ministri non obligari, nisi quatenus hic vel mandato expresso, vel præsumpto circa negotia commissa occupatur, quo deficiente cessat obligationis nexus.

Quod

Quod si hoc ad Ministros officium non facientes vel jura Principum negligentes applicemus, extra dubium erit, nunquam tali expresso mandato instrui solere Ministros, ut ipsis negligendi & ita jura Principum diminuendi licentia detur, utpote quos Princeps arctissima jurisjurandi religione constrinxit, ut non tantum ipsi nihil admittant, sed nec omittant, ex quo damnum in Principem redundare possit; promittunt enim, se velle quovis modo *Schaden und Nachtheil verhindern*. Tacitum quoque mandatum hoc casu neutiquam fingi poterit, cum nemo suum jactare praesumatur *Lib. 18. ff. de Aliment. Legat.* multo minus Princeps Principis quoque causa semper infavorabiliorem partem interpretanda. Vid. Dissentientes Johan. Gattierez. *Pract. quaest. Lib. 1. quaest. 85. n. 1.* Caspar. Klock. *Vol. 1. Consil. 29. n. 444.* Cothman. *Vol. 3. Resp. 47. n. 48.* Marius Antonin. Macerat. *Lib. 1. Resol. 103 n. 11.* Octav. Caheran. Ofasch. *Decis. 101. n. 18.*

Imo si Princeps forte concessit venationem aliaque Regalia, hoc tantum precario ipsum secisse, putat Joh. Baptist. Larrea *Allegat. Fisc. 119. num. 20.* Precarium vero semper revocari potest, non obstante praescriptione immemoriali *L. 1. ff. de precario* vid. apud Larream allegati Martin. ab Arpilcueta, Doctor Navarrus, & Achilles de Grassis, Valascus, Ludov. Gomez & alii. Laudatus Larrea exemplum suppeditat in Jurisdictione Ordinaria & Electione Judicum Ordinariorum, quos *Alcaldes* lingua Hispanica vocant. conf. Cabellinus in *Milleloquio* 419. part. 6 n. 75. Principaliter autem rem precario possideri, si Princeps in iusta ignorantia versetur. Larrea *Allegat. 15 n. 24.* Nam etiam dari precarium tacitum, ex *L. 8. §. Quod a Titio 1. L. 4. §. 4. ff. de precario* patet. Et hoc precarium poterit vocari titulus resolubilis. Aymon. Craver.

Cravetta *Antiq. temp. Part. 4. Sect. incip. Materia ista n. 107.* Mascard. *de Probat. Conclus. 188. n. 2. Consil. 191.* Imo præsumitur potius aliquid in præcarium concessum, quam donatum, & perpetuo in aliquem translatum. *L. 17. ff. ubi Communia pradior.* Cardinal. Mantica *de Tacit. & Ambig. Convent. Lib. 2. tit. 2. n. 11.* Masc. *Concl. 1203. n. 5.* Peregrin. *Consil. 49. n. 12. Vol. 1.* Quod vel maxime locum habet in Principum gratiis & concessionibus, uti Bartolus sentit in *L. 24. ff. de Captiv. n. 4.* Menoch *Consil. 307. n. 61.* Natta *Consil. 511. n. 4.* Palacius Rubios in *Recept. Rubr. de Donat. inter Vir. & Uxor. n. 7.* Ægidius Possius in *Tract. de Regaliis num. 34.* Franc. Marcus *Decis. 19.* Rodericus Xuares *Allegat. 12. n. 52.* Gasias Mastrillus *de Magistrat. Lib. 1. Cap. 27. n. 8.* Hieronym. Gonzalez *ad Reg. 8. Cancellariæ, Gloss. 5. §. 6. num. 3.*

Præcipue cum Regalia non facile soleant nec debeant alienari. Choppin. *de Domanio Lib. 2. tit. 1.* Franc. Kinschott. *Resp. 38. n. 3.* Cum autem hæc non facile sint cessibilia per Privilegium, nec facile erunt præscriptibilia, juxta communem Regulam: Incessibilia per Privilegium, neque præscriptione quæsitibilia esse, Oldradus *Consil. 172.* Decius *Consil. 534.* Kinschott. *cit. loc. n. 11.* Hinc denique concludimus, omni tempore in Regalium præscriptione scientiam & consensum ipsius Principis requiri, per hunc enim solum quis constituitur in quasi possessione *L. 15. ff. de Servitut.* Unde statim ac quis desinit pati, interrumpitur quasi possessio, imo & per quemcunque actum quis jure suo uti prohibetur. Bartol. in *L. 5. ff. de Usucap.* adeo ut etiam de novo præscribere non liceat propter malam fidem supervenientem. Kinschott. *Resp. 38. n. 78.* Dominus autem habet probabilem causam ignorandi factum sui procuratoris. *Cap.*

cu113

cum ad Sedem ibique Glossa de Restit. Spoliat. L. u. ff. de U. fucap. Et ministri, dum aliquid patiuntur atque sciunt, hoc Princeps non statim patitur vel scit.

His omnibus autem cessantibus, admissaque contra ignorantem Principem praescriptione, certum tamen est, ex Capite iustae ignorantiae etiam Principis jus in integrum restitui deberi: Iusta enim ignorantia sufficiens est causa restitutionis, etiam post completam praescriptionem, cujus tempus regulariter non nisi a tempore currit sententiae. Bartolus in *L. i. §. quis ff. de In iure aliquo priv.* per receptam Communem opinionem. Quanquam Princeps in hoc casu restitutione non egeat, cum penes eum eminenter praetoria resideat potestas, & quae ab aliis jure speciali petenda sunt, Principi competunt jure ordinario. Francisc. Kinschott. *Resp. 38. n. 77.*

Accedit illud Juris Naturae praeceptum; Ignorantiam invincibilem non peccare. Quod sane praeter omnibus aliis in Principe locum invenit, uti suo loco erit dicendum. Illi enim uti per plurimos actus constat, hoc axioma optime usi. Praeterea quoque, uti in jure nostro sapientius dici solet, diem interpellare pro homine, ita quoque in causa praescriptionis dici poterit, quod jus ejus interpellat pro Principe; & ut possessiones Regalium non plane in incerto constituentur, subditi in propriam utilitatem, ut nempe de possessione sua certi aliquando reddantur, apud Principem de causae suae qualitate deferri debent. Praescriptio enim propter incuriam dominorum res suas plane negligentium introducta. *L. fin. Cod. de Annal. Except. Cap. Vigilanti de Praescript. L. fin. C. de Edicto D. Hadrian. toll.* Par enim est, ut tanto tempore negligentes, negligentiae suae ac desidiae poenas luant. Quis autem Principem, Mundi quasi

T

sarci.

sarcinam gerentem, alicujus negligentiae accusare sustinebit.

Ne autem videamur nova plane ex Africa somnare, sciendum est, ipsa Jura Civilia plerorumque Regnorum immemoriali praescriptioni nequaquam patrocinari, sed potius supradictae sententiae lucem fœnerari, hucque refert Julius Caponus *Discept. forens. 47. n. 7. seq. famosam L. Comperit. 6. C. de Praescript. 30. vel 40. annor. ubi dicitur; nec cujuscunque temporis praescriptionem oppositam admittendam esse.* De hodierna autem consuetudine testantem allegamus Joh. Jacob Wissenbachium *Disp. ad ff. 20. nullam contra Principem valere Praescriptionem*, unde vulgatum illud Belgarum ortum est pronunciatum: *Dat teghens den Heere gen praescriptte envalt* i. e. nullam adversus Principem valere praescriptionem. In Gallia quoque idem obtineri, teste Ragvello *in L. 27. C. de SS. Eccles. & multa allegantur praerjudicia a Bodino Lib. 6. de Republica pag. m. 1000.* qui simul mentionem facit Constitutionum Hispanicarum, Polonicarum, Anglicarum & Hungaricarum huc pertinentium. Imo Atheniensium Romanorumque Princeps, Themistocles & Cato Major, res Reipubl. secularibus curculis possessas a praescriptione privatorum vindicarunt, cum dicerent; *Nec mortales contra Deum immortalem, nec privatos contra Rempublicam praescribere posse.* Princeps enim qui Rempublicam repraesentat, imaginem Dei gerit. Vid. Plutarchus *in Themistocle & Carone Censor.*

Idem in Hispania, per Legem ab Alphonso ante aliquot secula conditam, introductum esse testatur Francisc. de Amaya *ad Lib. 10. Cod. tit. 16. n. 16.* ac locum verbaque ipsa Legis allegat *seq. n. 21.* quae cum ob affinitatem

tem

tem aliquam cum latina lingua facile intelligi possint, alleganda duxi, ac ita sonant: *Pero la jurisdiccion civil o criminal que les Reyes an por mayoria y poderio real que es de le facer y cumplir, donde los orros Sennores jueces la menguaren, declaramos que esta no se puede ganar ni prescribir por el dicho tiempo (conviene asaber immemorial) ni por otro alguno &c.* Callist. Ramirez. *de Lege Regia* §. 24. n. 18. Joan. del Castillo *de Tertiis* Cap. 26. n. 66. seq. Joan. Solorzano *de Jure Indiarum* Lib. 3. Cap. 3. n. 76. seq. Exemplis pluribus e longinquo petitis supersedeo, cum Joh. Bodinus *cit. loc.* plurima talia adducat; nolo itaque rem actam agere, cum exempla nota ac propinquiora prostant, quæ hætenus dicta ex esse comprobant atque evincunt.

Multo magis autem hæcce talia obtinent, si de præscribe dis Regalibus Majoribus agatur, horum enim Subditos plane incapaces esse, expeditum est. Perillustr. Du. Rherz *in Inst. Jur. Pub.* L. 2. tit. 25. § 5. Oñibus enim Principis ita inhærent, ut ab ipso neutiquam separari queant. Siquidem Regalia Majora non differunt a juribus Majestatis, imo sunt ipsissima Majestas, (ut supra Cap. 3. jam tum monuimus) quæ in puncto consistit, una, indivisibilis ac indelebilis est, atque penes solum Principem residet. Adeo ut Princeps Civibus suis Majestatis jura relinquens speciem & nomen tantum Principis gerat, revera autem administrator tantum sit, subditi vero subditi non existant, uti famosum in priscis Arragonibus exemplum, qui in Inaugurationibus ita Reges suos alloquebantur: *Wir die wir eben so viel als Ihr gelten, erwahlen Euch vor unsern König und Herrn, mit dem Beding, daß Ihr sollet unsere Landrechte und Freyheiten handhaben und beschützen, sonst*

sten nicht vid. *Meckel aus Voyage d'Espagne cap. 33. fol. 290.*
Aut enim talis Princeps non est Princeps, aut subditi
non sunt subditi.

Proinde extra omnem dubitationis aleam positum
est, quod jura Majestatis seu Regalia Majora (quæ uti sæ-
pius dictum una eademque sunt) salvo rerum statu nullo
tempore nec immemoriali (tempus enim suapte natura
vim nullam effectricem habet Grotius de *J. B. & P. Lib. 2.*
cap. 4. th. 1.) præscribi vel acquiri possint a Subditis con-
tra Principem. Vid. Borgnin. *Cavalcan. Decis. XI. n. 52.*
Part. 3. Caspar. Klock. Vol. 1. Consil. 10. n. 632. Regner. Six-
tin. *Tr. de Regalib. cap. 4. n. 33.* Cabedo de *Patron. Reg. Co-*
ron. cap. 7. n. 20. Joan. del Castillo de *Tertiis debitis cap. 22.*
seq. Lazarte de Decima Vend. cap. 29. n. 5. Alvar. Valascus
de *Jure Emphyt. qu. 8. n. 26. & qu. 9. n. 7.* Avendano de *Exe-*
quend. Mandat. Lib. 1. cap. 4. Hocque in Regno Franciæ
obtinere asserit Rebuffus *ad Constit. Regn. Gallia T. 3. tit.*
de mater. possessor. art. 2. Gloss. 2. n. 26. Men. de *remed. pos-*
essor. remed. 3. n. 155. cum enim jus plane resistat, præ-
scriptio non datur *cap. 1. de Prescript. in 6to.* Et quamvis
tamen largiremur, quadantenus a Principe Regalia Ma-
jora concedi posse, hoc tamen non de ipso jure, sed de
emolumentis & redditibus eorum, vel de communione
alicujus exercitii tantum intelligendum. Perillustr. Dn.
de Rhetz in *Instit. Jur. Publ. Lib. 2. tit. 25 §. 5.* hoc vero de
iptius juribus ne minimum detrahit, penes ipsum enim
semper resident in habitu, licet alteri sint concessa quo-
ad exercitium; Ergo concessio illa sic intelligitur, ut
nullatenus ex ipsa jus concedentis violetur. Et quando
forte Princeps concedit Regalia, non videtur concessis-
se, ut possessor eadem exerceat perfecta superioritate &
plenitudine potestatis, sed semper dicitur reservata au-
ctiori.

toritas concedentis, & inde permodum dependentiæ
talium Jurium Exercitium communicatur.

Hinc Doctorum nata est distinctio, inter ipsum jus,
& Exercitium Juris. Dn. Præses in *Exam. Feudal. cap. 9. quæst. 23. Grammat. Decis. 30. n. 3. Decius Consil. 85. col. 3.*
Melchior. Phæbius *Decis. Lusitan. 28. n. 8. & 18.* Julius Ca-
ponus *Discept. forens. 337. n. 7. Tom. IV.* Majestas proinde
jus est, exercitium vero ejus est modus administrandi
qui non ingreditur ipsam Majestatis naturam. Itaque
Princeps, dum in participationem & exercitium jurium
suorum viros quosdam insignes in Republica admittit,
modum administrandi tantum limitat, de quo salvo ju-
re suo remittere potest, quantum vult. Elegans simile
habemus in Sole: Sol est origo & fons omnis lucis, at-
tamen in participationem ejus stellas admittit, nec pos-
set sol esse, nisi id faceret, nihilominus sol citra omne
dubium summa & unica Lux est. Idem in Principe. In-
stas; Quicquid horum sit, si tamen Princeps in partici-
pationem suorum jurium admittat subditos, ipsum non
solum imperare. Resp. Solum omnino imperare; si-
cuti enim quando Sol stellas in participationem lucis
sue admittit, nihil tamen eapropter eminentiæ lucis so-
laris decedit, unde etiam est, quod stellæ non tam clare
luceant.) Pari modo licet Princeps suos subditos in
communione jurium suorum admittat, illi tamen u-
nice a Principe & per Principem participant, summa-
que Majestas est & manet radicaliter in Solo Principe.

Hac quoque pertinens tangenda est quæstio, *An
contra illum qui rem aliquam alienare nequit, currat præ-
scriptio?* Resp. Neg. Exemplum habemus in Episcopo,
cui bona Episcopatus quæstia alienare non est permissum.
G. Nullo 5. X. de Reb. Eccles. non alien. Extravag. Commun.

Ambiriosa Un. de Reb. Eccles. non alien. Uti etiam omnes Episcopi tenentur jurare, se ejusmodi bona alienare nolle. Redoanus *de Reb. Eccles. non alien. quæst. 3. n. 51.* Illi itaque cui facultas alienandi interdicta, etiam deneganda facultas patiendi vel permittendi, ut alter res & Jura Ecclesiæ præscribat: Pelaez a Meres *Tract. de Major. Hispan. P. 4. qu. 21. n. 1.* Cephal. *L. 1. Conf. 296. n. 12.* Acolta *de Privil. Creditor. Reg. 1. Ampl. 3. n. 106.* Subest enim in omni præscriptione alienatio tacita, cum alienare videatur, qui putatur præscribi per *L. Alienationis 28. ff. de V. S.* & eapropter alienationis prohibitio continetur in probationem præscriptionis. Redoanus *de Spoliis Eccles. quæst. 14. n. 37.* Petr. Ruffus *in Compend. de Reb. Eccles. alien. n. 1.* Pelaez a Meres *cit. quæst. 21. n. 2.*

Non omni quoque contentione inter Dd. vacat, utrum temporis immemorialis præscriptio corrui, si de titulo ab initio nullo atque vitioso appareat, qualem etiam Advocati allegare debent ad conservandam salutem conscientiam & ut impediunt, ne partes litem ulterius persequi necessum habeant. Joh. Baptista Larrea *Allegat. Fiscal. 119. n. 20.* Ludov. Molina *de Hispan. Primag. cap. 6. n. 75.* Georg. Cabedo *Decis. 15. n. 6. Part. 2.* Ferdinardus Vasquius quidem *Controv. Illustr. Lib. 2. cap. 81. n. 11.* cum aliis quos allegat, censet, præscriptionem temporis immemorialis non cessare, aut vires suas amittere, etiamsi de titulo invalido & illegitimo constet.

Sed contrarium inspecto Jure Canonico verius existimant illi, quos enumerat Joseph. Mascard. *de Probat. Vol. 3. Concl. 371. n. 38.* quibus accedunt Fachinaus *Lib. 8. Controv. Jur. cap. 33.* Henonius *Disput. 6. Controv. 2.* Stephan. Gratian *Discept. forens. P. 3. C. 441. n. 17.* Menoch. *remed. 3. Retin. possess. n. 639.* Surdus *Vol. 1. Consil. 28. n. 76.*
Acolta

Acosta *de Privileg. Creditōr. Reg. 1. Ampl. 3. n. 111.* Siqui-
dem titulus vitiosus & invalidus malam fidem inducit,
de qua si constet, nulla præscriptio allegari potest, et-
iam si quis per tempus immemoriale, imo per multa
annorum millia rem possiderit, per clarum textum Ju-
ris Canonici *cap. fin. de Præscript.* hinc dicitur: **Ein Jahr
böse, hundert Jahr böse** vid. Dn. Brunnem. *in Prælect.*
ad Reg. Jur. Can. L. 6. Decretal. Regul. 2. Franzkius Resol. 1.
Lib. 3. n. 270. Fichard. Vol. 2. Consil. 148. n. 18. Gilken. de
Præscript. Part. 2. membr. 2. c. 1. n. 6. & c. 3. n. 3. Valtej. Vol.
2. Consil. Marpurg. 30. n. 69. in fin. hæcque sententia in Ca-
mera Imperiali est recepta, ut ita de ejus praxi in Im-
perio Romano non dubitandum. Mynsing. *Cent. Observ.*
6. Andr. Gail. L. 2. Obs. 8. n. 7. Rosenthal. de Feud. cap. 6.
Concl. 77. n. 9. Gabriel Romanus in Commun. Concl. Lib. 6.
tit. de Præscript. Conclus. 1. n. 5. Franciscus Vivius Comm.
Opinion. Lib. 2. n. 167. Paul. Æmil. Verallus Decis. 68.
Part. 3. Covarruv. ad cap. Possessor. P. 2. §. 4. Aug. Bar-
bosa. Collect. ad cap. ult. X. de Præscript. Borgnin. Caval-
can. Decis. Fori Fivizanens. 28. n. 25. Part. 1. qui male addit
Decis. 46. n. 223. quod Advocati sibi quam optime debeant
cavere, dum vident titulum injustum adesse, ne illum
allegent vel producant. conf. Ægid. Bellamera Consil. 10.
col. 10. Ratio autem nostri asserti est, quia antiquitas tan-
tum præbet titulum præsumptum si vero illa præsum-
ptio elidatur, tum bona fides præsumpta cedit veræ ma-
læ fidei. Anton. de Fano de Tigno in Part. 5. membr. 4. n. 12.
Niculaus Vestasi in Tract. de Collect. Part. 4. cap. 4. n. 24.
Martin. Laudensis Consil. 56. n. 8. Hondedæus Consil. 82.
n. 41. lib. 1. Paul. Æmil. Verallus Decis. 304. Part. 3. & pro-
lixè Julius Caponus Discept. forens. 47. Tom. 1. n. 4. seq. Imo
quoties ipsi præscribenti constare potest de titulo invali-
do &

do & minus juridico, bona fides cessat, & mala fides apparet. *Octav. Cacheran. Ofasch. Dec. 10. n. 72. Paul. de Castro Conf. 72. n. 1. Lanarius Consil. 94. num. 4. Franc. Merlin. Pignatelli Controv. forens. Tom. 1. cap. 213. n. 23. Cutellus ad Leges Siciliae cap. 3. n. 46. fol. 376. Pegvera Dec. 246.*

Adversarii quidem urgent, praesumptionem ex praescriptione immemoriali ortam esse juris & de jure, ita ut non admittat in contrarium aliam probationem. *Gozadin. Conf. 8. n. 38. Chassaneus Conf. 34. n. 7.* Contrarium tamen adhuc magis placet, praecipue, si forte probatio ex documentis antiquis oriunda, omnino elidet praesumptionem ex immemoriali praescriptione ortam. Quapropter *Sfortia Oddo in Tract. de Restit. in Integr. Part. 2. qu. 90. art. 5.* clausulam illam generalem Praetoris; *Si qua mihi iusta causa videbitur, in integrum restituum* in praescriptione etiam immemoriali obtinere graviter tuetur. In casu enim claro cessant conjecturae, & praesumptiones tolluntur ac vincuntur per evidentissimas probationes contrarias. Sic probatio malae fidei tollit praesumptionem bonae fidei ex antiquitate temporis originem trahentem. *Chassaneus Decis. 1. n. 10. de Restit. Spoliator.* Praesumptionemque veritati cedere oportet, uti patet ex *Canon. Veritate 4. distinct. 8.* Et in hac materia Juri Canonico omnino standum, ob animae periculum, in quo versaretur, & illo modo praescriptio immemorialis esset Nutrix ac Mater iniquitatis, quia invitaret quasi ad peccandum. *Vid. Canonistae ad cap. ult. X. de Praescript.* Et inter illos *Imola, Felinus & Butrigarius. Conf. Aymon. Cravetta, Cor. l. 134. num. 19. Covarruv. in Reg. Possessor. part. 2. §. 8. n. 5. Fachinaeus Controvers. Lib. 8. cap. 26. Ludovic. Molina de Primogenit. cap. 6. n. 67. Julius Caponus Discept. forens. 47. n. 11.*

An

An autem ille qui non habet justum titulum, bonam fidem probare possit? valde inter se contendunt Doctores? Non pauci tamen id negant, inter quos est Sinold. Schütz. *Disput. ad Instit. 65. th. 13. n. 4.* Meier. in *Colleg. Argent. de Servitut. th. 55.* hocque rationibus luce meridiana clarioribus defendunt. Necessum enim est, ut possessor rem quam possidet, aut ipse occupaverit, aut ab alio acceperit. Si ipse rem occupaverit, & se bona fide possidere asserat, necessum est, ut aut pro derelicto occupaverit aut pro suo. Utroque modo justa possidendi causa seu titulus cum bona fide conjunctus adest. Si vero quis rem alienam, nec tanquam rem nullius, nec tanquam rem pro derelicto habitam occupet, certum est, se illam bona fide ita non possidere, ut sit in conditione usucapiendi, sed ut alieno nomine possidere, & sic nunquam usucapere posse; aut mala fide, si animo sibi habendi possideat.

Pari modo si ab alio acceperit, necessum est (1) ut putaverit illum esse dominum hujus rei, & potestatem alienandi habere. Sin autem aliud sciverit, bonam fidem nunquam adesse. (2) Ut ab illo non domino quem dominum esse putavit, rem ita traditam acceperit, ut inde concludere possit, alterum habuisse intentionem transferendi dominium. Illud autem aliter fieri non posse, quam mentione tituli ad transferendum dominium habilis. Secus enim in usucapiendi conditione minime illum esse constitutum: Cum semper in dubio dominium rei suæ quis sibi retinuisse præsumatur, & rem suam alteri aut tanquam pignus, aut locatam, commodatam, depositam, vel alio modo tantum transtulisse. Sequitur ergo, ut qui rem a non Domino, quem dominum putavit, ea intentione ut dominium transferatur, acceperit, aut ex justo titulo traditam accepisse, aut ne quidem bona fide possidere.

V

Ex

Ex hisce dictis cuilibet liquido constare poterit, bonam fidem absque allegatione tituli probari non posse, quod tamen negant aliqui, dicentes, illam per Juramentum interdum probari; in hoc vero errant, cum titulis per juramentum probetur, eoque probato bona fides elucescat: Joseph. Mascard. *de Probat. Conclus.* 1379. n. 8. & seq.

Nec porro desunt, qui hanc opinionem impugnare conantur (1) quidem, quod jura de præscribend. in rem aliquam, & bonam fidem, & titulum, & sic utrumque notanter requirant, quod necessum non fuisset si unum absque altero esse non posset *pr. Instit. de Usucap.* Quam debilis autem instantia hæc sit, alii judicent (2) putant *L. 27. ff. de Usucap.* claris verbis obstare; Verum ipsa Glossa hanc Legem ita explicat ut nullum plane remaneat dubium. Conf. Francisc. de Clapperiis *Caus.* 22. q. 2. n. 3. Obstant quidem adhuc, & multis dubiis impugnare conantur hanc sententiam Joh. Yannez Parlador. *Quotid. different. Sessquicent. differ.* n. 12. Manchaca *Controv. Lib. 2. cap. 79. n. 15.* Verum non movent ob rationes superius jam adductas. Cumque ideo bona fides absque titulo vix possit probari, interdum proficua erit in immemoriali præscriptione ejus allegatio.

Illi autem Dd. quos principio *Capitis* magno numero allegavimus, quinque magnum robur præscriptioni immemoriali non immerito attribuunt, hanc etiam tangunt quæstionem: 1) An Subditus se possit tueri hac immemorialis temporis præscriptione, ita ut non amplius subsit suo Principi? Quod ariter omnino affirmant. Garfias Mastrillus *Decis.* 114. num. 20. Oldradus *Consil.* 172. n. 244. Hocque illustrat celebris illa controversia, quæ agitabatur olim inter Duces Luneburgenses, Cellenses & Gvelphobytanos ratione Urbis Brunswigæ. Allegabat Dux Henricus Gvelphobytensis, Duces Cellenses nullum in dictam

dictam urbem jus habere, & ponebat fundamentum suum in præscriptione, cives Brunsvicenses nempe per tempus immemoriale Homagium Ducibus Cellensibus non præstitisse, quem casum allegat Andr. Oetel in *Dissert. de Præscript. immemoriali* th. 20. qui videtur causam Ducis Guelphobytensis agere, quod tamen ita restringendum, si pateat, allegantes Præscriptionem non fuisse in mala fide. De quo controversia vid. pluribus *Hortleder von Ursachen des Teutschen Kriege* Lib. 4. cap. 6. & 10.

Vel (2) Quæstio affirmative poterit proponi, an scilicet possit præscribere Subditus, ut ex Subdito fiat Magistratus? quod simpliciter negamus, cum omnimoda libertas in æternum præscribi non possit. Achat. Enenckel *Lib. 2. de Privil. cap. 5. num. 68.* Sutholt. *Dissert. de Jurisdic. 4. n. 410.* Zachar. Viotor. *de Exemp. Concl. 12.* nisi tales concurrant circumstantiæ, ex quibus Principis certus consensus elici possit; Utpote si forte cum hisce subditis, tanquam cum libero populo, fœdus aut inducias inierit. Huc faciunt, quæ ex Isocrate adducit Bœckler ad Grotium *de J. B. & P. Lib. 2. cap. 4. th. 4.* ubi Lacedæmonios sic producit ratiocinantes: *Tractavimus cum Persis de conditionibus, Messanam nos juste tenere, neque Rex Persarum, neque Thebani nobis unquam objecerunt. Quodnam autem accuratius de Jure Judicium invenerimus eo, quod & ipsi hostes agnoverunt, & quod in rebus nostris adversis editum est.*

Hinc etiam Belgæ caute admodum protestati sunt, cum Philippus III. Rex Hispaniarum ratihaberet inducias octimestres Belli Belgici; Refertque Baudius *de Induciis Belgic. Lib. 1.* Ipsos ægre tulisse, quod Rex nomen suum more hætenus recepto subscribere non esset dignatus, quando ad Principes scribit juri suo non subiectos, sed superbum illum titulum substituisse: *Jo. et Re, Ego Rex,*

quasi retinens antiqui juris, & exprobandis liberis civibus, crimen perduellionis. In Hispania enim singulare est, quod subscriptiones ad Principes externos subiecto nomine Regis fiant; ad subditos vero non additur nomen Regis, sed tantum scribitur: *jo el Re*; aut: *jo la Rayna*: Ego Rex; aut: Ego Regin. Vid. Excellentiss. Dn. Becman. in *No-
tit. Dignit. Dissert. 1. cap. 3. th. 5.* Non concurrentibus itaque requisitis circumstantiis, subditi se Principis potestate eximere non possunt. Exemplum est in Argentoratensi quondam Republica. Hæc enim ab Inviētissimo Imperatore nostro Leopoldo præstationem Homagii sibi remitti perebat literis d. 17. Septemb. Anno 1660. datis: Es ist nicht um unser allerunterthänigster Gehorsam, standhaftige *Fidelität* und eifrigste Treu gegen Ew. Röm. Maj. unserm aller gnädigsten Kaysler und Herren und dem heil Reich; sondern um die blosser Leistung des Homagial-Eydes, dessen remission, neben unserer offenbaren Verbündlichkeit *salva obedientia, subjectionis & fidelitatis substantia, cum Juramentum obligationem non extensive, sed intensive, saltem augeat, sich wohl comportiren und vertragen kan, zuthun, weil die Homagial Obligation nicht in juramenta sondern in der recognition der Subditorum gegen Ihrer ordentlichen Obrigkeit hauptsächlich beruhet. Hinc nec præscriptioni in Homagio locus est, cum fundamentum subjectionis perpetuo saluum sit: ex quo jus exigendi homagium sua sponte sequitur. Quam rationem itidem Respublica Argentoratensis emensa est in negotio ante dicto: Daß weil in der Oberrn, nicht aber der Subditorum und Unterrn Willen, Belieben und Gefallen den Huldigungs-Eyd entweder zubefördern, oder aber, wann sie davon durch den obliegenden überschwören Regiments-Cast, des Ortes Ferne, Distanz und Entlegenheit, oder auch andere dergleichen *Impedimenta* davon abgehalten würden, auf eine geringe oder auch gar lange und vielsährige geraume Zeit zu suspendiren und einzustellen, solche *Intermissio* und Unterlassung, *utpote in re mere facultatis*, unerachtet auch gar *Tempus Immemoriale* mit unterlauffen, und*

die

die Homagial Pflicht über Menschen Gedächtnuß nicht geleistet worden wäre, nach der Rechts-Gelehrten Meinung *neque Consuetudinem neque Prescriptionem* einführet, oder den Unterthanen ein solches Recht, Exemption und Freyheit giebet und beyleget, daß sie sich *in futurum*, und auch für künftige zutragende Fälle unter dergleichen Vorwand, von dem Homagio aushalffern, abstreiffen, oder loswürden können: So viel desto weniger, daß die *Prescriptio* der *obedience*, mit welcher die Unterthanen ihrer Obrigkeit *nexu indissolubili* verknüpffet, dem *juri publico Superioritatis* diametraliter zuwider scheinet, und einfolglich unter einem *colore* oder Schein Rechts bestehen noch behauptet werden kan. Hasque literas exhibet Excell. Dn. Becman, in *Polit. Paral. Cap. 19. th. 17.*

Concludimus proinde cum Reinkingio de *Regim. Secular. & Ecclesiast. Lib. 1. class. 2. Cap. 9.* Subditos in ejusmodi casibus nunquam de *Prescriptione* Immemoriali tutos esse posse, cum mala fides, a qua *prescriptio* talis inceptit, cum inobedientia conjuncta in aeternum non patiatur, ut *prescriptio* currat. Et licet posterius per se non semper sint in mala fide, eorum antecessores tamen ad minimum in mala fide fuerunt. Et uti fur in continuo furto versari praesumitur, quamdiu detinet rem alienam, ita quoque possessores malae fidei, quamdiu rem alienam detinent, malam fidem simul continuant, & ad posteros transmittunt, ut hinc posteris possessio Majorem injusta non prodesse debeat, nec *prescriptio* currat; cum ea facta, quae laedunt pietatem & honestatem, suntque contra bonos mores. ne quidem a nobis a facta esse, nec fieri posse censeantur *L. filius 15. ff. de Condit. Instit.*

Hæcque cuncta in favorem Principis omnino statuenda sunt, cum & ipsi Canonistæ in favorem Papæ & totius Cleri asserant; Laicum, si veller *prescribere* decimas spirituales, illud facere non posse, cum harum *prescriptio* sit prohibita. Addi possent plura hujus generis, quibus ut immoremur, nec temporis nec instituti nostri ratio permittit. Conf. Hercules Marefcottus *Var. Resol. Lib. 1. cap. 11. n. 38.* Johan. Aloysius Riccius *Collect. Decis. 1909.* Melch. Lott. de *Re Benefic. Tom. 1. Lib. 2. quaest. 45. n. 24.* Rora Caputaquens. Abbat. *Decis. 96. n. 6.*

Coronidis loco quoad materiam feudalem subijcimus; Successoribus Feudalibus non praedjudicare *prescriptionem* contra Antecessorem cujus heredes non sunt, ne ex ejus persona aut negligentia

dam:

damnum sententiant, ex qua commodum non habent. Casal, *Ma-*
nenti Consil. 51. n. 11. Rosenthal. *de Feudis Cap.* 74. num. 3. Hartm.
Pistor. P. 2. *Q.* 8. n. 41. & 73. Unde nec contra Successoris Majo-
 ratus & Fideicommissorum Præscriptio locum habere potest, et-
 iam si penitus sit completa, cum veniant ex sua persona. Joseph.
Urceol. Tract. de Transact. Qu. 79. n. 16. Paulus Christinaeus *Vol.* 1.
Dec. 301. n. 58. & *P.* 6. *Dec.* 71. n. 13. Joh. Bapt. Ciarlinius *in Controv.*
For. L. 2. C. 219. n. 87. seq. Pelaez a Meres *Tract. de Major. P.* 4.
qu. 71. n. 8. Fular. *de Substit.* Q. 528. n. 5. Et hoc ex communiore
 sententia, etiam in immemoriali præscriptione obtinet, quod Suc-
 cessoribus non noceat. Rosenthal. *de Feud. cap.* 9. *Concl.* 84. n. 5. Johan.
 Ciarlinius *Controv. for.* L. 2. C. 219. n. 90. seq. Fontanella *de Pact. Nupt.*
Tom. 1. *Claus.* 4. *Cloff.* 12. n. 67. Proque hac sententia in Curia Romana
 judicatum fuisse testatur. Peregrin. *de Fideicommiss. Art.* 41. n. 17.

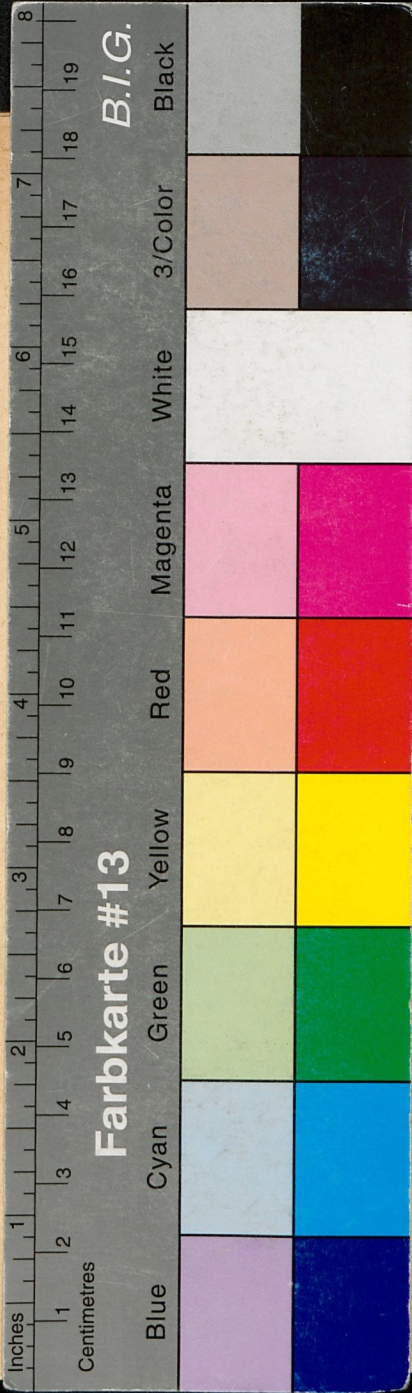
Cæterum quæ hucusque contra Præscriptionem immemoriam attuli-
 mus, eo pertinent, quod, si illa in se, & ex generalibus iustitiæ Regalibus
 consideretur & examinetur, Titulo & bona fide deficiente, parum prædicii
 tribuat; Unde non dubio, ejusmodi præscriptionem Legibus Reip. inhiberi
 seu penitus tolli posse; præsertim si appareat, sub hoc rutamine involari
 Jura Principum, qui plerumque ob Ministrorum negligentiam damnum
 amittendæ rei suæ contra jus fasque sustinent. Attamen cum hucusque in
 Imperio tanta auctoritas immemoriali præscriptioni tributa, quæ si non jure,
 certe consuetudine, quæ vim legis habere creditur, invaluit, nec hucusque
 expressis Principum sanctionibus huic modo acquirendi derogatum; pro ea
 in judiciis eatenus pronuntiandum erit, quod titulum præsumptum in tacita
 Concessione Principis consistentem, tribuat, & ita possessorem tamdiu
 securum præstet, quamdiu, de Titulo contrario, vel vitioso immemoralis
 præscriptionis principio, non constiterit. Atque hæc in præsentî de utili &
 in foris quotidie occurrenti materia dixisse sufficiant. Fateor quidem, me
 multa, quæ addi potuissent, omisisse; sed cum illa in aliis Dissertationem
 Academicis ventilata sint, sciens rem actam agere nolui, eaque præcipue
 tetigi, quæ hæctenus neglecta ex parte videbantur, & quidem ex rarioribus
 Autoribus, quos splendidissima Bibliotheca Electoralis, quæ Berolini flo-
 ret, copiosissime possidet, & mihi benigne suppeditavit.

Cæterum DEO Immortali.

Hf 809

S

3 62
SAMVEL STRYKII
COMMENTARIVS
AD L. XI. COD. DE PETIT. HEREDIT.

DE
NECESSITATE
EDENDI TITVLVM
POSSESSIONIS

64.
OB ARGVMENTI DIGNITATEM
DENVO RECVSVS

FRANCOFVRTI ET LIPSIAE
MDCCXLV.